

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► **B****KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 748/2012**

(2012. gada 3. augusts),

ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju

(pārstrādāta versija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 224, 21.8.2012., 1. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Komisijas Regula (ES) Nr. 7/2013 (2013. gada 8. janvāris)	L 4	36	9.1.2013.
► <u>M2</u>	Komisijas Regula (ES) Nr. 69/2014 (2014. gada 27. janvāris)	L 23	12	28.1.2014.
► <u>M3</u>	Komisijas Regula (ES) 2015/1039 (2015. gada 30. jūnijs)	L 167	1	1.7.2015.
► <u>M4</u>	Komisijas Regula (ES) 2016/5 (2016. gada 5. janvāris)	L 3	3	6.1.2016.
► <u>M5</u>	Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/897 (2019. gada 12. marts)	L 144	1	3.6.2019.

Labota ar:► **C1** Kļūdu labojums, OV L 146, 5.6.2019., 116. lpp. (2019/897)

KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 748/2012

(2012. gada 3. augusts),

ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju

(pārstrādāta versija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

1. pants

Darbības joma un definīcijas

1. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 5. panta 5. punktu un 6. panta 3. punktu šī regula nosaka kopīgas tehniskās prasības un administratīvās procedūras ražojumu, daļu un ierīču sertifikācijai par atbilstību lidojumderīguma un vides aizsardzības prasībām, paredzot:

- a) tipa sertifikātu, ierobežotu tipa sertifikātu, papildu tipa sertifikātu un minēto sertifikātu grozījumu izdošanu;
- b) lidojumderīguma sertifikātu, ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu, lidošanas atļauju un autorizētu izmantošanas sertifikātu izdošanu;
- c) remonta projekta apstiprinājumu izdošanu;
- d) atbilstības vides aizsardzības prasībām pierādīšanu;
- e) trokšņa līmeņa sertifikātu izdošanu;
- f) ražojumu, daļu un ierīču identifikāciju;
- g) dažu daļu un ierīču sertifikāciju;
- h) projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju;
- i) lidojumderīguma norādījumu izdošanu.

2. Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) “JAA” ir “Apvienotās aviācijas institūcijas”;
- b) “JAR” ir “Vienotās prasības aviācijai”;
- c) “21. daļa” ir prasības un procedūras, kuras noteiktas šīs regulas I pielikumā, gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču sertifikācijai un projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikācijai;
- d) “M daļa” ir piemērojamās nepārtrauktas lidojumderīguma uzturēšanas prasības, kas pieņemtas saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 216/2008;

▼B

- e) “galvenā uzņēmējdarbības vieta” ir uzņēmuma galvenais birojs vai juridiskā adrese, kurā tiek īstenotas šajā regulā minēto darbību galvenās finanšu funkcijas un operatīvā kontrole;
- f) “izstrādājums” ir jebkura daļa un ierīce, kas izmantojama civilās aviācijas gaisa kuģī;
- g) “*ETSO*” ir Eiropas Tehnisko standartu prasības. Eiropas Tehnisko standartu prasības ir lidojumderīguma detalizēta specifikācija, ko izdevusi Eiropas Aviācijas drošības aģentūra (“Aģentūra”), lai nodrošinātu atbilstību šīs regulas prasībām kā minimālajam darbības standartam, kas piemērojams noteiktiem izstrādājumiem;
- h) “*EPA*” ir Eiropas Rezerves daļu apstiprinājums. Eiropas Rezerves daļu apstiprinājums izstrādājumam nozīmē, ka izstrādājums izgatavots saskaņā ar apstiprinātiem projekta datiem, kas nepieder attiecīgā ražojuma tipa sertifikāta turētājam, izņemot attiecībā uz *ETSO* atbilstīgajiem izstrādājumiem;
- i) “*ELAI* gaisa kuģis” ir šāds Eiropas vieglais gaisa kuģis:
 - i) lidmašīna, kuras maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nepārsniedz 1 200 kg un kura nav klasificēta kā sarežģīts ar dzinēju darbināms gaisa kuģis;
 - ii) planieris vai planieris ar dzinēju, kura *MTOM* nepārsniedz 1 200 kg;
 - iii) gaisa balons ar maksimālo izstrādāto pacelšanās gāzes vai karstā gaisa apjomu, kas nepārsniedz 3 400 m³ karstā gaisa baloniem, 1 050 m³ gāzes gaisa baloniem un 300 m³ piesietiem gāzes gaisa baloniem;
 - iv) dirižablis, kas paredzēts ne vairāk kā četriem pasažieriem un kura maksimālais izstrādātais pacelšanās gāzes vai karstā gaisa apjoms nepārsniedz 3 400 m³ karstā gaisa dirižabļiem un 1 000 m³ gāzes dirižabļiem;
- j) “*ELA2* gaisa kuģis” ir šāds Eiropas vieglais gaisa kuģis ar apkalpi:
 - i) lidmašīna, kuras maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nepārsniedz 2 000 kg un kura nav klasificēta kā sarežģīts ar dzinēju darbināms gaisa kuģis;
 - ii) planieris vai planieris ar dzinēju, kura *MTOM* nepārsniedz 2 000 kg;
 - iii) gaisa balons;
 - iv) karstā gaisa dirižablis;
 - v) gāzes dirižablis, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem raksturojumiem:

— 3 % maksimālais statiskais svars,

▼B

- nevadāms vilcējspēks (izņemot reverso),
- parasts un vienkāršs struktūras, vadības sistēmas un balonešu sistēmas projekts,
- vadības sistēma bez pastiprinātājiem;

vi) ļoti viegls rotorplāns.

*2. pants***Ražojumu, daļu un ierīču sertifikācija**

1. Ražojumiem, daļām un ierīcēm izdod sertifikātus, kas precizēti I pielikumā (21. daļā).
2. Atkāpjoties no 1. punkta, gaisa kuģus, ieskaitot jebkuru uzstādītu ražojumu, daļu un ierīci, kas nav reģistrēta dalībvalstīs, atbrīvo no I pielikuma (21. daļas) H un I apakšiedaļas prasībām. Gaisa kuģus atbrīvo arī no I pielikuma (21. daļas) P apakšiedaļas prasībām, izņemot gadījumus, kad to identifikācijas zīmes ir noteikusi dalībvalsts.

*3. pants***Tipa sertifikātu un saistīto lidojumperīguma sertifikātu derīguma nepārtrauktība**

1. Attiecībā uz ražojumiem, kam dalībvalsts līdz 2003. gada 28. septembrim ir izdevusi tipa sertifikātu vai dokumentu, kas ļauj izdot lidojumperīguma sertifikātu, piemēro šādus noteikumus:

- a) uzskata, ka šādam ražojumam ir tipa sertifikāts, kas izdots saskaņā ar šo regulu, ja:

▼M2

- i) tā tipa sertifikācijas bāze ir:

- *JAA* tipa sertifikācijas bāze ražojumiem, kas sertificēti saskaņā ar *JAA* tehnisko datu lapā noteiktajām *JAA* procedūrām, vai
- attiecībā uz citiem ražojumiem projekta valsts tipa sertifikāta datu lapā noteiktā tipa sertifikācijas bāze, ja projekta valsts ir:
 - dalībvalsts, ja vien Aģentūra, jo īpaši ņemot vērā piemērotās sertifikācijas specifikācijas un ekspluatācijas pieredzi, nekonstatē, ka šāda tipa sertifikācijas bāze neno drošina lidojuma drošības līmeni, kas ir līdzvērtīgs Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā noteiktajam, vai

▼ M2

- valsts, ar ko dalībvalsts noslēgusi divpusēju lidojumperīguma nolīgumu vai tamlīdzīgu vienošanos, kurā noteikts, ka attiecīgie ražojumi ir sertificēti uz projekta valsts sertifikācijas specifikāciju pamata, ja vien Aģentūra nekonstatē, ka projekta valsts sertifikācijas specifikācijas vai ekspluatācijas pieredze, vai lidojuma drošības sistēma nenodrošina lidojuma drošības līmeni, kas ir līdzvērtīgs Regulā (EK) Nr. 216/2008 un šajā regulā noteiktajam.

Aģentūra veic otrajā ievilkumā minēto noteikumu sākotnējo ietekmes novērtējumu, lai sniegtu Komisijai atzinumu, kurā iekļauti šīs regulas iespējamie grozījumi;

▼ B

- ii) vides aizsardzības prasības ir Čikāgas konvencijas 16. pielikumā noteiktās un ražojumam piemērojamās prasības;
 - iii) piemērojamie lidojumperīguma norādījumi ir projekta valsts lidojumperīguma norādījumi;
- b) līdz 2003. gada 28. septembrim dalībvalsts reģistrā iekļautu atsevišķu gaisa kuģu projektus uzskata par apstiprinātiem saskaņā ar šo regulu, ja:
- i) to pamattipa projekts ir daļa no a) apakšpunktā minētā tipa sertifikāta;
 - ii) visas tās izmaiņas pamattipa projektā, par kurām tipa sertifikāta turētājs nav atbildīgs, ir apstiprinātas; un
 - iii) ir ievēroti reģistrācijas dalībvalsts līdz 2003. gada 28. septembrim izdotie vai pieņemtie lidojumperīguma norādījumi, tostarp visi projekta valsts lidojumperīguma norādījumu grozījumi, kam piekritusi reģistrācijas dalībvalsts.

2. Attiecībā uz ražojumiem, kam tipa sertificēšanu 2003. gada 28. septembrī veic JAA vai dalībvalsts, piemēro šādus noteikumus:

- a) ja ražojumu sertificē vairākas dalībvalstis, atsaucei izmanto visprogresīvāko projektu;
- b) nepiemēro I pielikuma (21. daļas) 21.A.15. punkta a), b) un c) apakšpunktu;

▼ M2

- c) atkāpjoties no I pielikuma (21. daļas) 21.A.17.A punkta noteikumiem, tipa sertifikācijas bāze ir tā, ko apstiprinājuma pieteikuma iesniegšanas dienā nosaka JAA vai attiecīgos gadījumos dalībvalsts;
- d) atzinumu par atbilstību, kas sniegts, ievērojot JAA vai dalībvalsts noteiktās procedūras, uzskata par atzinumu, ko sniegusi Aģentūra, lai izpildītu I pielikuma (21. daļas) 21.A.20. punkta a) un d) apakšpunkta noteikumus.

▼B

3. Attiecībā uz ražojumiem, kam ir valsts tipa sertifikāts vai līdzvērtīgs dokuments un kam dalībvalsts veiktu izmaiņu apstiprināšana nav pabeigta līdz termiņam, kad tipa sertifikātam jābūt saskaņā ar šo regulu, piemēro šādus noteikumus:

- a) ja apstiprināšanā piedalās vairākas dalībvalstis, atsaucei izmanto visprogresīvāko projektu;
- b) nepiemēro I pielikuma (21. daļas) 21.A.93. punktu;
- c) piemērojamā tipa sertifikācijas bāze ir tā, ko izmaiņu apstiprinājuma pieteikuma iesniegšanas dienā nosaka *JAA* vai attiecīgos gadījumos dalībvalsts;
- d) atzinumu par atbilstību, kas sniegts, ievērojot *JAA* vai dalībvalsts noteiktās procedūras, uzskata par atzinumu, ko sniegusi Aģentūra, lai izpildītu I pielikuma (21. daļas) 21.A.103. punkta a) apakšpunkta 2. punkta un b) apakšpunkta noteikumus.

4. Attiecībā uz ražojumiem, kam ir valsts tipa sertifikāts vai līdzvērtīgs dokuments un kam dalībvalsts veikta lielāka remonta projekta apstiprināšana nav pabeigta līdz termiņam, kad tipa sertifikāta derīgumam jābūt noteiktam saskaņā ar šo regulu, atzinumu par atbilstību, kas sniegts, ievērojot *JAA* vai dalībvalsts noteiktās procedūras, uzskata par atzinumu, ko sniegusi Aģentūra, lai izpildītu I pielikuma (21. daļas) 21.A.433. punkta a) apakšpunkta noteikumus.

5. Lidojumderīguma sertifikātu, ko izdevusi dalībvalsts, apliecinot atbilstību tipa sertifikātam, kura derīgums noteikts saskaņā ar 1. punktu, uzskata par atbilstošu šai regulai.

4. pants

Papildu tipa sertifikātu derīguma nepārtrauktība

1. Attiecībā uz papildu tipa sertifikātiem, kurus izdevusi dalībvalsts saskaņā ar *JAA* procedūrām vai spēkā esošām valsts procedūrām, un attiecībā uz izmaiņām ražojumos, ko ierosinājušas personas, kas nav tādu ražojumu tipa sertifikātu turētājas, ko apstiprinājusi dalībvalsts saskaņā ar spēkā esošām valsts procedūrām, ja papildu tipa sertifikāts vai izmaiņas ir spēkā 2003. gada 28. septembrī, papildu tipa sertifikātu uzskata par izdotu un izmaiņas par apstiprinātām saskaņā ar šo regulu.

2. Attiecībā uz papildu tipa sertifikātiem, kuru apstiprināšanu saskaņā ar spēkā esošām *JAA* papildu tipa sertifikācijas procedūrām 2003. gada 28. septembrī veic dalībvalsts, un attiecībā uz lielākām ražojumu izmaiņām, ko ierosinājušas personas, kas nav tādu ražojumu tipa sertifikātu turētājas, kuru apstiprināšanu saskaņā ar spēkā esošām valsts procedūrām 2003. gada 28. septembrī veic dalībvalsts, piemēro šādus noteikumus:

- a) ja sertificēšanā piedalās vairākas dalībvalstis, atsaucei izmanto visprogresīvāko projektu;

▼B

- b) nepiemēro I pielikuma (21. daļas) 21.A.113. punkta a) un b) apakšpunktu;
- c) piemērojamā sertifikācijas bāze ir tā, ko papildu tipa sertifikāta vai lielāku izmaiņu apstiprinājuma pieteikuma iesniegšanas dienā nosaka JAA vai attiecīgos gadījumos dalībvalsts;
- d) atzinumus par atbilstību, kas sniegti, ievērojot JAA vai dalībvalsts noteiktās procedūras, uzskata par atzinumiem, ko sniegusi Aģentūra, lai izpildītu I pielikuma (21. daļas) 21.A.115. punkta a) apakšpunkta noteikumus.

▼M2**▼B***6. pants***Daļu un ierīču sertifikātu derīguma nepārtrauktība**

1. Daļu un ierīču apstiprinājumus, ko izdevusi dalībvalsts un kas ir spēkā 2003. gada 28. septembrī, uzskata par izdotiem saskaņā ar šo regulu.
2. Attiecībā uz daļām un ierīcēm, kam dalībvalsts 2003. gada 28. septembrī veic apstiprināšanu vai atļaujas izdošanas procedūru, piemēro šādus noteikumus:
 - a) ja atļaujas izdošanas procedūrā piedalās vairākas dalībvalstis, atsaucei izmanto visprogresīvāko projektu;
 - b) nepiemēro I pielikuma (21. daļas) 21.A.603. punktu;
 - c) piemērojamās datu prasības saskaņā ar I pielikuma (21. daļas) 21.A.605. punktu ir prasības, ko apstiprinājuma vai atļaujas pieteikuma iesniegšanas dienā ir noteikusi attiecīgā dalībvalsts;
 - d) atzinumu par atbilstību, ko sniegusi attiecīgā dalībvalsts, uzskata par atzinumu, ko sniegusi Aģentūra, lai izpildītu I pielikuma (21. daļas) 21.A.606. punkta b) apakšpunkta noteikumus.

*7. pants***Lidošanas atļauja**

Nosacījumus, ko dalībvalstis līdz 2007. gada 28. martam ir noteikušas attiecībā uz lidošanas atļaujām vai citiem lidojumderīguma sertifikātiem, kas izdoti gaisa kuģiem, kam nav saskaņā ar šo regulu izdota lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta, uzskata par noteiktiem saskaņā ar šo regulu, ja vien Aģentūra līdz 2008. gada 28. martam nekonstatēja, ka šādi nosacījumi negarantē drošuma līmeni, kas ir līdzvērtīgs Regulā (EK) Nr. 216/2008 vai šajā regulā noteiktajam drošuma līmenim.

▼ **M2***7.a pants***Dati par piemērotību ekspluatācijai**

1. Pirms 2014. gada 17. februāra izdota gaisa kuģa tipa sertifikāta turētājam, kas plāno piegādāt jaunu gaisa kuģi ES ekspluatantam 2014. gada 17. februārī vai pēc tam, ir jāsaņem atļauja saskaņā ar I pielikuma (21. daļas) 21.A.21. punkta e) apakšpunktu, izņemot attiecībā uz minimālo mācību programmu tehniskās apkopes sertificēšanas darbinieku tipa kvalifikācijas apmācībai un gaisa kuģa validēšanas avota datiem, kas apliecina trenāžiera(-u) objektīvo kvalifikāciju. Atļauja jāsaņem ne vēlāk kā 2015. gada 18. decembrī vai pirms tam, kad gaisa kuģi sāk lietot ES ekspluatants, no šiem datumiem izvēloties vēlāko. Dati par piemērotību ekspluatācijai var aprobežoties ar datiem par piegādāto modeli.

2. Pieteikuma iesniedzējam, kurš gaisa kuģa tipa sertifikāta pieteikumu iesniedzis pirms 2014. gada 17. februāra un kuram līdz 2014. gada 17. februārim nav ticis izsniegts tipa sertifikāts, ir jāsaņem atļauja saskaņā ar I pielikuma (21. daļas) 21.A.21. punkta e) apakšpunktu, izņemot attiecībā uz minimālo mācību programmu tehniskās apkopes sertificēšanas darbinieku tipa kvalifikācijas apmācībai un gaisa kuģa validēšanas avota datiem, kas apliecina trenāžiera(-u) objektīvo kvalifikāciju. Atļauja jāsaņem ne vēlāk kā 2015. gada 18. decembrī vai pirms tam, kad gaisa kuģi sāk lietot ES ekspluatants, no šiem datumiem izvēloties vēlāko. Atzinumus par atbilstību, ko pirms šīs regulas stāšanās spēkā iestādes sniegušas Operatīvās novērtēšanas padomes procesā, par kuru atbild JAA vai Aģentūra, Aģentūra pieņems bez papildu pārbaudēm.

3. Operatīvās novērtēšanas padomes ziņojumi un obligāto iekārtu pamatsaraksti, kas pirms šīs regulas stāšanās spēkā izdoti atbilstīgi JAA procedūrām vai ko izdevusi Aģentūra, uzskatāmi par daļu no datiem par piemērotību ekspluatācijai, kas apstiprināti saskaņā ar I pielikuma (21. daļas) 21.A.21. punkta e) apakšpunktu, un tie jāiekļauj attiecīgajā tipa sertifikātā. Līdz 2014. gada 18. jūnijam attiecīgo tipa sertifikātu turētāji ierosina Aģentūrai datu par piemērotību ekspluatācijai iedalījumu obligātajos datos un neobligātajos datos.

4. Tāda tipa sertifikāta turētājam, kurā iekļauti dati par piemērotību ekspluatācijai, jāsaņem atļauja paplašināt attiecīgi projektēšanas organizācijas apstiprinājuma darbības jomu vai projektēšanas organizācijas apstiprinājumam alternatīvo procedūru darbības jomu, lai līdz 2015. gada 18. decembrim tajā iekļautu arī aspektus par piemērotību ekspluatācijai.

▼ **B***8. pants***Projektēšanas organizācijas**

1. Organizācija, kas atbild par ražojumu, daļu un ierīču projektēšanu vai par to izmaiņām, vai to remontiem, pierāda savas iespējas saskaņā ar I pielikumu (21. daļu).

▼B

2. Atkāpjoties no 1. punkta, organizācija, kam galvenā uzņēmējdarbības vieta ir trešajā valstī, drīkst pierādīt savas iespējas kā tāda sertifikāta turētāja, kuru minētā valsts izdevusi ražojumam, daļai vai ierīcei, attiecībā uz ko tā iesniedz pieteikumu, ja:

a) minētā valsts ir projekta valsts; un

b) Aģentūra ir konstatējusi, ka minētās valsts sistēma ietver tādu pašu atbilstības neatkarīgas pārbaudes līmeni, kāds paredzēts šajā regulā, ar līdzvērtīgu organizāciju apstiprināšanas sistēmu vai ar minētās valsts kompetentās iestādes tiešu iesaistīšanu.

3. Projektēšanas organizācijas apstiprinājumus, ko dalībvalsts izdevusi vai atzinusi saskaņā ar *JAA* prasībām un procedūrām un kas ir spēkā pirms 2003. gada 28. septembra, uzskata par atbilstošiem šai regulai.

9. pants

Ražošanas organizācijas

1. Organizācija, kas atbild par ražojumu, daļu un ierīču ražošanu, pierāda savas iespējas saskaņā ar I pielikuma (21. daļas) noteikumiem.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, ražotājs, kam galvenā uzņēmējdarbības vieta ir trešajā valstī, drīkst pierādīt savas iespējas kā tāda sertifikāta turētājs, kuru minētā valsts izdevusi ražojumam, daļai vai ierīcei, attiecībā uz ko tas iesniedz pieteikumu, ja:

a) minētā valsts ir ražotājvalsts; un

b) Aģentūra ir konstatējusi, ka minētās valsts sistēma ietver tādu pašu atbilstības neatkarīgas pārbaudes līmeni, kas paredzēts šajā regulā, ar līdzvērtīgu organizāciju apstiprināšanas sistēmu vai ar minētās valsts kompetentās iestādes tiešu iesaistīšanu.

3. Ražošanas organizāciju apstiprinājumus, ko dalībvalsts izdevusi vai atzinusi saskaņā ar *JAA* prasībām un procedūrām un kas ir spēkā pirms 2003. gada 28. septembra, uzskata par atbilstošiem šai regulai.

▼M5

4. Atkāpjoties no 1. punkta, ražošanas organizācija var iesniegt pieteikumu kompetentajai iestādei par atbrīvojumiem no vides prasībām, kas minētas Regulas (ES) 2018/1139 ⁽¹⁾ 9. panta 2. punkta pirmajā daļā.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1139 (2018. gada 4. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2111/2005, (EK) Nr. 1008/2008, (ES) Nr. 996/2010, (ES) Nr. 376/2014 un Direktīvas 2014/30/ES un 2014/53/ES un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 552/2004 un (EK) Nr. 216/2008 un Padomes Regulu (EEK) Nr. 3922/91 (OV L 212, 22.8.2018., 1. lpp.).

*10. pants***Aģentūras pasākumi**

1. Aģentūra izstrādā pieņemamus līdzekļus atbilstības panākšanai, kurus kompetentās iestādes, organizācijas un personāls var izmantot, lai pierādītu atbilstību šīs regulas I pielikumā (21. daļā) izklāstītajiem noteikumiem.
2. Ar aģentūras izstrādātajiem pieņemamajiem līdzekļiem atbilstības panākšanai neievieš jaunas prasības un neatviegļina šīs regulas I pielikumā (21. daļā) noteiktās prasības.
3. Neskarot Regulas (EK) Nr. 216/2008 54. un 55. pantu, ja tiek izmantoti aģentūras izstrādātie pieņemamie līdzekļi atbilstības panākšanai, attiecīgās šīs regulas I pielikumā (21. daļā) noteiktās prasības bez turpmākiem pierādījumiem uzskata par izpildītām.

*11. pants***Atcelšana**

Regulu (EK) Nr. 1702/2003 atceļ.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu, kas atrodas III pielikumā.

*12. pants***Stāšanās spēkā**

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

I PIELIKUMS

21. DAĻA

Gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču sertifikācija un projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikācija

Saturs

21.1. Vispārīgā daļa

A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

21.A.1. Darbības joma

21.A.2. Saistības, ko uzņemas cita persona, kas nav sertifikāta pieteikuma iesniedzējs vai sertifikāta turētājs

21.A.3.A. Bojājumi, darbības traucējumi un defekti

21.A.3.B. Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu

21.A.4. Projektēšanas un ražošanas koordinēšana

B APAKŠIEDAĻA – TIPA SERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE TIPA SERTIFIKĀTI

21.A.11. Darbības joma

21.A.13. Atbilstība

21.A.14. Iespēju pierādīšana

21.A.15. Pieteikums

21.A.16.A. Sertifikācijas specifikācijas

21.A.16.B. Īpaši nosacījumi

21.A.17.A. Tipa sertifikācijas bāze

21.A.17.B. Datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāze

21.A.18. Norādes uz piemērojamām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām

21.A.19. Izmaiņas, kam nepieciešams jauns tipa sertifikāts

21.A.20. Atbilstība tipa sertifikācijas bāzei, datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām

21.A.21. Tipa sertifikāta izdošana

21.A.23. Ierobežota tipa sertifikāta izdošana

21.A.31. Tipa projekts

21.A.33. Pārbaudes un testi

21.A.35. Lidojuma pārbaudījumi

21.A.41. Tipa sertifikāts

21.A.44. Turētāja pienākumi

21.A.47. Nodrošana

21.A.51. Termiņš un pastāvīgs derīgums

21.A.55. Uzskaitē

21.A.57. Rokasgrāmatas

21.A.61. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai

▼B

21.A.62. Datu par piemērotību ekspluatācijai pieejamība

(C APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

D APAKŠIEDAĻA – IZMAIŅAS TIPA SERTIFIKĀTOS UN IEROBEŽOTOS
TIPA SERTIFIKĀTOS

21.A.90.A. Darbības joma

21.A.90.B. Standarta izmaiņas

21.A.91. Tipa sertifikāta izmaiņu klasifikācija

21.A.92. Atbilstība

21.A.93. Pieteikums

21.A.95. Sīkas izmaiņas

21.A.97. Lielākas izmaiņas

21.A.101. Norādes uz piemērojamām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām

21.A.103. Apstiprinājuma izdošana

21.A.105. Uzskaitē

21.A.107. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai

21.A.108. Datu par piemērotību ekspluatācijai pieejamība

21.A.109. Pienākumi un EPA marķējums

E APAKŠIEDAĻA – PAPILDU TIPA SERTIFIKĀTI

21.A.111. Darbības joma

21.A.112.A. Atbilstība

21.A.112.B. Iespēju pierādīšana

21.A.113. Papildu tipa sertifikāta pieteikums

21.A.114. Atbilstības pierādīšana

21.A.115. Papildu tipa sertifikāta izdošana

21.A.116. Nodrošana

21.A.117. Izmaiņas tajā ražojuma daļā, uz ko attiecas papildu tipa sertifikāts

21.A.118.A. Pienākumi un EPA marķējums

21.A.118.B. Termiņš un pastāvīgs derīgums

21.A.119. Rokasgrāmatas

21.A.120.A. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai

21.A.120.B. Datu par piemērotību ekspluatācijai pieejamība

F APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANA BEZ RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS
APSTIPRINĀJUMA

21.A.121. Darbības joma

21.A.122. Atbilstība

21.A.124. Pieteikums

21.A.125.A. Vienošanās dokumenta izdošana

21.A.125.B. Atzinumi

21.A.125.C. Termiņš un pastāvīgs derīgums

21.A.126. Ražošanas pārbaudes sistēma

▼B

- 21.A.127. Testi: gaisa kuģis
- 21.A.128. Testi: dzinēji un propelleri
- 21.A.129. Ražotāja pienākumi
- 21.A.130. Atbilstības apliecinājums

G APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS

- 21.A.131. Darbības joma
- 21.A.133. Atbilstība
- 21.A.134. Pieteikums
- 21.A.135. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma izdošana
- 21.A.139. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma
- 21.A.143. Pašraksturojums
- 21.A.145. Apstiprināšanas prasības
- 21.A.147. Izmaiņas apstiprinātajā ražošanas organizācijā
- 21.A.148. Atrašanās vietas maiņas
- 21.A.149. Nodošana
- 21.A.151. Apstiprinājuma noteikumi
- 21.A.153. Izmaiņas apstiprinājuma noteikumos
- 21.A.157. Pārbaudes
- 21.A.158. Atzinumi
- 21.A.159. Termiņš un pastāvīgs derīgums
- 21.A.163. Prerogatīvas
- 21.A.165. Turētāja pienākumi

H APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTI

- 21.A.171. Darbības joma
- 21.A.172. Atbilstība
- 21.A.173. Klasifikācija
- 21.A.174. Pieteikums
- 21.A.175. Valoda
- 21.A.177. Grozīšana vai modificēšana
- 21.A.179. Nodošana un atkārtota izdošana dalībvalstīs
- 21.A.180. Pārbaudes
- 21.A.181. Termiņš un pastāvīgs derīgums
- 21.A.182. Gaisa kuģa identifikācija

I APAKŠIEDAĻA – TROKŠŅA LĪMEŅA SERTIFIKĀTI

- 21.A.201. Darbības joma
- 21.A.203. Atbilstība
- 21.A.204. Pieteikums
- 21.A.207. Grozīšana vai modificēšana
- 21.A.209. Nodošana un atkārtota izdošana dalībvalstīs
- 21.A.210. Pārbaudes
- 21.A.211. Termiņš un pastāvīgs derīgums

J APAKŠIEDAĻA – PROJEKTĒŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS

- 21.A.231. Darbības joma
- 21.A.233. Atbilstība

▼B

- 21.A.234. Pieteikums
- 21.A.235. Projektēšanas organizācijas apstiprinājuma izdošana
- 21.A.239. Projekta nodrošināšanas sistēma
- 21.A.243. Dati
- 21.A.245. Apstiprināšanas prasības
- 21.A.247. Izmaiņas projekta nodrošināšanas sistēmā
- 21.A.249. Nodošana
- 21.A.251. Apstiprinājuma noteikumi
- 21.A.253. Izmaiņas apstiprinājuma noteikumos
- 21.A.257. Pārbaudes
- 21.A.258. Atzinumi
- 21.A.259. Termiņš un pastāvīgs derīgums
- 21.A.263. Prerogatīvas
- 21.A.265. Turētāja pienākumi

K APAKŠIEDAĻA – DAĻAS UN IERĪCES

- 21.A.301. Darbības joma
- 21.A.303. Atbilstība piemērojamajām prasībām
- 21.A.305. Daļu un ierīču apstiprināšana
- 21.A.307. Daļu un ierīču izlaišana uzstādīšanai

(L APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)**M APAKŠIEDAĻA – REMONTI**

- 21.A.431.A. Darbības joma
- 21.A.431.B. Standarta remonts
- 21.A.432.A. Atbilstība
- 21.A.432.B. Iespēju pierādīšana
- 21.A.433. Remonta projekts
- 21.A.435. Remontu klasifikācija
- 21.A.437. Remonta projekta apstiprinājuma izdošana
- 21.A.439. Rezerves daļu ražošana
- 21.A.441. Remonta veikšana
- 21.A.443. Ierobežojumi
- 21.A.445. Neremontēts bojājums
- 21.A.447. Uzskaitē
- 21.A.449. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai
- 21.A.451. Pienākumi un EPA marķējums

(N APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)**O APAKŠIEDAĻA – EIROPAS TEHNISKO STANDARTU PRASĪBU ATĻAUJAS**

- 21.A.601. Darbības joma
- 21.A.602.A. Atbilstība
- 21.A.602.B. Iespēju pierādīšana
- 21.A.603. Pieteikums
- 21.A.604. ETSO atļauja palīgdzinējam (APU)
- 21.A.605. Datu pieprasījumi

▼B

- 21.A.606. ETSO atļaujas izdošana
- 21.A.607. ETSO atļaujas prerogatīvas
- 21.A.608. Deklarācija par projektu un tehniskajiem raksturojumiem (DDP)
- 21.A.609. ETSO atļauju turētāju pienākumi
- 21.A.610. Atkāpes apstiprinājums
- 21.A.611. Projekta izmaiņas
- 21.A.613. Uzskaitē
- 21.A.615. Aģentūras pārbaude
- 21.A.619. Termiņš un pastāvīgs derīgums
- 21.A.621. Nodrošana

P APAKŠIEDAĻA – LIDOŠANAS ATĻAUJA

- 21.A.701. Darbības joma
- 21.A.703. Atbilstība
- 21.A.705. Kompetentā iestāde
- 21.A.707. Lidošanas atļaujas pieteikums
- 21.A.708. Lidojuma nosacījumi
- 21.A.709. Lidojuma nosacījumu apstiprinājuma pieteikums
- 21.A.710. Lidojuma nosacījumu apstiprinājums
- 21.A.711. Lidošanas atļaujas izdošana
- 21.A.713. Izmaiņas
- 21.A.715. Valoda
- 21.A.719. Nodrošana
- 21.A.721. Pārbaudes
- 21.A.723. Termiņš un pastāvīgs derīgums
- 21.A.725. Lidošanas atļaujas atjaunošana
- 21.A.727. Lidošanas atļaujas turētāja pienākumi
- 21.A.729. Uzskaitē

Q APAKŠIEDAĻA – RAŽOJUMU, DAĻU UN IERĪČU IDENTIFIKĀCIJA

- 21.A.801. Ražojumu identifikācija
- 21.A.803. Apiešanās ar identifikācijas datiem
- 21.A.804. Daļu un ierīču identifikācija
- 21.A.805. Ļoti būtisku daļu identifikācija
- 21.A.807. ETSO atbilstīgo izstrādājumu identifikācija

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM**A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

- 21.B.5. Darbības joma
- 21.B.20. Kompetentās iestādes pienākumi
- 21.B.25. Prasības par kompetento iestāžu organizāciju
- 21.B.30. Dokumentētas procedūras
- 21.B.35. Izmaiņas organizācijā un procedūrās
- 21.B.40. Strīdu izšķiršana

▼B

21.B.45. Ziņošana/koordinēšana

21.B.55. Uzskaitē

21.B.60. Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu

B APAKŠIEDAĻA – TIPA SERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE TIPA SERTIFIKĀTI

21.B.85. Piemērojamu vides aizsardzības prasību un sertifikācijas specifikāciju noteikšana tipa sertifikātam vai ierobežotam tipa sertifikātam

(C APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

D APAKŠIEDAĻA – IZMAIŅAS TIPA SERTIFIKĀTOS UN IEROBEŽOTOS TIPA SERTIFIKĀTOS

21.B.70. Tipa sertifikāta izmaiņu apstiprināšana

E APAKŠIEDAĻA – PAPILDU TIPA SERTIFIKĀTI

F APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANA BEZ RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA

21.B.120. Pārbaudes

21.B.125. Atzinumi

21.B.130. Vienošanās dokumenta izdošana

21.B.135. Vienošanās dokumenta saglabāšana

21.B.140. Vienošanās dokumenta grozīšana

21.B.145. Vienošanās dokumenta ierobežošana, apturēšana un atsaukšana

21.B.150. Uzskaitē

G APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS

21.B.220. Pārbaudes

21.B.225. Atzinumi

21.B.230. Sertifikāta izdošana

21.B.235. Pastāvīga uzraudzība

21.B.240. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma grozīšana

21.B.245. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma apturēšana un atsaukšana

21.B.260. Uzskaitē

H APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTI

21.B.320. Pārbaudes

21.B.325. Lidojumderīguma sertifikāta izdošana

21.B.326. Lidojumderīguma sertifikāts

21.B.327. Ierobežotais lidojumderīguma sertifikāts

21.B.330. Lidojumderīguma sertifikātu un ierobežoto lidojumderīguma sertifikātu apturēšana un atsaukšana

21.B.345. Uzskaitē

I APAKŠIEDAĻA – TROKŠŅA LĪMEŅA SERTIFIKĀTI

21.B.420. Pārbaudes

21.B.425. Trokšņa līmeņa sertifikātu izdošana

21.B.430. Trokšņa līmeņa sertifikātu apturēšana un atsaukšana

21.B.445. Uzskaitē

J APAKŠIEDAĻA – PROJEKTEŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS

K APAKŠIEDAĻA – DAĻAS UN IERĪCES

(L APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

▼B

M APAKŠIEDAĻA – REMONTI

(N APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

O APAKŠIEDAĻA – EIROPAS TEHNISKO STANDARTU PRASĪBU
ATĻAUJAS

P APAKŠIEDAĻA – LIDOŠANAS ATĻAUJA

21.B.520. Pārbaudes

21.B.525. Lidošanas atļauju izdošana

21.B.530. Lidošanas atļauju atsaukšana

21.B.545. Uzskaitē

Q APAKŠIEDAĻA – RAŽOJUMU, DAĻU UN IERĪČU IDENTIFIKĀCIJA

Papildinājumi

I papildinājums – EASA 1. veidlapa. Autorizēts izmantošanas sertifikāts

II papildinājums – EASA 15.a veidlapa. Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts

III papildinājums – EASA 20.a veidlapa. Lidošanas atļauja

IV papildinājums – EASA 20.b veidlapa. Lidošanas atļauja (izdod apstiprinātas organizācijas)

V papildinājums – EASA 24. veidlapa. Ierobežots lidojumderīguma sertifikāts

VI papildinājums – EASA 25. veidlapa. Lidojumderīguma sertifikāts

VII papildinājums – EASA 45. veidlapa. Trokšņa līmeņa sertifikāts

VIII papildinājums – EASA 52. veidlapa. Gaisa kuģa atbilstības apliecinājums

IX papildinājums – EASA 53. veidlapa. Izmantošanas sertifikāts

X papildinājums – EASA 55. veidlapa. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma sertifikāts

XI papildinājums – EASA 65. veidlapa. Vienošanās dokuments ražošanai bez ražošanas organizācijas apstiprinājuma

▼M3

XII papildinājums – Izmēģinājuma lidojumu kategorijas un saistītās izmēģinājuma lidojumu apkalpes kvalifikācijas 85

▼B**21.1. Vispārīgā daļa**

I pielikumā (21. daļā) “kompetentā iestāde” ir:

- a) dalībvalsts atbildīgā iestāde attiecībā uz organizācijām, kam galvenā uzņēmējdarbības vieta ir dalībvalstī, vai Aģentūra, ja minētā dalībvalsts to pieprasa; vai
- b) Aģentūra attiecībā uz organizācijām, kam galvenā uzņēmējdarbības vieta ir trešajā valstī.

A IEDAĻA**TEHNISKĀS PRASĪBAS****A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI****21.A.1. Darbības joma**

Šī iedaļa ietver vispārīgus noteikumus, kas attiecas uz jebkura saskaņā ar šo iedaļu izdota vai izdodama sertifikāta pieteikuma iesniedzēja un turētāja tiesībām un pienākumiem.

21.A.2. Saistības, ko uzņemas cita persona, kas nav sertifikāta pieteikuma iesniedzējs vai sertifikāta turētājs

Pasākumus un pienākumus, ko jāuzņemas veikt ražojuma, daļas vai ierīces, uz ko attiecas šī iedaļa, sertifikāta turētājam vai sertifikāta pieteikuma iesniedzējam, to uzdevumā drīkst uzņemties jebkura cita fiziska vai juridiska persona, ja minētā sertifikāta turētājs vai sertifikāta pieteikuma iesniedzējs var pierādīt, ka viņš ir ar šo otru personu noslēdzis līgumu, kas nodrošina, ka turētāja pienākumi tiek un tiks pienācīgi izpildīti.

21.A.3.A. Bojājumi, darbības traucējumi un defekti

- a) Datu vākšanas, pārbaudes un analīzes sistēma

Saskaņā ar šo regulu izdota tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, Eiropas Tehnisko standartu prasību (*ETSO*) atļaujas, lielāka remonta projekta apstiprinājuma vai jebkura cita attiecīga apstiprinājuma turētājam ir sistēma, lai vāktu, pārbaudītu un analizētu ziņojumus un informāciju par bojājumiem, darbības traucējumiem, defektiem vai citiem notikumiem, kuri rada vai var radīt problēmas, uzturot lidojumderīgumu ražojumam, daļai vai ierīcei, uz ko attiecas tipa sertifikāts, ierobežota tipa sertifikāts, papildu tipa sertifikāts, *ETSO* atļauja, būtiska remonta projekta apstiprinājums vai jebkurš cits attiecīgs apstiprinājums, kuru uzskata par izdotu saskaņā ar šo regulu. Informācija par šo sistēmu ir pieejama visiem ražojuma, daļas vai ierīces lietotājiem un pēc pieprasījuma – jebkurai saskaņā ar citām saistītām īstenošanas regulām pilnvarotai personai.

- b) Ziņošana Aģentūrai

1. Saskaņā ar šo regulu izdota tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, *ETSO* atļaujas, lielāka remonta projekta apstiprinājuma vai jebkura cita attiecīga apstiprinājuma turētājs ziņo Aģentūrai par jebkuru bojājumu, darbības traucējumu, defektu vai citu notikumu, ko apzinās saistībā ar ražojumu, daļu vai ierīci, uz ko attiecas tipa sertifikāts, ierobežota tipa sertifikāts, papildu tipa sertifikāts, *ETSO* atļauja, lielāka remonta projekta apstiprinājums vai jebkurš cits attiecīgs apstiprinājums, ko uzskata par izdotu saskaņā ar šo regulu, un kas radījis vai var radīt nedrošu stāvokli.

▼B

2. Šos ziņojumus Aģentūras noteiktā formā un veidā sniedz iespējami īsā laikā un katrā ziņā nosūta ne vēlāk kā 72 stundas pēc iespējami nedrošā stāvokļa konstatācijas, ja nav ārkārtēju apstākļu, kas to neļauj izdarīt.

c) Ziņoto notikumu izmeklēšana

1. Ja iemesls notikumam, par ko ir ziņots atbilstīgi b) apakšpunktam vai atbilstīgi 21.A.129. punkta f) apakšpunkta 2. punktam vai 21.A.165. punkta f) apakšpunkta 2. punktam, ir projekta trūkumi vai ražošanas trūkumi, tad saskaņā ar šo regulu izdota tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, lielāka remonta projekta apstiprinājuma, *ETSO* atļaujas vai jebkura cita attiecīga apstiprinājuma turētājs vai, attiecīgā gadījumā, ražotājs pēta trūkuma cēloni un ziņo Aģentūrai par savas izmeklēšanas rezultātiem un par jebkuriem pasākumiem, ko viņš veiks vai ierosina veikt, lai minēto trūkumu novērstu.
2. Ja Aģentūra uzskata, ka nepieciešams rīkoties, lai novērstu trūkumu, tad saskaņā ar šo regulu izdota tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, lielāka remonta projekta apstiprinājuma, *ETSO* atļaujas vai jebkura cita attiecīga apstiprinājuma turētājs vai, attiecīgā gadījumā, ražotājs iesniedz Aģentūrai attiecīgos datus.

21.A.3.B. Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu

- a) Norādījums attiecībā uz lidojumderīgumu ir Aģentūras izdots vai pieņemts dokuments, kas uzliek pienākumu veikt darbības ar gaisa kuģi, lai atjaunotu pieļaujamu lidojumu drošības līmeni, ja pierādījumi liecina, ka citādi šā gaisa kuģa lidojumu drošības līmenis var tikt apdraudēts.

- b) Aģentūra izdod norādījumu attiecībā uz lidojumderīgumu, ja:

1. Aģentūra ir konstatējusi, ka gaisa kuģī stāvoklis ir nedrošs gaisa kuģa vai gaisa kuģī uzstādīta dzinēja, propellera, daļas vai ierīces trūkuma dēļ; un
2. minētais stāvoklis, visticamāk, būs vai radīsies citos gaisa kuģos.

- c) Ja Aģentūrai jāizdod norādījums attiecībā uz lidojumderīgumu, lai novērstu nedrošu stāvokli, kas minēts b) apakšpunktā, vai lai prasītu veikt pārbaudi, saskaņā ar šo regulu izdota tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, lielāka remonta projekta apstiprinājuma, *ETSO* atļaujas vai jebkura cita attiecīga apstiprinājuma turētājs:

1. ierosina attiecīgu izlabošanas pasākumu vai nepieciešamās pārbaudes, vai abus un šo priekšlikumu sīku izklāstu iesniedz Aģentūrā apstiprināšanai;
2. kad Aģentūra ir apstiprinājusi 1. punktā minētos priekšlikumus, dara pieejamus attiecīgus aprakstošus datus un izpildes norādījumus visiem zināmajiem ražojuma, daļas vai ierīces lietotājiem vai īpašniekiem un, pēc pieprasījuma, jebkurai personai, kam jāpilda norādījuma attiecībā uz lidojumderīgumu prasības.

▼B

d) Norādījumā attiecībā uz lidojumderīgumu ir iekļautas vismaz turpmāk norādītās ziņas:

1. nedroša stāvokļa identifikācija;
2. apdraudētā gaisa kuģa identifikācija;
3. vajadzīgā rīcība;
4. vajadzīgās rīcības izpildes laiks;
5. spēkā stāšanās diena.

▼M2**21.A.4. Projektēšanas un ražošanas koordinēšana**

Tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, *ETSO* atļaujas, tipa sertifikāta izmaiņu apstiprinājuma vai remonta projekta apstiprinājuma turētājs vajadzības gadījumā sadarbojas ar ražošanas organizāciju, lai nodrošinātu:

- a) apmierinošu projektēšanas un ražošanas koordinēšanu, kā noteikts attiecīgi 21.A.122. punktā, 21.A.130. punkta b) apakšpunkta 3. un 4. punktā, 21.A.133. punktā un 21.A.165. punkta c) apakšpunkta 2. un 3. punktā, un
- b) pienācīgu atbalstu ražojuma, daļas vai ierīces lidojumderīguma uzturēšanai.

▼B**B APAKŠIEDAĻA – TIPA CERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE TIPA CERTIFIKĀTI****21.A.11. Darbības joma**

Šī apakšiedaļa nosaka procedūras ražojuma tipa sertifikātu un gaisa kuģa ierobežoto tipa sertifikātu izdošanai un nosaka minēto sertifikātu pieteikuma iesniedzēju un turētāju tiesības un pienākumus.

21.A.13. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir pierādījusi vai pierāda savas iespējas saskaņā ar 21.A.14. punktu, ir tiesīga būt tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta pieteikuma iesniedzējs ar nosacījumiem, kas izklāstīti šajā apakšiedaļā.

21.A.14. Iespēju pierādīšana

- a) Jebkura organizācija, kas iesniedz tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta pieteikumu, pierāda savas iespējas kā tāda projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs, ko saskaņā ar J apakšiedaļu izdevusi Aģentūra.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, kā alternatīvu procedūru savu iespēju pierādīšanai pieteikuma iesniedzējs drīkst prasīt Aģentūras piekrišanu izmantot procedūras, kas nosaka īpašu projektēšanas praksi, resursus un secīgas darbības, kuras vajadzīgas, lai atbilstu šim pielikumam, ja ražojums ir viens no turpmāk norādītajiem:

1. *ELA2* gaisa kuģis;
2. dzinējs vai propellers, kas uzstādīts *ELA2* gaisa kuģī;
3. virzuļdzinējs;
4. fiksēta vai regulējama soļa propellers.

▼B

- c) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, pieteikuma iesniedzējs var izvēlēties savu iespēju pierādīšanai iesniegt Aģentūrai 21.A.20. punkta b) apakšpunktā prasīto sertifikācijas programmu, ja ražojums ir viens no turpmāk norādītajiem:

1. *ELAI* gaisa kuģis;
2. dzinējs vai propellers, kas uzstādīts *ELAI* gaisa kuģī.

21.A.15. Pieteikums

- a) Tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta pieteikumu iesniedz Aģentūras noteiktā formā un veidā.
- b) Gaisa kuģa tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta pieteikumam ir klāt minētā gaisa kuģa trīsdimensiju rasējums un provizoriski pamatdati, tostarp ierosinātie ekspluatācijas rādītāji un ierobežojumi.
- c) Dzinēja vai propellera tipa sertifikāta pieteikumam ir klāt dzinēja vai propellera vispārīgs rasējums, projektēto parametru, ekspluatācijas rādītāju un ierosināto ekspluatācijas ierobežojumu apraksts.

▼M2

- d) Gaisa kuģa tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta pieteikumā ietver vai pēc sākotnējā pieteikuma tam pievieno datu par piemērotību ekspluatācijai apstiprināšanas pieteikumu, ko attiecīgi veido:
1. minimālā mācību programma pilotu tipa kvalifikācijas apmācībai, tostarp tipa kvalifikācijas noteikšana;
 2. gaisa kuģa validēšanas avota datu darbības jomas noteikšana, lai apliecinātu ar pilotu tipa kvalifikācijas apmācību saistītā(-o) trenāžiera(-u) objektīvo kvalifikāciju, vai provizorisko datu darbības jomas noteikšana, kas apliecina trenāžieru pagaidu kvalifikāciju;
 3. minimālā mācību programma tehniskās apkopes sertificēšanas darbinieku tipa kvalifikācijas apmācībai, tostarp tipa kvalifikācijas noteikšana;
 4. salona apkalpes tipa vai varianta noteikšana un tipam specifisko datu noteikšana salona apkalpes apmācībai;
 5. obligāto iekārtu pamatsaraksts un
 6. citi ar tipu saistīti elementi, kas attiecas uz piemērotību ekspluatācijai.

21.A.16.A. Sertifikācijas specifikācijas

Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 19. pantu izdod sertifikācijas specifikācijas, tostarp sertifikācijas specifikācijas datiem par piemērotību ekspluatācijai, kā standarta līdzekļus, ar ko pierādīt ražojumu, daļu un ierīču atbilstību attiecīgajām Regulas (EK) Nr. 216/2008 I, III un IV pielikumā noteiktajām pamatprasībām. Šīs specifikācijas ir pietiekami sīki izstrādātas un konkrētas, lai pieteikuma iesniedzējiem norādītu, kādi ir sertifikātu izdošanas, grozīšanas vai papildināšanas nosacījumi.

▼ M2**21.A.16.B. Īpaši nosacījumi**

a) Aģentūra ražojumam nosaka īpašas sīki izstrādātas tehniskas specifikācijas, ko sauc par īpašiem nosacījumiem, ja attiecīgās sertifikācijas specifikācijas neietver atbilstošus vai attiecīgus ražojuma lidojuma drošības standartus tāpēc, ka:

1. ražojumam ir jauni vai neparasti projekta parametri attiecībā pret projektēšanas praksi, kas ir piemērojamo sertifikācijas specifikāciju pamatā, vai
2. ražojuma paredzētais izmantošanas mērķis ir neparasts, vai
3. pieredze ar citiem līdzīgiem ekspluatācijā esošiem ražojumiem ar līdzīgiem projekta parametriem liecina, ka var rasties nedroši stāvokļi.

b) Īpašie nosacījumi ietver tādus lidojuma drošības standartus, kādus Aģentūra uzskata par vajadzīgiem, lai noteiktu lidojuma drošības līmeni, kas ir līdzvērtīgs piemērojamajās sertifikācijas specifikācijās noteiktajam.

21.A.17.A. Tipa sertifikācijas bāze**▼ B**

a) Tipa sertifikācijas bāzi, kas izziņojama tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta izdošanas mērķiem, veido:

▼ M2

1. Aģentūras noteiktās piemērojamās sertifikācijas specifikācijas, kas ir spēkā minētā sertifikāta pieteikuma iesniegšanas dienā, ja vien:

- i) aģentūra nav noteikusi citādi, vai
- ii) pieteikuma iesniedzējs nav izvēlējis ievērot atbilstību sertifikācijas specifikācijām, kuras attiecas uz grozījumiem, kas stājas spēkā vēlāk, vai šāda atbilstība nav prasīta saskaņā ar c) un d) apakšpunktu;

▼ B

2. jebkurš īpašs nosacījums, kas noteikts saskaņā ar 21.A.16.B. punkta a) apakšpunktu.

b) Lielu lidmašīnu un lielu rotorplānu tipa sertifikāta pieteikums ir spēkā piecus gadus un jebkura cita tipa sertifikāta pieteikums ir spēkā trīs gadus, izņemot gadījumus, kad pieteikuma iesniedzējs pieteikuma iesniegšanas brīdī pierāda, ka viņa ražojuma projektēšanai, izstrādāšanai un testēšanai nepieciešams ilgāks laikposms, un Aģentūra apstiprina ilgāku laikposmu.

c) Ja tipa sertifikāts nav izdots vai ir skaidrs, ka sertifikāts netiks izdots b) apakšpunktā noteiktajā termiņā, pieteikuma iesniedzējs drīkst:

1. iesniegt jaunu tipa sertifikāta pieteikumu un izpildīt visus a) apakšpunkta noteikumus, ko piemēro attiecībā uz sākotnējo pieteikumu; vai

▼ M2

2. prasīt sākotnējā pieteikuma termiņa pagarinājumu un izpildīt piemērojamās sertifikācijas specifikācijas, kuras bijušas spēkā dienā, ko izvēlas pieteikuma iesniedzējs un kas nedrīkst būt pirms dienas, kura ir agrāka nekā tipa sertifikāta izdošanas diena par b) apakšpunktā sākotnējam pieteikumam noteikto laikposmu.

▼B

- d) Ja pieteikuma iesniedzējs izvēlas ievērot sertifikācijas specifikāciju, kura attiecas uz grozījumu lidojumderīguma normās, kas stājas spēkā pēc tipa sertifikāta pieteikuma iesniegšanas, pieteikuma iesniedzējs ievēro arī jebkuru citu sertifikācijas specifikāciju, kuru Aģentūra uzskata par tieši saistītu.

▼M2**21.A.17.B. Datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāze**

- a) Aģentūra pieteikuma iesniedzēju informē par to, kāda sertifikācijas bāze ir datiem par piemērotību ekspluatācijai. To veido šādi elementi:

1. datiem par piemērotību ekspluatācijai piemērojamās sertifikācijas specifikācijas, kas izdotas saskaņā ar 21.A.16.A. punktu un ir spēkā pieteikuma vai pieteikuma papildinājuma iesniegšanas dienā, ja vien:

- i) Aģentūra nav pieņēmusi citus līdzekļus, ar kuriem pierādīt atbilstību Regulas (EK) Nr. 216/2008 I, III un IV pielikuma attiecīgajām pamatprasībām, vai

- ii) pieteikuma iesniedzējs nav izvēlējis ievērot atbilstību sertifikācijas specifikācijām, kuras attiecas uz grozījumiem, kas stājas spēkā vēlāk;

2. visi īpašie nosacījumi, kas noteikti saskaņā ar 21.A.16.B. punkta a) apakšpunktu.

- b) Ja pieteikuma iesniedzējs izvēlas ievērot atbilstību sertifikācijas specifikāciju grozījumam, kas stājas spēkā pēc tipa sertifikāta pieteikuma iesniegšanas, pieteikuma iesniedzējs ievēro arī atbilstību visām citām sertifikācijas specifikācijām, kuras Aģentūra uzskata par tieši saistītām.

▼B**21.A.18. Norādes uz piemērojamām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām****▼M4**

- a) Piemērojamās trokšņa līmeņa prasības gaisa kuģa tipa sertifikāta izdošanai noteiktas saskaņā ar 16. pielikuma I sējuma II daļas 1. nodaļas noteikumiem Čikāgas Konvencijā un:

1. zemskāņas reaktīvajām lidmašīnām – attiecīgi I sējuma II daļas 2., 3., 4. un 14. nodaļā;
2. propelleru lidmašīnām – attiecīgi I sējuma II daļas 3., 4., 5., 6., 10. un 14. nodaļā;
3. helikopteriem – attiecīgi I sējuma II daļas 8. un 11. nodaļā;
4. virsskāņas lidmašīnām – attiecīgi I sējuma II daļas 12. nodaļā; un
5. tiltrotoriem – attiecīgi I sējuma II daļas 13. nodaļā.

▼B

- b) Piemērojamās emisijas prasības gaisa kuģa un dzinēja tipa sertifikāta izdošanai noteiktas 16. pielikumā Čikāgas Konvencijai par starptautisko civilo aviāciju:

1. par paredzētas degvielas izplūdes novēršanu – II sējuma II daļas 2. nodaļā;
2. par tādu turboreaktīvo dzinēju un turbopropelleru dzinēju emisijām, kas paredzēti piedziņai tikai zemskāņas ātrumos, – II sējuma III daļas 2. nodaļā; un
3. par tādu turboreaktīvo dzinēju un turbopropelleru dzinēju emisijām, kas paredzēti piedziņai tikai virsskāņas ātrumos, – II sējuma III daļas 3. nodaļā.

▼B

- c) Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 19. pantu izdod sertifikācijas specifikācijas, paredzot pieļaujamus līdzekļus, lai pierādītu atbilstību trokšņa līmeņa un emisijas prasībām, kas noteiktas attiecīgi a) un b) apakšpunktā.

21.A.19. Izmaiņas, kam nepieciešams jauns tipa sertifikāts

Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ierosina izmaiņu ražojumā, iesniedz jauna tipa sertifikāta pieteikumu, ja Aģentūra uzskata, ka projekta, jaudas, spiediena vai masas izmaiņa ir tik liela, ka nepieciešami pamatīgi visaptveroši pētījumi attiecībā uz atbilstību piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei.

21.A.20. ►M2 Atbilstība tipa sertifikācijas bāzei, datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām ◄**▼M2**

- a) Tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta pieteikuma iesniedzējs pierāda atbilstību piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei, sertifikācijas bāzei, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, un vides aizsardzības prasībām un norāda Aģentūrai līdzekļus, ar kādiem šāda atbilstība tikusi pierādīta.

▼B

- b) Pieteikuma iesniedzējs iesniedz Aģentūrai sertifikācijas programmu, kurā sīki izklāstīti līdzekļi atbilstības pierādīšanai. Šo dokumentu sertifikācijas procesa gaitā pēc vajadzības atjaunina.
- c) Pieteikuma iesniedzējs reģistrē atbilstības pamatojumu atbilstības dokumentos saskaņā ar b) apakšpunktā noteikto sertifikācijas programmu.
- d) Pieteikuma iesniedzējs deklarē, ka ir pierādījis atbilstību piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām saskaņā ar b) apakšpunktā noteikto sertifikācijas programmu.
- e) Ja pieteikuma iesniedzējs ir attiecīgas projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs, tas izdara d) apakšpunktā minēto deklarāciju saskaņā ar J apakšiedaļas noteikumiem.

21.A.21. Tipa sertifikāta izdošana

Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt Aģentūras izdotu ražojuma tipa sertifikātu pēc:

- a) savu iespēju pierādīšanas saskaņā ar 21.A.14. punktu;
- b) 21.A.20. punkta d) apakšpunktā minētās deklarācijas iesniegšanas; un
- c) pierādīšanas, ka:

▼M2

1. sertificējamais ražojums atbilst piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām, kas noteiktas saskaņā ar 21.A.17.A un 21.A.18. punktu;

▼B

2. visus lidojumderīguma noteikumus, kas nav ievēroti, kompensē ar faktoriem, kuri nodrošina līdzvērtīgu lidojumu drošības līmeni;
3. neviena parametra vai rādītāja dēļ ražojums nav nedrošs attiecībā uz tiem izmantošanas mērķiem, kam prasīta sertifikācija; un
4. tipa sertifikāta pieteikuma iesniedzējs ir skaidri norādījis, ka ir gatavs ievērot 21.A.44. punktu;

▼B

- d) gaisa kuģa tipa sertifikāta gadījumā dzinējam vai propelleram, vai abiem, ja tie uzstādīti gaisa kuģī, ir tipa sertifikāts, kas ir izdots vai kam derīgums noteikts saskaņā ar šo regulu;

▼M2

- e) gaisa kuģa tipa sertifikāta gadījumā ir pierādīts, ka dati par piemērotību ekspluatācijai atbilst sertifikācijas bāzei, kas norādīta saskaņā ar 21.A.17.B punktu un piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai;
- f) atkāpjoties no e) apakšpunkta un pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma, kas ietverts 21.A.20. punkta d) apakšpunktā minētajā deklarācijā, gaisa kuģa tipa sertifikātu var izdot, pirms pierādīta atbilstība sertifikācijas bāzei, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis atbilstību datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāzei, pirms dati par piemērotību ekspluatācijai patiešām ir jāizmanto.

21.A.23. Ierobežota tipa sertifikāta izdošana

- a) 21.A.21. punkta c) apakšpunkta noteikumiem neatbilstoša gaisa kuģa pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt Aģentūras izdotu ierobežotu tipa sertifikātu pēc tam, kad:
 - 1. ir ievērota atbilstība attiecīgajai Aģentūras noteiktajai tipa sertifikācijas bāzei, kas nodrošina pietiekamu lidojuma drošību attiecībā uz gaisa kuģa paredzētajiem izmantošanas mērķiem, un atbilstība piemērojamajām vides aizsardzības prasībām;
 - 2. pieteikuma iesniedzējs ir skaidri norādījis, ka ir gatavs ievērot 21.A.44. punktu;
 - 3. ierobežota gaisa kuģa tipa sertifikāta gadījumā ir pierādīts, ka dati par piemērotību ekspluatācijai atbilst sertifikācijas bāzei, kas norādīta saskaņā ar 21.A.17.B punktu un piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta 3. punkta un pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma, kas ietverts 21.A.20. punkta d) apakšpunktā minētajā deklarācijā, ierobežotu tipa sertifikātu var izdot, pirms pierādīta atbilstība sertifikācijas bāzei, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis atbilstību datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāzei, pirms dati par piemērotību ekspluatācijai patiešām ir jāizmanto.
- c) Gaisa kuģī uzstādītajam dzinējam vai propelleram, vai abiem:
 - 1. ir tipa sertifikāts, kas ir izdots vai kam derīgums noteikts saskaņā ar šo regulu, vai
 - 2. ir pierādījumi par atbilstību sertifikācijas specifikācijām, kas vajadzīga, lai nodrošinātu gaisa kuģa drošu lidojumu.

▼B**21.A.31. Tipa projekts**

- a) Tipa projektu viedo:
 - 1. rasējumi un specifikācijas, un saraksts ar minētajiem rasējumiem un specifikācijām, kas vajadzīgas, lai definētu konfigurāciju un projektētos parametrus ražojumam, kam pierādīta atbilstība piemērojamajai sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām;

▼B

2. ziņas par materiāliem un procesiem, un par ražojuma ražošanas un montāžas metodēm, kas vajadzīgas, lai nodrošinātu ražojuma atbilstību;

▼M2

3. lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu nodaļa par apstiprinātajiem lidojumderīguma ierobežojumiem, kā definēts piemērojamajās sertifikācijas specifikācijās, un

▼M5

4. visi citi dati, kas ļauj veikt salīdzināšanu attiecībā uz tā paša tipa vēlāku produktu lidojumderīguma noteikšanu un attiecīgā gadījumā ekoloģiskajiem raksturlielumiem.

▼B

- b) Katru tipa projektu atbilstoši identificē.

21.A.33. Pārbaudes un testi

- a) Pieteikuma iesniedzējs izdara visas pārbaudes un testus, kas vajadzīgi, lai pierādītu atbilstību piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām.

- b) Pirms uzsākt katru a) apakšpunktā noteikto testu, pieteikuma iesniedzējs konstatē:

1. attiecībā uz testa paraugu:

- i) ka materiāli un procesi pilnīgi atbilst ierosinātā tipa projekta specifikācijām;

- ii) ka ražojuma daļas pilnīgi atbilst ierosinātā tipa projekta rasējumiem;

- iii) ka ražošanas procesi, uzbūve un montāža pilnīgi atbilst ierosinātā tipa projektā precizētajiem; un

2. ka testa aprīkojums un visa mēraparatūra, ko izmanto testos, ir piemēroti testam un ir pienācīgi kalibrēti.

- c) Pieteikuma iesniedzējs ļauj Aģentūrai veikt jebkuru pārbaudi, kas vajadzīga, lai pārbaudītu atbilstību b) apakšpunktam.

- d) Pieteikuma iesniedzējs ļauj Aģentūrai caurlūkot jebkuru ziņojumu un izdarīt jebkuru pārbaudi, un izdarīt vai novērot tādu testēšanu lidojuma laikā un uz zemes, kas vajadzīga, lai pārbaudītu tās atbilstības deklarācijas derīgumu, kuru iesniedzis pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar 21.A.20. punkta d) apakšpunktu, un konstatētu, ka neviena parametra vai rādītāja dēļ ražojums nav nedrošs attiecībā uz tiem izmantošanas mērķiem, kam prasīta sertifikācija.

- e) Attiecībā uz testiem, ko saskaņā ar d) apakšpunktu izdara vai novēro Aģentūra:

1. pieteikuma iesniedzējs iesniedz Aģentūrai paziņojumu par atbilstību b) apakšpunktam; un

2. nekādas ar testu saistītas izmaiņas, kas iespaidotu paziņojumu par atbilstību, nedrīkst izdarīt ražojumam, daļai vai ierīcei no atbilstības b) apakšpunktam pierādīšanas brīža līdz brīdim, kad to iesniedz Aģentūrā testēšanai.

▼B**21.A.35. Lidojuma pārbaudījumi**

- a) Lai iegūtu tipa sertifikātu, lidojuma pārbaudi veic saskaņā ar šādas lidojuma pārbaudes nosacījumiem, ko precizē Aģentūra.
- b) Pieteikuma iesniedzējs izpilda visus lidojuma pārbaudījumus, ko Aģentūra uzskata par vajadzīgiem:
 - 1. lai konstatētu atbilstību piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām; un
 - 2. lai konstatētu, vai ir atbilstīgas garantijas, ka gaisa kuģis, tā daļas un ierīces ir drošas un kārtīgi darbojas, nolūkā gaisa kuģi sertificēt saskaņā ar šo I pielikumu (21. daļu), izņemot
 - i) planierus un planierus ar dzinēju;
 - ii) gaisa balonus un dirižabļus, kā definēts *ELA1* vai *ELA2*;
 - iii) lidmašīnas ar 2 722 kg vai mazāku maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*).
- c) (Rezervēts)
- d) (Rezervēts)
- e) (Rezervēts)
- f) Lidojuma pārbaudījumi, kas noteikti b) apakšpunkta 2. punktā, ietver:
 - 1. vismaz 300 ekspluatācijas stundas ar pilnu tipa sertifikātam atbilstošu dzinēju komplektu attiecībā uz gaisa kuģi ar tāda tipa turbodzinējiem, kas iepriekš nav izmantoti sertificēta tipa gaisa kuģī; un
 - 2. vismaz 150 ekspluatācijas stundas attiecībā uz visiem pārējiem gaisa kuģiem.

▼M5**21.A.41. Tipa sertifikāts**

Tipa sertifikāts un ierobežotais tipa sertifikāts ietver tipa projektu, ekspluatācijas ierobežojumus, tipa sertifikāta lidojumderīguma un emisiju tehnisko datu lapu, piemērojamo tipa sertifikācijas bāzi un vides aizsardzības prasības, pēc kurām Aģentūra fiksē atbilstību, un jebkurus citus nosacījumus vai ierobežojumus, kuri noteikti ražojumam piemērojamajās sertifikācijas specifikācijās un vides aizsardzības prasībās. Turklāt gan gaisa kuģa tipa sertifikāts, gan ierobežotais tipa sertifikāts ietver sertifikācijas bāzi, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, datus par piemērotību ekspluatācijai un tipa sertifikāta trokšņa līmeņa tehnisko datu lapu. Gaisa kuģa tipa sertifikāta un ierobežota tipa sertifikāta datu lapā iekļauj ierakstu par CO₂ emisiju atbilstību un dzinēja tipa sertifikāta tehnisko datu lapā iekļauj ierakstu par izplūdes gāzu emisiju atbilstību.

▼B**21.A.44. Turētāja pienākumi**

Visi tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta turētāji:

▼M2

- a) uzņemas pienākumus, kas paredzēti 21.A.3.A, 21.A.3.B., 21.A.4., 21.A.55., 21.A.57., 21.A.61. un 21.A.62. punktā, un, lai tos veiktu, turpina izpildīt kvalifikācijas prasības attiecībā uz atbilstību saskaņā ar 21.A.14. punktu, un

▼B

- b) precizē marķējumu saskaņā ar Q apakšiedaļu.

21.A.47. Nodošana

Tipa sertifikātu vai ierobežotu tipa sertifikātu drīkst nodot tikai fiziskai vai juridiskai personai, kura spēj uzņemties 21.A.44. punktā noteiktos pienākumus un, lai to darītu, ir pierādījusi savu spēju atbilst 21.A.14. punkta kritērijiem.

21.A.51. Termins un pastāvīgs derīgums

- a) Tipa sertifikātu un ierobežotu tipa sertifikātu izdod uz neierobežotu laiku. Tie paliek spēkā, ja:

1. turētājs saglabā atbilstību šim I pielikumam (21. daļai); un
2. neatsakās no sertifikāta vai ja tas netiek atsaukts saskaņā ar piemērojamajām administratīvajām procedūrām, ko noteikusi Aģentūra.

- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā tipa sertifikātu un ierobežoto tipa sertifikātu atdod Aģentūrai.

▼M2**21.A.55. Uzskaitē**

Visu attiecīgo projekta informāciju, rasējumus un testu ziņojumus, tostarp testētā ražojuma pārbaudes ziņojumus, tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta turētājs tur Aģentūrai pieejamus un saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu ražojuma lidojumderīguma uzturēšanu, datu par piemērotību ekspluatācijai pastāvīgu derīgumu un atbilstību piemērojamajām vides aizsardzības prasībām.

21.A.57. Rokasgrāmatas

Tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta turētājs uzrāda, glabā un atjaunina oriģinālus visām rokasgrāmatām, kas nepieciešamas saskaņā ar ražojumam piemērojamo tipa sertifikācijas bāzi, sertifikācijas bāzi, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, un vides aizsardzības prasībām, un pēc pieprasījuma nodrošina Aģentūrai kopijas.

▼B**21.A.61. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai**

- a) Tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta turētājs vismaz vienu pilnu lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu komplektu, kas ietver aprakstotus datus un izpildes norādījumus, kuri sagatavoti saskaņā ar piemērojamo tipa sertifikācijas bāzi, nodrošina katram zināmam viena vai vairāku gaisa kuģu, dzinēju vai propelleru īpašniekam vai nu ražojumu piegādājot, vai izdodot pirmo lidojumderīguma sertifikātu apdraudētajam gaisa kuģim, ja tas notiek vēlāk, un pēc tam pēc pieprasījuma nodrošina pieeju minētajiem norādījumiem jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš minēto norādījumu noteikums. Pieeju kādas lidojumderīguma uzturēšanas rokasgrāmatas vai norādījumu daļai, kas attiecas uz kapitālo remontu vai citām apjomīgas tehniskās apkopes formām, drīkst aizkavēt līdz brīdim pēc ražojuma nodošanas ekspluatācijā, taču to nodrošina pirms tam, kad attiecībā uz jebkuru ražojumu sasniegts attiecīgais vecums vai lidojuma stundas/cikli.

- b) Visiem zināmajiem ražojuma lietotājiem nodrošina arī pieeju izmaiņām lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos un pēc pieprasījuma šādu pieeju nodrošina jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš minētais norādījums. Aģentūrai iesniedz programmu, kas parāda, kā izmaiņas lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos tiek izplatītas.

▼M2**21.A.62. Datu par piemērotību ekspluatācijai pieejamība**

Tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta turētājs nodrošina:

- a) lai visiem zināmajiem ES gaisa kuģu ekspluatantiem būtu pieejams vismaz viens komplekts ar pilnīgiem datiem par piemērotību ekspluatācijai, kuri izstrādāti saskaņā ar sertifikācijas bāzi, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, pirms mācību organizācijām vai ES ekspluatantiem šie dati par piemērotību ekspluatācijai ir jāizmanto, un
- b) lai jebkādas izmaiņas datos par piemērotību ekspluatācijai būtu pieejamas visiem zināmajiem ES gaisa kuģu ekspluatantiem, un
- c) lai a) un b) apakšpunktā minētie attiecīgie dati pēc pieprasījuma būtu pieejami:
 - 1. kompetentajai iestādei, kas atbild par atbilstības verificēšanu vienam vai vairākiem elementiem no šā komplekta ar datiem par piemērotību ekspluatācijai, un
 - 2. visām personām, kam jāievēro atbilstība vienam vai vairākiem elementiem no šā komplekta ar datiem par piemērotību ekspluatācijai.

▼B

(C APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

D APAKŠIEDAĻA – IZMAIŅAS TIPA SERTIFIKĀTOS UN IEROBEŽOTOS TIPA SERTIFIKĀTOS

▼M2**21.A.90.A. Darbības joma**

Šī apakšiedaļa nosaka procedūras tipa sertifikātu izmaiņu apstiprināšanai un nosaka minēto apstiprinājumu pieteikuma iesniedzēju un turētāju tiesības un pienākumus. Šajā apakšiedaļā arī noteiktas standarta izmaiņas, uz kurām neatliecas apstiprināšanas process saskaņā ar šo apakšiedaļu. Šajā apakšiedaļā atsaucas uz tipa sertifikātu attiecas gan uz tipa sertifikātu, gan uz ierobežotu tipa sertifikātu.

▼B**21.A.90.B. Standarta izmaiņas****▼M2**

a) Standarta izmaiņas ir tipa sertifikāta izmaiņas:

- 1. attiecībā uz:
 - i) lidmašīnām ar 5 700 kg vai mazāku maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*);
 - ii) rotorplāniem ar 3 175 kg vai mazāku *MTOM*;
 - iii) planieriem, planieriem ar dzinēju, gaisa baloniem un dirižabljiem, kā definēts *ELA1* vai *ELA2*;
- 2. kurās ievēroti Aģentūras izdotajās sertifikācijas specifikācijās iekļautie projekta dati, kas ietver pieņemamās metodes, paņēmienus un praksi standarta izmaiņu veikšanai un identificēšanai, tostarp attiecīgās instrukcijas par lidojumderīguma uzturēšanu, un
- 3. kas nav pretrunā tipa sertifikāta turētāja datiem.

▼B

b) 21.A.91. līdz 21.A.109. punktu standarta izmaiņām nepiemēro.

▼M5**21.A.91. Tipa sertifikāta izmaiņu klasifikācija**

Tipa sertifikāta izmaiņas klasificē kā sīkas un lielākas. “Nebūtiskas izmaiņas” būtiski neietekmē masu, līdzsvaru, konstrukcijas stiprību, uzticamību, ekspluatācijas īpašības, datus par piemērotību ekspluatācijai vai citus parametrus, kas ietekmē ražojuma lidojumderīgumu vai tā ekoloģiskos raksturlielumus. Neierobežojot 21.A.19. punktu, visas pārējās izmaiņas šajā apakšiedaļā ir “lielākas izmaiņas”. Lielākas un sīkas izmaiņas apstiprina saskaņā ar attiecīgi 21.A.95. vai 21.A.97. punktu un atbilstoši identificē.

▼M2**21.A.92. Atbilstība**

a) Tikai tipa sertifikāta turētājs drīkst iesniegt tipa sertifikāta lielākas izmaiņas apstiprinājuma pieteikumu saskaņā ar šo apakšiedaļu; visi pārējie tipa sertifikāta lielākas izmaiņas apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēji iesniedz pieteikumu saskaņā ar E apakšiedaļu.

b) Jebkura fiziska vai juridiska persona drīkst iesniegt sīkas izmaiņas apstiprinājuma pieteikumu tipa sertifikātam saskaņā ar šo apakšiedaļu.

21.A.93. Pieteikums

Tipa sertifikāta izmaiņas apstiprinājuma pieteikumu iesniedz Aģentūras noteiktā formā un veidā, un tas ietver:

a) izmaiņas aprakstu, kas identificē:

1. visas tipa projekta un apstiprināto rokasgrāmatu daļas, ko skar izmaiņas, un
2. sertifikācijas specifikācijas un vides aizsardzības prasības, kas ievērotas, izdarot izmaiņu, saskaņā ar 21.A.101. punktu;

b) jebkuru tādu atkārtotu pētījumu identifikāciju, kas vajadzīgi, lai pierādītu pārveidotā ražojuma atbilstību piemērojamajām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām;

c) ja izmaiņa ietekmē datus par piemērotību ekspluatācijai, pieteikumā iekļauj vai pēc sākotnējā pieteikuma tam pievieno nepieciešamās izmaiņas datus par piemērotību ekspluatācijai.

21.A.95. Sīkas izmaiņas

Sīkas izmaiņas tipa sertifikātā klasificē un apstiprina vai nu:

a) Aģentūra, vai

b) atbilstīgi apstiprināta projektēšanas organizācija saskaņā ar procedūru, par ko vienojas ar Aģentūru.

▼B**21.A.97. Lielākas izmaiņas**

a) Lielākas izmaiņas apstiprinājuma pieteikuma iesniedzējs:

1. iesniedz Aģentūrai pamatojumu kopā ar jebkuriem vajadzīgiem aprakstošiem datiem iekļaušanai tipa projektā;

▼B

2. pierāda, ka pārveidotais ražojums atbilst piemērojamajām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām, kas precizētas 21.A.101. punktā;
3. nodrošina atbilstību 21.A.20. punkta b), c) un d) apakšpunktam; un,
4. ja pieteikuma iesniedzējs ir atbilstoša projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs, sniedz 21.A.20. punkta d) apakšpunktā paredzēto deklarāciju saskaņā ar J apakšsadaļas noteikumiem;
5. ievēro 21.A.33. punktu un – attiecīgā gadījumā – 21.A.35. punktu.

▼M2

- b) Tipa sertifikāta lielākas izmaiņas apstiprinājums attiecas tikai uz to (tām) tipa sertifikāta īpašo(-ajām) konfigurāciju(-ām), kas ir mainīta(-as).

21.A.101. Norādes uz piemērojamām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām

- a) Tipa sertifikāta izmaiņas pieteikuma iesniedzējs pierāda, ka pārveidotais ražojums atbilst sertifikācijas specifikācijām, kas piemērojamas pārveidotajam ražojumam un kas ir spēkā izmaiņas pieteikuma dienā, ja vien pieteikuma iesniedzējs nav izvēlēties atbilstību tādu grozījumu sertifikācijas specifikācijām, kas stājušies spēkā vēlāk, vai ja šāda atbilstība nav prasīta saskaņā ar e) un f) apakšpunktu, un piemērojamajām vides aizsardzības prasībām, kas noteiktas 21.A.18. punktā.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, pieteikuma iesniedzējs drīkst pierādīt, ka pārveidotais ražojums atbilst agrākam grozījumam a) apakšpunktā minētajās sertifikācijas specifikācijās un jebkurā citā sertifikācijas specifikācijā, ko Aģentūra uzskata par tieši saistītu. Taču agrāk grozītās sertifikācijas specifikācijas nedrīkst būt tās, kam seko atbilstīgās sertifikācijas specifikācijas, kas ar atsauci iekļautas tipa sertifikātā. Pieteikuma iesniedzējs drīkst pierādīt atbilstību agrākam grozījumam sertifikācijas specifikācijās attiecībā uz jebkuru no turpmāk minētajām:
 1. izmaiņa, ko Aģentūra uzskata par nesvarīgu. Nosakot, vai atsevišķa izmaiņa ir svarīga, Aģentūra izskata izmaiņu saistībā ar visām iepriekšējām attiecīgām projekta izmaiņām un visiem attiecīgiem grozījumiem piemērojamajās sertifikācijas specifikācijās, kas iekļautas ražojuma tipa sertifikātā. Izmaiņas, kas atbilst vienam no šādiem kritērijiem, tiek automātiski uzskatītas par svarīgām:
 - i) vispārējā konfigurācija vai uzbūves principi nav saglabāti;
 - ii) pieņēmumi, kas izmantoti pārveidojamā ražojuma sertificēšanai, nepaliek spēkā;
 2. jebkura joma, sistēma, daļa vai ierīce, ko Aģentūra uzskata par izmaiņas neietekmētu;
 3. jebkura joma, sistēma, daļa vai ierīce, ko ietekmē izmaiņa, attiecībā uz kuru Aģentūra uzskata, ka atbilstība sertifikācijas specifikācijām, kas minētas a) apakšpunktā, jūtami neietekmētu pārveidotā ražojuma lidojuma drošības līmeni vai būtu nepraktiska.

▼ M2

- c) Izmaiņas pieteikuma iesniedzējs gaisa kuģim (kas nav rotorplāns) ar maksimālo masu 2 722 kg (6 000 lb) vai mazāku vai rotorplāns bez turbīnas ar maksimālo masu 1 361 kg (3 000 lb) vai mazāku drīkst pierādīt, ka pārveidotais ražojums atbilst tipa sertifikācijas bāzei, kas ar atsauci iekļauta tipa sertifikātā. Ja tomēr Aģentūra uzskata, ka izmaiņa ir svarīga kādā jomā, Aģentūra drīkst norādīt atbilstību tipa sertifikātā ar atsauci iekļautas tipa sertifikācijas bāzes grozījumam, kas ir spēkā pieteikuma dienā, un jebkurai sertifikācijas specifikācijai, ko Aģentūra uzskata par tieši saistītu, ja vien Aģentūra arī neuzskata, ka atbilstība minētajam grozījumam vai sertifikācijas specifikācijai jūtamā neietekmētu pārveidotā ražojuma lidojuma drošības līmeni vai būtu nepraktiska.
- d) Ja Aģentūra uzskata, ka sertifikācijas specifikācijas, kas ir spēkā izmaiņas pieteikuma dienā, nenodrošina pietiekami augstus standartus attiecībā pret ierosināto izmaiņu, pieteikuma iesniedzējam jāievēro visi īpašie nosacījumi un šo īpašo nosacījumu grozījumi, kurus nosaka saskaņā ar 21.A.16.B. punkta noteikumiem, lai nodrošinātu lidojuma drošību, kas līdzvērtīga tādā sertifikācijas specifikācijā noteiktajai, kura ir spēkā izmaiņas pieteikuma dienā.
- e) Lielu lidmašīnu un lielu rotorplānu tipa sertifikāta izmaiņas pieteikums ir spēkā piecus gadus, un jebkura cita tipa sertifikāta izmaiņas pieteikums ir spēkā trīs gadus. Ja izmaiņa nav apstiprināta vai ir skaidrs, ka tā netiks apstiprināta šajā apakšpunktā noteiktajā termiņā, pieteikuma iesniedzējs drīkst:
 - 1. iesniegt jaunu tipa sertifikāta izmaiņas pieteikumu un izpildīt visus a) apakšpunkta noteikumus, ko piemēro attiecībā uz sākotnējo izmaiņas pieteikumu, vai
 - 2. prasīt sākotnējā pieteikuma termiņa pagarinājumu un izpildīt a) apakšpunkta noteikumus attiecībā uz pieteikuma faktiskas iesniegšanas dienu, ko izvēlas pieteikuma iesniedzējs un kas nedrīkst būt pirms dienas, kura ir agrāka nekā izmaiņas apstiprinājuma diena par šajā apakšpunktā sākotnējam izmaiņas pieteikumam noteikto laikposmu.
- f) Ja pieteikuma iesniedzējs izvēlas ievērot sertifikācijas specifikācijas, kuras attiecas uz grozījumu sertifikācijas specifikācijās, kas stājas spēkā pēc tipa izmaiņas pieteikuma iesniegšanas, pieteikuma iesniedzējs ievēro arī jebkuras citas sertifikācijas specifikācijas, kuras Aģentūra uzskata par tieši saistītām.
- g) Ja gaisa kuģa tipa sertifikāta izmaiņas pieteikumā ietilpst vai pēc sākotnējā pieteikuma tam pievieno izmaiņas datus par piemērotību ekspluatācijai, sertifikācijas bāzi datiem par piemērotību ekspluatācijai nosaka saskaņā ar a), b), c), d) un f) apakšpunktu.

21.A.103. Apstiprinājuma izdošana

- a) Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt Aģentūras apstiprinājumu tipa sertifikāta lielākai izmaiņai pēc tam, kad
 - 1. iesniegta 21.A.20. punkta d) apakšpunktā minētā deklarācija, un
 - 2. pierādīts, ka:
 - i) pārveidotais ražojums atbilst piemērojamajām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām, kas precizētas 21.A.101. punktā;

▼ M2

- ii) visus lidojumderīguma noteikumus, kas nav ievēroti, kompensē ar faktoriem, kuri nodrošina līdzvērtīgu lidojuma drošības līmeni; un
 - iii) neviena parametra vai rādītāja dēļ ražojums nav nedrošs attiecībā uz tiem izmantošanas mērķiem, kam prasīta sertifikācija;
3. ja izmaiņas ietekmē datus par piemērotību ekspluatācijai, ir pierādīts, ka nepieciešamās izmaiņas datus par piemērotību ekspluatācijai atbilst sertifikācijas bāzei, kas saskaņā ar 21.A.101. punkta g) apakšpunkta noteikumiem ir piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai;
4. atkāpjoties no 3. punkta un pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma, kas ietverts 21.A.20. punkta d) apakšpunktā minētajā deklarācijā, gaisa kuģa tipa sertifikāta lielāku izmaiņu var apstiprināt, pirms pierādīta atbilstība sertifikācijas bāzei, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, ar nosacījumu, ka pieteikuma iesniedzējs ir pierādījis atbilstību datu par piemērotību ekspluatācijai sertifikācijas bāzei, pirms dati par piemērotību ekspluatācijai patiešām ir jāizmanto.
- b) Tipa sertifikāta sīku izmaiņu apstiprina saskaņā ar 21.A.95. punktu tikai tad, ja ir pierādīts, ka pārveidotais ražojums atbilst piemērojamajām sertifikācijas specifikācijām, kas precizētas 21.A.101. punktā.

21.A.105. Uzskaitē

Attiecībā uz katru izmaiņu visu attiecīgo projekta informāciju, rasējumus un testu ziņojumus, tostarp testētā pārveidotā ražojuma pārbaudes ziņojumus, pieteikuma iesniedzējs tur Aģentūrai pieejamus un saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu pārveidotā ražojuma lidojumderīguma uzturēšanu, datu par piemērotību ekspluatācijai derīguma uzturēšanu un atbilstību piemērojamajām vides aizsardzības prasībām.

▼ B**21.A.107. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai****▼ M2**

- a) Sīkas tipa sertifikāta izmaiņas apstiprinājuma turētājs vismaz vienu komplektu ar ražojuma, kam izdarāma sīkā izmaiņa, lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu saistītajiem variantiem, ja tādi ir, kuri sagatavoti saskaņā ar piemērojamo tipa sertifikācijas bāzi, nodrošina katram zināmam viena vai vairāku nebūtiski pārveidoto gaisa kuģu, dzinēju vai propelleru īpašniekam, vai nu ražojumu piegādājot, vai izdodot pirmo lidojumderīguma sertifikātu pārveidotajam gaisa kuģim, ja tas notiek vēlāk, un pēc tam pēc pieprasījuma nodrošina pieeju minētajiem norādījumu variantiem jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš minēto norādījumu noteikums.

▼ B

- b) Arī visiem zināmajiem nebūtiski pārveidotā ražojuma lietotājiem nodrošina pieeju izmaiņām minētajos lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu variantos un pēc pieprasījuma nodrošina pieeju jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš minētais norādījums.

▼ M2**21.A.108. Datu par piemērotību ekspluatācijai pieejamība**

Ja izmaiņas ietekmē datus par piemērotību ekspluatācijai, sīkas izmaiņas apstiprinājuma turētājs nodrošina:

▼ M2

- a) lai visiem zināmajiem pārveidoto gaisa kuģu ES ekspluatantiem būtu pieejams vismaz viens komplekts ar izmaiņām datos par piemērotību ekspluatācijai, kas izstrādāts saskaņā ar attiecīgo sertifikācijas bāzi par piemērotību ekspluatācijai, pirms mācību organizācijām vai ES ekspluatantiem šie dati par piemērotību ekspluatācijai ir jāizmanto, un
- b) lai visas turpmākās izmaiņas attiecīgajos datos par piemērotību ekspluatācijai būtu pieejamas visiem zināmajiem pārveidoto gaisa kuģu ES ekspluatantiem, un
- c) lai a) un b) apakšpunktā minēto izmaiņu attiecīgās daļas pēc pieprasījuma būtu pieejamas:
 1. kompetentajai iestādei, kas atbild par atbilstības verificēšanu vienam vai vairākiem elementiem no attiecīgajiem datiem par piemērotību ekspluatācijai, un
 2. visām personām, kam jāievēro atbilstība vienam vai vairākiem elementiem no šā komplekta ar datiem par piemērotību ekspluatācijai.

21.A.109. Pienākumi un EPA marķējums

Stikas tipa sertifikāta izmaiņas apstiprinājuma turētājs:

- a) uzņemas pienākumus, kas paredzēti 21.A.4., 21.A.105., 21.A.107. un 21.A.108. punktā, un
- b) precizē marķējumu, tostarp *EPA (European Part Approval)* (Eiropas rezerves daļu apstiprinājuma)) burtus, saskaņā ar 21.A.804. punkta a) apakšpunktu.

▼ B**E APAKŠIEDAĻA – PAPILDU TIPA SERTIFIKĀTI****▼ M2****21.A.111. Darbības joma**

Šī apakšiedaļa nosaka procedūru lielāku tipa sertifikāta izmaiņu apstiprināšanai saskaņā ar papildu tipa sertifikāta procedūrām un nosaka minēto sertifikātu pieteikuma iesniedzēju un turētāju tiesības un pienākumus.

▼ B**21.A.112.A. Atbilstība**

Jebkura fiziska vai juridiska persona ("organizācija"), kas ir pierādījusi vai pierāda savas iespējas atbilstīgi 21.A.112.B. punktam, ir tiesīga būt papildu tipa sertifikāta pieteikuma iesniedzējs ar nosacījumiem, kas izklāstīti šajā apakšiedaļā.

21.A.112.B. Iespēju pierādīšana

- a) Jebkura organizācija, kas iesniedz papildu tipa sertifikāta pieteikumu, pierāda savas iespējas kā tāda projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētāja, ko saskaņā ar J apakšiedaļu izdevusi Aģentūra.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, kā alternatīvu procedūru savu iespēju pierādīšanai pieteikuma iesniedzējs drīkst prasīt Aģentūras piekrišanu izmantot procedūras, kas nosaka īpašu projektēšanas praksi, resursus un secīgas darbības, kuras vajadzīgas, lai ievērotu atbilstību šai apakšiedaļai.

▼B

- c) Atkāpjoties no a) un b) apakšpunkta, pieteikuma iesniedzējs var izvēlēties pierādīt atbilstību ar Aģentūras apstiprinātu sertifikācijas programmu, kurā sāki izklāstīti līdzekļi atbilstības pierādīšanai attiecībā uz 21.A.14. punkta c) apakšpunktā definēta gaisa kuģa, dzinēja un propellera papildu tipa sertifikātu.

21.A.113. Papildu tipa sertifikāta pieteikums

- a) Papildu tipa sertifikāta pieteikumu iesniedz Aģentūras noteiktā formā un veidā.

▼M2

- b) Papildu tipa sertifikāta pieteikums ietver 21.A.93. punktā noteiktos aprakstus, identifikāciju un datu par piemērotību ekspluatācijai izmaiņās. Šāds pieteikums ietver arī pierādījumu, ka minēto elementu pamatā ir patiesas ziņas, kas iegūtas vai nu no paša pieteikuma iesniedzēja resursiem, vai vienojoties ar tipa sertifikāta turētāju.

▼B**21.A.114. Atbilstības pierādīšana**

Visiem papildu tipa sertifikāta pieteikuma iesniedzējiem jāatbilst 21.A.97. punktam.

21.A.115. Papildu tipa sertifikāta izdošana

Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt Aģentūras izdotu papildu tipa sertifikātu:

- a) iesniedzot 21.A.20. punkta d) apakšpunktā minēto deklarāciju; un
- b) ja ir pierādīts ka:
1. pārveidotais ražojums atbilst piemērojamajām sertifikācijas specifikācijām un vides aizsardzības prasībām, kas precizētas 21.A.101. punktā;
 2. visus lidojumderīguma noteikumus, kas nav ievēroti, kompensē ar faktoriem, kuri nodrošina līdzvērtīgu lidojumu drošības līmeni; un
 3. neviena parametra vai rādītāja dēļ ražojums nav nedrošs attiecībā uz tiem izmantošanas mērķiem, kam prasīta sertifikācija;
- c) pēc savu iespēju pierādīšanas saskaņā ar 21.A.112.B. punktu;
- d) tad, ja saskaņā ar 21.A.113. punkta b) apakšpunktu pieteikuma iesniedzējs ir vienojies ar tipa sertifikāta turētāju, pēc tam kad:
1. tipa sertifikāta turētājs ir informējis, ka tam nav tehnisku iebildumu attiecībā uz informāciju, kas iesniegta saskaņā ar 21.A.93. punktu; un
 2. tipa sertifikāta turētājs ir piekritis sadarboties ar papildu tipa sertifikāta turētāju, lai nodrošinātu visu pārveidotā ražojuma lidojumderīguma uzturēšanas pienākumu izpildīšanu, ievērojot atbilstību 21.A.44. un 21.A.118.A. punktam.

▼B**21.A.116. Nodošana**

Papildu tipa sertifikātu nodod tikai fiziskai vai juridiskai personai, kas spēj uzņemties 21.A.118.A. punktā noteiktos pienākumus un kas šim nolūkam ir pierādījusi savu spēju atbilst 21.A.112.B. punkta kritērijiem, izņemot *ELAI* gaisa kuģus, attiecībā uz kuriem fiziskā vai juridiskā persona lūgusi Aģentūras piekrišanu izmantot procedūras, kas nosaka tās darbību, lai uzņemtos šos pienākumus.

21.A.117. Izmaiņas tajā ražojuma daļā, uz ko attiecas papildu tipa sertifikāts

- a) Stīgas izmaiņas tajā ražojuma daļā, uz ko attiecas papildu tipa sertifikāts, klasificē un apstiprina saskaņā ar D apakšiedaļu.
- b) Katru lielāku izmaiņu tajā ražojuma daļā, uz ko attiecas papildu tipa sertifikāts, apstiprina kā atsevišķu papildu tipa sertifikātu saskaņā ar šo apakšiedaļu.
- c) Atkāpjoties no b) apakšpunkta, lielāku izmaiņu tajā ražojuma daļā, uz ko attiecas papildu tipa sertifikāts, kuru iesniedzis pats papildu tipa sertifikāta turētājs, drīkst apstiprināt kā izmaiņu esošajā papildu tipa sertifikātā.

21.A.118.A. Pienākumi un EPA marķējums

Visi papildu tipa sertifikāta turētāji:

▼M2

- a) uzņemas pienākumus:

- 1. kas noteikti 21.A.3.A, 21.A.3.B, 21.A.4., 21.A.105., 21.A.119., 21.A.120.A un 21.A.120.B punktā;
- 2. kas netieši izriet no sadarbības ar tipa sertifikāta turētāju, uz ko attiecas 21.A.115. punkta d) apakšpunkta 2. punkts;

un, lai to darītu, turpina ievērot atbilstību 21.A.112.B punkta kritērijiem;

▼B

- b) precizē marķējumu, tostarp EPA burtus, saskaņā ar 21.A.804. punkta a) apakšpunktu.

21.A.118.B. Terminš un pastāvīgs derīgums

- a) Papildu tipa sertifikātu izdod uz nenoteiktu laiku. Tas paliek spēkā, ja:

- 1. turētājs saglabā atbilstību šim I pielikumam (21. daļai); un
- 2. no sertifikāta neatsakās vai to neatsauc saskaņā ar piemērojamajām administratīvajām procedūrām, ko noteikusi Aģentūra.

- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā papildu tipa sertifikātu atdod Aģentūrai.

▼M2**21.A.119. Rokasgrāmatas**

Papildu tipa sertifikāta turētājs uzrāda, glabā un atjaunina oriģinālus visiem variantiem rokasgrāmatās, kas nepieciešamas saskaņā ar ražojumam piemērojamo

▼M2

tipa sertifikācijas bāzi, sertifikācijas bāzi, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, un vides aizsardzības prasībām, lai iekļautu papildu tipa sertifikāta ieviestās izmaiņas, un pēc pieprasījuma nodrošina Aģentūrai minēto rokasgrāmatu kopijas.

21.A.120.A. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai**▼B**

- a) Gaisa kuģa, dzinēja vai propellera papildu tipa sertifikāta turētājs vismaz vienu ar papildu tipa sertifikātu saistīto lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu variantu komplektu, kuri sagatavoti saskaņā ar piemērojamo tipa sertifikācijas bāzi, nodrošina katram zināmajam īpašniekam, kam pieder viens vai vairāki gaisa kuģi, dzinēji vai propelleri ar papildu tipa sertifikāta parametriem, vai nu ražojumu piegādājot, vai izdodot pirmo lidojumderīguma sertifikātu ietekmētajam gaisa kuģim, ja tas notiek vēlāk, un pēc tam pēc pieprasījuma nodrošina pieeju minētajiem norādījumu variantiem jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš minēto norādījumu noteikums. Pieeju kādas lidojumderīguma uzturēšanas rokasgrāmatas vai norādījumu variantu daļai, kas attiecas uz kapitālo remontu vai citām apjomīgas tehniskās apkopes formām, drīkst aizkavēt līdz brīdim pēc ražojuma nodošanas ekspluatācijā, taču to nodrošina pirms tam, kad attiecībā uz jebkuru ražojumu sasniegts attiecīgais vecums vai lidojuma stundu/ciklu skaits.
- b) Arī visiem zināmajiem lietotājiem, kas izmanto ražojumu ar papildu tipa sertifikātu, nodrošina pieeju izmaiņām minētajos lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu variantos un pēc pieprasījuma nodrošina pieeju jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš minētais norādījums. Aģentūrai iesniedz programmu, kas parāda, kā izmaiņas lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu variantos tiek izplatītas.

▼M2**21.A.120.B. Datu par piemērotību ekspluatācijai pieejamība**

Ja izmaiņas ietekmē datus par piemērotību ekspluatācijai, papildu tipa sertifikāta turētājs nodrošina:

- a) lai visiem zināmajiem pārveidoto gaisa kuģu ES ekspluatantiem būtu pieejams vismaz viens komplekts ar izmaiņām datus par piemērotību ekspluatācijai, kas izstrādāts saskaņā ar attiecīgo sertifikācijas bāzi par piemērotību ekspluatācijai, pirms mācību organizācijām vai ES ekspluatantiem šie dati par piemērotību ekspluatācijai ir jāizmanto, un
- b) lai visas turpmākās izmaiņas attiecīgajos datus par piemērotību ekspluatācijai būtu pieejamas visiem zināmajiem pārveidoto gaisa kuģu ES ekspluatantiem, un
- c) lai a) un b) apakšpunktā minēto izmaiņu attiecīgās daļas pēc pieprasījuma būtu pieejamas:
1. kompetentajai iestādei, kas atbild par atbilstības verificēšanu vienam vai vairākiem elementiem no attiecīgajiem datiem par piemērotību ekspluatācijai, un
 2. visām personām, kam jāievēro atbilstība vienam vai vairākiem elementiem no šā komplekta ar datiem par piemērotību ekspluatācijai.

▼B**F APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANA BEZ RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA****21.A.121. Darbības joma**

- a) Šī apakšiedaļa nosaka procedūru atbilstības pierādīšanai piemērojamajiem projekta datiem par ražojumu, daļu un ierīci, kas paredzēta ražošanai bez ražošanas organizācijas apstiprinājuma, uz ko attiecas G apakšiedaļa.

▼B

- b) Šajā apakšiedaļā iekļauti nosacījumi, kas attiecas uz saskaņā ar šo apakšiedaļu ražotā ražojuma, daļas vai ierīces ražotāja pienākumiem.

21.A.122. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona var iesniegt pieteikumu, lai pierādītu atsevišķu ražojumu, daļu vai ierīču atbilstību, uz ko attiecas šī apakšiedaļa, ja:

- a) tā ir turētāja vai ir iesniegusi pieteikumu apstiprinājumam, kas attiecas uz minētā ražojuma, daļas vai ierīces projektu; vai
- b) tā ir nodrošinājusi apmierinošu ražošanas un projektēšanas koordinēšanu, atbilstīgi vienojoties ar šāda projekta pieteikuma iesniedzēju vai apstiprinājuma turētāju.

21.A.124. Pieteikums

- a) Visi vienošanās pieteikumi atsevišķu ražojumu, daļu un ierīču, uz ko attiecas šī apakšiedaļa, atbilstības pierādīšanai iesniedzami kompetentās iestādes noteiktā formā un veidā.

- b) Šāds pieteikums ietver:

1. datus, kas attiecīgā gadījumā pierāda, ka:

- i) ražošanas organizācijas apstiprinājuma izdošana saskaņā ar G apakšiedaļu būtu neatbilstoša; vai
- ii) ražojuma, daļas vai ierīces, uz ko attiecas šī apakšiedaļa, sertifikācija vai apstiprināšana vajadzīga līdz ražošanas organizācijas apstiprinājuma izdošanai saskaņā ar G apakšiedaļu;

2. tās informācijas izklāstu, kas noteikta 21.A.125.A. punkta b) apakšpunktā.

21.A.125.A. Vienošanās dokumenta izdošana

Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt vienošanās dokumentu, ko izdevusi kompetentā iestāde, kura piekrīt atbilstības pierādīšanai attiecībā uz atsevišķiem ražojumiem, daļām un ierīcēm, uz ko attiecas šī apakšiedaļa, pēc:

- a) tādas ražošanas pārbaudes sistēmas izveidošanas, kas nodrošina, ka visi ražojumi, daļas vai ierīces atbilst piemērojamajiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī;

- b) tādas rokasgrāmatas nodrošināšanas, kas ietver:

1. aprakstu ražošanas pārbaudes sistēmai, kas paredzēta a) apakšpunktā;
2. aprakstu līdzekļiem, ar ko izdara ražošanas pārbaudes sistēmas noteikšanu;
3. aprakstu 21.A.127. un 21.A.128. punktā noteiktajiem testiem un to personu vārdus, kas pilnvarotas 21.A.130. punkta a) apakšpunkta mērķiem;

- c) tam, kad tas ir pierādījis spēju nodrošināt palīdzību saskaņā ar 21.A.3.A un 21.A.129. punkta d) apakšpunktu.

▼B**21.A.125.B. Atzinumi**

a) Ja atrasts objektīvs pierādījums, ka vienošanās dokumenta turētājs neatbilst šim I pielikumam (21. daļai) piemērojamajām prasībām, atzinumu klasificē šādi:

1. pirmā līmeņa atzinums ir jebkura tāda neatbilstība šim I pielikumam (21. daļai), kas var izraisīt nekontrolējamas neatbilstības piemērojamajiem projekta datiem un var ietekmēt gaisa kuģa lidojumu drošību;
2. otrā līmeņa atzinums ir jebkura tāda neatbilstība šim I pielikumam (21. daļai), kas netiek klasificēta kā pirmā līmeņa neatbilstība.

b) Trešā līmeņa atzinums ir jebkurš elements, kam identificē, to objektīvi pierādot, potenciālas problēmas, kas var izraisīt neatbilstību a) apakšpunktam.

c) Saņemot saskaņā ar 21.B.125. punktu sniegtos atzinumus:

1. pirmā līmeņa atzinuma gadījumā vienošanās dokumenta turētājs laikposmā, kas nepārsniedz 21 darbdienu pēc rakstiskā atzinuma saņemšanas, sniedz kompetentajai iestādei pietiekamus pierādījumus par izlabošanas pasākumu;
2. otrā līmeņa atzinuma gadījumā kompetentās iestādes piešķirtais izlabošanas pasākuma laikposms ir atbilstošs atzinuma raksturam, taču katrā ziņā sākotnēji nav garāks par trīs mēnešiem. Zināmos apstākļos un atkarībā no atzinumu rakstura kompetentā iestāde drīkst pagarināt trīs mēnešu laikposmu, ja tiek iesniegts apmierinošs ar kompetento iestādi saskaņots izlabošanas pasākumu plāns;
3. trešā līmeņa atzinums neprasa vienošanās dokumenta turētāja tūlītēju rīcību.

d) Pirmā līmeņa vai otrā līmeņa atzinuma gadījumā uz vienošanās dokumentu drīkst attiecināt daļēju vai pilnīgu ierobežojumu, apturēšanu vai atsaukšanu atbilstoši 21.B.145. punktam. Vienošanās dokumenta turētājs laikus sniedz apliecinājumu par vienošanās dokumenta ierobežojuma, apturēšanas vai atsaukšanas paziņojuma saņemšanu.

21.A.125.C. Termiņš un pastāvīgs derīgums

a) Vienošanās dokumentu izdod uz noteiktu laiku, kas nepārsniedz vienu gadu. Tas nepaliek spēkā, ja:

1. vienošanās dokumenta turētājs nespēj pierādīt atbilstību piemērojamajām šās apakšsadaļas prasībām; vai
2. ir pierādījumi, ka ražotājs nevar saglabāt apmierinošu to ražojumu, daļu vai ierīču ražošanas kontroli, uz ko attiecas vienošanās; vai
3. ražotājs vairs neatbilst 21.A.122. punkta prasībām; vai
4. no vienošanās dokumenta atsakās vai to atsauc atbilstīgi 21.B.145. punktam, vai tam ir pagājis termiņš.

b) Pēc atteikšanās, atsaukšanas vai termiņa paiesanas vienošanās dokuments jāatdod kompetentajai iestādei.

▼B**21.A.126. Ražošanas pārbaudes sistēma**

a) Ražošanas pārbaudes sistēma, kas paredzēta 21.A.125.A. punkta a) apakšpunktā, nodrošina līdzekļus, lai noteiktu, vai:

1. saņemtie materiāli un pirtās vai apakšlīgumā paredzētās daļas, ko izmanto gatavajā ražojumā, ir tās, kas precizētas piemērojamajos projekta datos;
2. saņemtie materiāli un pirtās vai apakšlīgumā paredzētās daļas ir pienācīgi identificētas;
3. procesi, ražošanas paņēmieni un montāžas metodes, kas iespaido gatavā ražojuma kvalitāti un lidojumu drošību, ir pilnveidoti saskaņā ar specifikācijām, kuras apstiprinājusi kompetentā iestāde;
4. projekta izmaiņas, tostarp materiālu aizstāšana, ir apstiprinātas saskaņā ar D vai E apakšsadaļu un pārbaudītas pirms iekļaušanas gatavajā ražojumā.

b) 21.A.125.A. punkta a) apakšpunktā paredzētā ražošanas pārbaudes sistēma ir tāda, kas nodrošina turpmāk minēto:

1. daļu un procesu atbilstību piemērojamajiem projekta datiem pārbauda ražošanas punktā, kur var izdarīt precīzas noteikšanas;
2. materiāli, ko var sabojāt un kas bojājas, tiek atbilstīgi glabāti un pienācīgi aizsargāti;
3. esošie projekta rasējumi ir viegli pieejami ražošanā un pārbaudēs iesaistītajam personālam un vajadzības gadījumā tiek izmantoti;
4. izbrāķētos materiālus un daļas nošķir un identificē tā, lai nepieļautu to uzstādīšanu gatavajā ražojumā;
5. materiālus un daļas, kas aizturēti tādēļ, ka neatbilst projekta datiem vai specifikācijām, un kam uzstādīšana gatavajā ražojumā ir apsverama, pakļauj apstiprinātai konstrukcijas un ražošanas pārbaudes procedūrai. Tos materiālus un daļas, kas ar šo procedūru ir atzīti par darbspējīgiem, pienācīgi identificē un atkārtoti pārbauda, vai tie nav jāpārtaisa vai jāremontē. Tos materiālus un daļas, kas ar šo procedūru ir izbrāķēti, marķē un no tiem atbrīvojas, lai nodrošinātu to neiekļaušanu galaproduktā;
6. ražošanas pārbaudes sistēmas protokolus glabā, ja iespējams, tad identificē ar pabeigtu ražojumu vai daļu, un ražotājs tos saglabā, lai nodrošinātu vajadzīgo informāciju ražojuma lidojumderīguma uzturēšanai.

21.A.127. Testi: gaisa kuģis

a) Ikviens ražotājs, kas ražojis gaisa kuģi saskaņā ar šo apakšsadaļu, ievieš apstiprinātu ražošanas testēšanas procedūru lidojuma laikā un uz zemes un pārbaudes veidlapas, un saskaņā ar minētajām veidlapām pārbauda katru saražoto gaisa kuģi, lai noskaidrotu attiecīgos aspektus attiecībā uz atbilstību 21.A.125.A. punkta a) apakšpunktam.

▼B

b) Katra ražošanas testa procedūra ietver vismaz turpmāk minēto:

1. vadības īpašību pārbaude;
2. lidojuma tehnisko raksturojumu pārbaude (izmantojot parastos gaisa kuģa kontrolinstrumentus);
3. pārbaude, vai visas gaisa kuģa iekārtas un sistēmas darbojas kārtīgi;
4. noteikšana, vai visi instrumenti ir pareizi marķēti un vai visi plakāti un nepieciešamās lidojumu rokasgrāmatas ir savā vietā pēc lidojuma pārbaudēm;
5. lidmašīnas ekspluatācijas rādītāju pārbaude uz zemes;
6. jebkuru citu testējamajam gaisa kuģim raksturīgu elementu pārbaude.

21.A.128. Testi: dzinēji un propelleri

Katrs tādu dzinēju vai propelleru ražotājs, kas ražoti saskaņā ar šo apakšsadaļu, pakļauj katru dzinēju vai fiksēta vai maināma soļa propelleru pieļaujamai funkcionālai pārbaudei, kas precizēta tipa sertifikāta turētāja dokumentācijā, lai konstatētu, vai tas darbojas atbilstīgi visā darbības diapazonā, kam tā tips ir sertificēts, izmantojot to kā līdzekli, lai noskaidrotu attiecīgos aspektus attiecībā uz atbilstību 21.A.125.A. punkta a) apakšpunktam.

21.A.129. Ražotāja pienākumi

Katrs tāda ražojuma, daļas vai ierīces ražotājs, kas ražota saskaņā ar šo apakšsadaļu:

- a) dara katru ražojumu, daļu vai ierīci pieejamu kompetentās iestādes pārbaudei;
- b) glabā ražošanas vietā tehniskos datus un rasējumus, kas vajadzīgi, lai konstatētu, vai ražojums atbilst piemērojamajiem projekta datiem;
- c) uztur ražošanas pārbaudes sistēmu, kas nodrošina, ka visi ražojumi atbilst piemērojamajiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī;
- d) nodrošina palīdzību tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētājam, kas veic lidojumderīguma uzturēšanas darbības, kuras saistītas ar ražojumiem, daļām vai ierīcēm, kas ir saražotas;
- e) lidojumu drošības interesēs izveido un uztur iekšējo notikumu ziņošanas sistēmu, dodot iespēju savākt un novērtēt ziņojumus par notikumiem, lai identificētu negatīvas tendences vai pievērstu uzmanību trūkumiem, un atlasa notikumus, par kuriem jāziņo. Šī sistēma ietver attiecīgās ar notikumiem saistītās informācijas izvērtēšanu un ar to saistītās informācijas izsludināšanu;
- f) 1. ziņo tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētājam par visiem gadījumiem, kad ražotājs ir izlaidis ražojumu, daļu vai ierīci, kam pēc tam identificē atkāpes no piemērojamajiem projekta datiem, un kopā ar tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētāju veic pētījumus, lai identificētu, kuras no minētajām atkāpēm varētu radīt nedrošu stāvokli;

▼B

2. ziņo Aģentūrai un kompetentajai dalībvalsts iestādei par atkāpēm, kas var radīt nedrošu stāvokli, kas identificēts saskaņā ar 1. punktu. Šādus ziņojumus sniedz tādā formā un veidā, ko noteikusi Aģentūra saskaņā ar 21.A.3.A punkta b) apakšpunkta 2. punktu vai ko atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde;
3. ja ražotājs darbojas kā piegādātājs citai ražošanas organizācijai, ziņo arī minētajai citai organizācijai par visiem gadījumiem, kad tas ir minētajai organizācijai izlaidis ražojumus, daļas vai ierīces, kam pēc tam identificējis iespējamās atkāpes no piemērojamajiem projekta datiem.

21.A.130. Atbilstības apliecinājums

- a) Katrs tāda ražojuma, daļas vai ierīces ražotājs, kas ražota saskaņā ar šo apakšsadaļu, sagādā atbilstības apliecinājumu – *EASA* 52. veidlapu (sk. VIII papildinājumu) – sakomplektētam gaisa kuģim vai *EASA* 1. veidlapu citiem ražojumiem, daļām vai ierīcēm (sk. I papildinājumu). Šo apliecinājumu ir parakstījusi pilnvarota persona, kas ražošanas organizācijā ieņem atbildīgu amatu.

▼M5

- b) Atbilstības apliecinājums ietver visu turpmāk minēto:
 1. apliecinājumu katram ražojumam, daļai vai ierīcei, ka ražojums, daļa vai ierīce atbilst apstiprinātajiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī;
 2. apliecinājumu katram gaisa kuģim, ka gaisa kuģis ir pārbaudīts lidojuma laikā un uz zemes saskaņā ar 21.A.127. punkta a) apakšpunktu;
 3. apliecinājumu katram dzinējam vai maināma soļa propelleram, ka ražotājs saskaņā ar 21.A.128. punktu tam izdarījis noslēguma funkcionālo pārbaudi;
 4. papildus vides prasību gadījumā:
 - i) paziņojums, ka sakomplektētais dzinējs atbilst piemērojamajām motora izplūdes gāzu emisiju prasībām motora ražošanas dienā; un
 - ii) paziņojums, ka sakomplektētā lidmašīna atbilst piemērojamajām CO₂ emisiju prasībām dienā, kad izsniegts tās pirmais lidojumderīguma sertifikāts.

▼B

- c) Katrs šāda ražojuma, daļas vai ierīces ražotājs:
 1. nodotot īpašumtiesības uz šādu ražojumu, daļu vai ierīci pirmo reizi; vai
 2. iesniedzot pieteikumu gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāta saņemšanai pirmo reizi; vai
 3. iesniedzot pieteikumu dzinēja, propellera, daļas vai ierīces lidojumderīguma apliecinājuma dokumenta saņemšanai pirmo reizi,
 uzrāda esošo atbilstības apliecinājumu, lai kompetentā iestāde to validē.
- d) Kompetentā iestāde atbilstības apliecinājumu validē ar parakstu, ja pēc pārbaudes tā uzskata, ka ražojums, daļa vai ierīce atbilst piemērojamajiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī.

G APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS**21.A.131. Darbības joma**

Šajā apakšsadaļā:

- a) noteikta ražošanas organizācijas apstiprinājuma izsniegšanas procedūra ražošanas organizācijai, kas pierāda ražojumu, daļu un ierīču atbilstību piemērojamajiem projekta datiem;

▼B

- b) ietver noteikumus, kas attiecas uz šādu apstiprinājumu pieteikumu iesniedzēju vai turētāju tiesībām un pienākumiem.

21.A.133. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona ("organizācija"), ir tiesīga būt tāda apstiprinājuma pieteikuma iesniedzējs, uz ko attiecas šī apakšsadaļa. Pieteikuma iesniedzējs:

- a) pamato, ka definētajā darbības jomā apstiprinājums, uz ko attiecas šī apakšsadaļa, ir atbilstošs, lai pierādītu atbilstību atsevišķam projektam; un
- b) ir turētājs vai ir iesniedzis minētā atsevišķā projekta pieteikumu; vai
- c) ir nodrošinājis apmierinošu ražošanas un projektēšanas koordinēšanu, atbilstīgi vienojoties ar minētā atsevišķā projekta pieteikuma iesniedzēju vai apstiprinājuma turētāju.

21.A.134. Pieteikums

Katru ražošanas organizācijas apstiprinājuma pieteikumu iesniedz kompetentajā iestādē tādā formā un veidā, ko minētā iestāde noteikusi, un tas ietver 21.A.143. punktā paredzētās informācijas izklāstu un apstiprinājuma noteikumus, kurus prasa izdot saskaņā ar 21.A.151. punktu.

21.A.135. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma izdošana

Organizācijai ir tiesības uz ražošanas organizācijas apstiprinājumu, ko izdevusi kompetentā iestāde, ja tā ir pierādījusi atbilstību piemērojamajām prasībām šajā apakšsadaļā.

21.A.139. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

- a) Ražošanas organizācija pierāda, ka ir izveidojusi un spēj uzturēt kvalitātes nodrošināšanas sistēmu. Kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir dokumentēta. Šī kvalitātes sistēma ir tāda, ka tā ļauj organizācijai panākt, ka visi ražojumi, daļas vai ierīces, kuras organizācija vai tās partneri saražo vai kuras piegādā no trešajām pusēm, vai kuras paredz apakšlīgumā ar pieaicinātām pusēm, atbilst piemērojamajiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī, un tādējādi izmantot prerogatīvas, kas paredzētas 21.A.163. pantā.

- b) Kvalitātes nodrošināšanas sistēma ietver:

1. atbilstoši apstiprinājuma darbības jomai kontroles procedūras attiecībā uz:

- i) dokumentu izdošanu, apstiprināšanu vai mainīšanu;
- ii) pārdevēju un apakšuzņēmēju novērtēšanu, revīziju un kontroli;
- iii) pārbaudi, ka ienākošie ražojumi, daļas, materiāli un iekārtas, tostarp elementi, ko ražojumu pircēji piegādā jaunus vai lietotus, ir tie, kas precīzēti piemērojamajos projekta datos;
- iv) identifikāciju un izsekojamību;
- v) ražošanas procesiem;
- vi) pārbaudīšanu un testēšanu, tostarp ražošanas lidojumu pārbaudēm;

▼B

- vii) instrumentu, stendu un testa aprīkojuma kalibrēšanu;
- viii) neatbilstošo elementu pārbaudi;
- ix) lidojumderīguma koordināciju ar projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju vai turētāju;
- x) uzskaites datu pilnīgumu un uzkrāšanu;
- xi) personāla kompetenci un kvalifikāciju;
- xii) lidojumderīguma apliecinājuma dokumenta izdošanu;
- xiii) apiešanos, glabāšanu un iepakojšanu;
- xiv) iekšējās kvalitātes revīziju un izrietošajiem izlabošanas pasākumiem;
- xv) darbu, kas, ievērojot apstiprinājuma noteikumus, izdarīts jebkurā citā vietā, kas neatrodas apstiprinātajos objektos;
- xvi) darbu, kas izdarīts pēc ražošanas pabeigšanas, bet pirms piegādes, lai uzturētu gaisa kuģi ekspluatācijai drošā stāvoklī;
- xvii) lidošanas atļauju izdošanu un saistīto lidošanas nosacījumu apstiprināšanu.

Kontroles procedūrās jāiekļauj īpaši noteikumi par jebkuru svarīgu daļu.

2. Neatkarīgu kvalitātes nodrošināšanas funkciju, lai pārraudzītu kvalitātes nodrošināšanas sistēmas dokumentēto procedūru pietiekamību un atbilstību tām. Šī pārraudzība ietver atbildes sniegšanas sistēmu personai vai personu grupai, kas minēta 21.A.145. punkta c) apakšpunkta 2. punktā, un galu galā vadītājam, kurš minēts 21.A.145. punkta c) apakšpunkta 1. punktā, lai vajadzības gadījumā nodrošinātu izlabošanas pasākumu.

21.A.143. Pašraksturojums

- a) Organizācija iesniedz kompetentajai iestādei ražošanas uzņēmuma pašraksturojumu, nodrošinot šādu informāciju:
 1. atbildīgā vadītāja parakstītu apliecinājumu, ka vienmēr tiks ievērota atbilstība ražošanas uzņēmuma pašraksturojumam un visām saistītām rokasgrāmatām, kas definē apstiprinātas organizācijas atbilstību šai apakšiedaļai;
 2. vadītāju, ko kompetentā iestāde apstiprinājusi saskaņā ar 21.A.145. punkta c) apakšpunkta 2. punktu, dienesta pakāpi(-es) un vārdus;
 3. to vadītāja(-u) saistības un pienākumus, kas paredzēti 21.A.145. punkta c) apakšpunkta 2. punktā, tostarp problēmas, kuras viņi var risināt organizācijas vārdā tieši ar kompetento iestādi;
 4. organizācijas struktūras shēmu, kur parādītas saistītas vadītāju atbildības jomas, kā paredzēts 21.A.145. punkta c) apakšpunkta 1. un 2. punktā;
 5. par sertificēšanu atbildīgā, 21.A.145. punkta d) apakšpunktā minētā personāla sarakstu;

▼B

6. cilvēku resursu vispārīgu aprakstu;
7. vispārīgu to objektu aprakstu, kas atrodami pēc katras adreses, kura precizēta ražošanas organizācijas apstiprinājuma sertifikātā;
8. vispārīgu aprakstu ražošanas organizācijas darbības jomai, uz ko attiecas apstiprinājuma noteikumi;
9. procedūru organizācijas struktūras izmaiņu paziņošanai kompetentajai iestādei;
10. grozījumu izdarīšanas procedūru ražošanas uzņēmuma pašraksturojumā;
11. kvalitātes nodrošināšanas sistēmas un procedūru parakstu, kā paredzēts 21.A.139. punkta b) apakšpunkta 1. punktā;
12. Sarakstu ar trešajām pusēm, kas minētas 21.A.139. punkta a) apakšpunktā;

▼M3

13. gadījumā, ja jāveic izmēģinājuma lidojumi, – izmēģinājuma lidojumu veikšanas rokasgrāmatu, kurā aprakstīta organizācijas politika un procedūras saistībā ar izmēģinājuma lidojumiem. Izmēģinājuma lidojumu veikšanas rokasgrāmatā ietver:
 - i) to procedūru aprakstu, ko organizācija piemēro izmēģinājuma lidojumiem, tostarp aprakstu par to, kādā veidā izmēģinājuma lidojumu veicēja organizācija ir iesaistīta lidošanas atļaujas izdošanas procesā;
 - ii) apkalpes komplektēšanas politiku, tostarp apkalpes sastāvu, kompetenci, atbilstīgumu jaunākajām prasībām un lidojuma laika ierobežojumus attiecīgā gadījumā saskaņā ar šā I pielikuma (21. daļa) XII papildinājumu;
 - iii) kārtību tādu personu pārvadāšanai, kas nav apkalpes locekļi, un – attiecīgā gadījumā – kārtību izmēģinājuma lidojumu apmācības norisei;
 - iv) politiku riska un drošības pārvaldības jautājumos un saistītās metodes;
 - v) kārtību, kādā pārliecinās par instrumentiem un aprīkojumu, kam jābūt gaisa kuģī;
 - vi) to dokumentu sarakstu, kas jāuzrāda izmēģinājuma lidojumu veikšanai.

▼B

- b) Ražošanas uzņēmuma pašraksturojumu vajadzības gadījumā groza, lai organizācijas apraksts nenovecotu, un visu grozījumu kopijas nosūta kompetentajai iestādei.

21.A.145. Apstiprināšanas prasības

Ražošanas organizācija, pamatojoties uz informāciju, kas iesniegta saskaņā ar 21.A.143. punktu, pierāda, ka:

- a) attiecībā uz vispārīgām apstiprināšanas prasībām, objektiem, darba apstākļiem, iekārtām un instrumentiem, procesiem un saistītiem materiāliem, personāla skaitu un kompetenci un vispārīgu organizāciju – tā ir atbilstoša, lai izpildītu pienākumus, kuri noteikti 21.A.165. punktā;

▼M5

- b) attiecībā uz visiem nepieciešamajiem lidojumderīguma un vides datiem:

▼ M5

1. ražošanas organizācija saņem šādus datus no Aģentūras un no tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētāja vai pieteikuma iesniedzēja, ieskaitot jebkādu atbrīvojumu, kas piešķirts attiecībā uz ražošanas izbeigšanas prasībām CO₂ dēļ, lai noteiktu atbilstību piemērojamajiem projekta datiem;
2. ražošanas organizācija ir izveidojusi procedūru, lai nodrošinātu, ka lidojumderīguma un vides dati ir pareizi iestrādāti ražošanas datos un
3. šādus datus pastāvīgi atjaunina un dara pieejamus visam personālam, kam savu pienākumu izpildīšanai vajadzīga pieeja šādiem datiem;

c) attiecībā uz vadību un personālu:

1. vadītājs ir ražošanas organizācijas norīkots un ir atbildīgs kompetentajai iestādei. Viņa vai viņas pienākums organizācijā ir nodrošināt, lai visa ražošana tiktu izdarīta atbilstoši noteiktajiem standartiem un lai ražošanas organizācija visu laiku atbilstu datiem un ievērotu procedūras, kas identificētas 21.A.143. punktā noteiktajā pašraksturojumā;
2. ražošanas organizācija ir norīkojusi personu vai personu grupu, lai nodrošinātu, ka organizācija atbilst šā pielikuma (21. daļa) prasībām, un to identificējusi kopā ar viņas(-u) pilnvaru robežām. Šāda(-as) persona(-as) darbojas tiešā 1. punktā minētā atbildīgā vadītāja pakļautībā. Norīkotās personas spēj pierādīt, ka tām ir atbilstīgas zināšanas, iepriekšējā darbība un pieredze, lai izpildītu savus pienākumus;
3. visu līmeņu personālam ir piešķirtas atbilstīgas pilnvaras, lai tas varētu veikt tam uzticētos pienākumus, un ka ražošanas uzņēmumā ir pilnīga un efektīva jautājumu saskaņošana attiecībā uz lidojumderīguma un vides datiem;

▼ B

d) attiecībā uz par sertificēšanu atbildīgo personālu, ko ražošanas organizācija pilnvarojusi parakstīt dokumentus, kas izdoti saskaņā ar 21.A.163. punktu atbilstīgi apstiprinājuma noteikumu darbības jomai:

1. par sertificēšanu atbildīgajam personālam ir atbilstīgas zināšanas, iepriekšējā darbība (tostarp citi pienākumi organizācijā) un pieredze, lai veiktu tam uzticētos pienākumus;
2. ražošanas organizācija veic visa par sertificēšanu atbildīgā personāla uzskaiti, kas ietver sīku informāciju par pilnvarojuma apjomu;
3. par sertificēšanu atbildīgais personāls ir informēts par sava pilnvarojuma apjomu.

21.A.147. Izmaiņas apstiprinātajā ražošanas organizācijā

▼ M5

- a) Pēc ražošanas organizācijas apstiprināšanas katru izmaiņu apstiprinātajā ražošanas organizācijā, kas ir svarīga atbilstības pierādīšanai vai ražojuma, daļas vai ierīces lidojumderīgumam un ekoloģiskajiem raksturlielumiem, jo īpaši izmaiņas kvalitātes nodrošināšanas sistēmā, apstiprina kompetentā iestāde. Apstiprinājuma pieteikumu kompetentajai iestādei iesniedz rakstveidā, un pirms izmaiņas īstenošanas organizācija pierāda kompetentajai iestādei, ka tā atbilst šai apakšiedāļai.

▼B

- b) Kompetentā iestāde paredz, ar kādiem nosacījumiem ražošanas organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šo apakšsadaļu, drīkst veikt darbību šādu izmaiņu laikā, ja vien kompetentā iestāde nekonstatē, ka apstiprinājums ir jāaptur.

21.A.148. Atrašanās vietas maiņas

Apstiprinātās ražošanas organizācijas ražošanas objektu vietas maiņa uzskatāma par svarīgu, un tādēļ ievēro 21.A.147. punktu.

21.A.149. Nodošana

Ja nav notikusi īpašuma tiesību maiņa, ko uzskata par svarīgu 21.A.147. punkta vajadzībām, ražošanas organizācijas apstiprinājums nav nododams.

21.A.151. Apstiprinājuma noteikumi

Apstiprinājuma noteikumi identificē darbības jomu, ražojumus vai daļu un ierīču kategorijas vai abus, attiecībā uz ko turētājam ir tiesības izmantot prerogatīvas, kas paredzētas 21.A.163. punktā.

Minētos noteikumus izdod kā ražošanas organizācijas apstiprinājuma daļu.

21.A.153. Izmaiņas apstiprinājuma noteikumos

Visas izmaiņas apstiprinājuma noteikumos apstiprina kompetentā iestāde. Pieteikumu izmaiņai apstiprinājuma noteikumos iesniedz kompetentās iestādes noteiktā formā un veidā. Pieteikuma iesniedzējs atbilst piemērojamajām šās apakšsadaļas prasībām.

21.A.157. Pārbaudes

Ražošanas organizācija nosaka kārtību, kas ļauj kompetentajai iestādei izdarīt jebkuras pārbaudes, tostarp partneru un apakšuzņēmēju pārbaudes, kas vajadzīgas, lai konstatētu atbilstību un saglabātu atbilstību piemērojamajām šās apakšsadaļas prasībām.

21.A.158. Atzinumi

- a) Ja atrasts objektīvs pierādījums, ka ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs neatbilst šī I pielikuma (21. daļas) piemērojamajām prasībām, atzinumu klasificē šādi:

1. pirmā līmeņa atzinums ir jebkura tāda neatbilstība šim I pielikumam (21. daļai), kas var izraisīt nekontrolējamu neatbilstības piemērojamajiem projekta datiem un kas var ietekmēt gaisa kuģa lidojumu drošību;
2. otrā līmeņa atzinums ir jebkura tāda neatbilstība šim I pielikumam (21. daļai), ka netiek klasificēta kā pirmā līmeņa neatbilstība.

- b) Trešā līmeņa atzinums ir jebkurš elements, kam identificē, to objektīvi pierādot, potenciālas problēmas, kas var izraisīt neatbilstību saskaņā ar a) apakšpunktu.

- c) Saņemot saskaņā ar 21.B.225. punktu sniegtos atzinumus:

1. pirmā līmeņa atzinuma gadījumā ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs laikposmā, kurš nepārsniedz 21 darbdienu pēc rakstiskā atzinuma saņemšanas, sniedz kompetentajai iestādei pietiekamus pierādījumus par izlabošanas pasākumu;

▼B

2. otrā līmeņa atzinuma gadījumā kompetentās iestādes piešķirtais laikposms ir atbilstošs atzinuma raksturam, taču katrā ziņā sākotnēji nav garāks par trīs mēnešiem. Zināmos apstākļos un atkarībā no atzinumu rakstura kompetentā iestāde drīkst pagarināt trīs mēnešu laikposmu, ja tiek iesniegts apmierinošs, ar kompetento iestādi saskaņots izlabošanas pasākumu plāns;
3. trešā līmeņa atzinums neprasa ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētāja tūlītēju rīcību.
- d) Pirmā līmeņa vai otrā līmeņa atzinuma gadījumā uz ražošanas organizācijas apstiprinājumu drīkst attiecināt daļēju vai pilnīgu ierobežojumu, apturēšanu vai atsaukšanu atbilstoši 21.B.245. punktam. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs laikus sniedz apliecinājumu par ražošanas organizācijas apstiprinājuma ierobežojuma, apturēšanas vai atsaukšanas paziņojuma saņemšanu.

21.A.159. Termiņš un pastāvīgs derīgums

- a) Ražošanas organizācijas apstiprinājumu izdod uz nenoteiktu laiku. Tas nepaliek spēkā, ja:
 1. ražošanas organizācija nespēj pierādīt atbilstību piemērojamajām šās apakšdaļas prasībām; vai
 2. turētājs vai jebkurš tā partneris vai apakšuzņēmējs neļauj kompetentajai iestādei izdarīt pārbaudes saskaņā ar 21.A.157. pantu; vai
 3. ir pierādījumi, ka ražošanas organizācija nevar uzturēt apmierinošu to ražojumu, daļu vai ierīču ražošanas kontroli, uz ko attiecas apstiprinājums; vai
 4. ražošanas organizācija vairs neatbilst 21.A.133. punkta prasībām; vai
 5. no sertifikāta atsakās vai to atsauc atbilstīgi 21.B.245. punktam.
- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā sertifikātu atdod kompetentajai iestādei.

21.A.163. Prerogatīvas

Atbilstoši tāda apstiprinājuma noteikumiem, kas izdots saskaņā ar 21.A.135. punktu, izdota ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs drīkst:

- a) veikt ražošanas darbības, uz ko attiecas šis I pielikums (21. daļa);
- b) pabeigta gaisa kuģa gadījumā un pēc 21.A.174. punktā paredzētā atbilstības apliecinājuma (*EASA* 52. veidlapas) uzrādīšanas, saņemt gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikātu un trokšņa līmeņa sertifikātu bez papildu pierādījumiem;
- c) citu ražojumu, daļu vai ierīču gadījumā izdot autorizētus izmantošanas sertifikātus (*EASA* 1. veidlapu), bez papildu pierādījumiem;
- d) veikt apkopi jaunam gaisa kuģim, ko tas ražojis, un izdot izmantošanas sertifikātu (*EASA* 53. veidlapu) par minēto apkopi;

▼B

- e) saskaņā ar ražošanas procedūrām, ko apstiprinājusi tā kompetentā iestāde, gaisa kuģim, kuru tas ražojis, un gadījumos, kad ražošanas organizācija saskaņā ar ražošanas organizācijas apstiprinājumu (POA) pati kontrolē gaisa kuģa konfigurāciju un apliecina atbilstību apstiprinātajiem projekta nosacījumiem, kas attiecas uz lidošanu, izdot lidošanas atļauju saskaņā ar 21.A.711. punkta c) apakšpunktu, ieskaitot lidošanas nosacījumu apstiprinājumu saskaņā ar 21.A.710. punkta b) apakšpunktu.

21.A.165. Turētāja pienākumi

Ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs:

- a) nodrošina, ka ražošanas organizācijas pašraksturojumu, kas nodrošināts saskaņā ar 21.A.143. pantu, un dokumentus, kuri uz to attiecas, organizācijā izmanto kā galvenos darba dokumentus;
- b) uztur ražošanas organizāciju atbilstoši datiem un procedūrām, kas apstiprinātas ražošanas organizācijas apstiprināšanai;
- c) 1. konstatē, ka visi pabeigtie gaisa kuģi atbilst tipa projektam un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī pirms atbilstības apliecinājumu iesniegšanas kompetentajai iestādei; vai

▼M1

2. konstatē, ka citi ražojumi, daļas vai ierīces ir sakomplektētas un atbilst apstiprinātajiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī pirms *EASA* 1. veidlapas izdošanas, lai apliecinātu atbilstību apstiprinātajiem projekta datiem un ekspluatācijai drošu stāvokli;
3. bez tam – dzinēja gadījumā – konstatē, ka sakomplektētais dzinējs atbilst piemērojamajām emisiju prasībām dzinēja ražošanas dienā;
4. konstatē, ka citi ražojumi, daļas vai ierīces atbilst piemērojamajiem datiem pirms *EASA* 1. veidlapas kā atbilstības sertifikāta izdošanas;

▼B

- d) veic detalizētu izdarītā darba uzskaiti;
- e) lidojumu drošības interesēs izveido un uztur iekšējo notikumu ziņošanas sistēmu, dodot iespēju savākt un novērtēt ziņojumus par notikumiem, lai identificētu negatīvas tendences vai pievērstu uzmanību trūkumiem, un atlasa notikumus, par kuriem jāziņo. Šī sistēma ietver attiecīgās ar notikumiem saistītās informācijas izvērtēšanu un saistītās informācijas izsludināšanu;
- f) 1. ziņo tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētājam par visiem gadījumiem, kad ražošanas organizācija ir izlaidusi ražojumu, daļu vai ierīci, kam pēc tam identificē iespējamās atkāpes no piemērojamajiem projekta datiem, un kopā ar tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētāju veic pētījumus, lai identificētu, kuras no minētajām atkāpēm varētu radīt nedrošu stāvokli;
2. ziņo Aģentūrai un kompetentajai dalībvalsts iestādei par atkāpēm, kas var radīt nedrošu stāvokli, kas identificēts saskaņā ar 1. punktu. Šādus ziņojumus sniedz tādā formā un veidā, ko noteikusi Aģentūra saskaņā ar 21.A.3.A punkta b) apakšpunkta 2. punktu vai ko atzinusi dalībvalsts kompetentā iestāde;

▼B

3. tad, kad ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs darbojas kā piegādātājs citai ražošanas organizācijai, ziņo arī minētajai citai organizācijai par visiem gadījumiem, kad tas ir minētajai organizācijai izlaidis ražojumus, daļas vai ierīces, kam pēc tam identificējis iespējamās atkāpes no piemērojamajiem projekta datiem;
- g) nodrošina palīdzību tipa sertifikāta vai projekta apstiprinājuma turētājam, kas veic lidojumderīguma uzturēšanas darbības, kas saistītas ar ražojumiem, daļām vai ierīcēm, kuras ir saražotas;
- h) izveido arhivēšanas sistēmu, ietverot prasības, ko tas izvirzījis saviem partneriem, piegādātājiem un apakšuzņēmējiem, nodrošinot to datu saglabāšanu, kurus izmanto ražojumu, daļu vai ierīču atbilstības pamatošanai. Šādus datus tur kompetentajai iestādei pieejamus un saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu ražojuma, daļas vai ierīces lidojumderīguma uzturēšanu;
- i) tad, kad saskaņā ar tās apstiprinājuma noteikumiem turētājs izdod izmantošanas sertifikātu, pirms sertifikāta izdošanas konstatē, ka katrs pabeigtais gaisa kuģis ir saņēmis vajadzīgo apkopi un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī;
- j) atbilstīgos gadījumos saskaņā ar 21.A.163. punkta e) apakšpunktā paredzētajām tiesībām nosaka lidošanas atļauju izdošanas nosacījumus;
- k) attiecīgajā gadījumā saskaņā ar 21.A.163. punkta e) apakšpunkta prerogatīvām pirms lidošanas atļaujas izdošanas gaisa kuģim nosaka atbilstību 21.A.711. punkta c) un e) apakšpunktam.

H APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA CERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTI LIDOJUMDERĪGUMA CERTIFIKĀTI

21.A.171. Darbības joma

Šī apakšiedaļa nosaka lidojumderīguma sertifikātu izdošanas procedūru.

21.A.172. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona, ar kuras vārdu gaisa kuģis ir reģistrēts vai tiks reģistrēts dalībvalstī ("reģistrācijas dalībvalsts"), vai tās pārstāvis ir tiesīgs būt minētā gaisa kuģa, uz ko attiecas šī apakšiedaļa, lidojumderīguma sertifikāta pieteikuma iesniedzējs.

21.A.173. Klasifikācija

Lidojumderīguma sertifikātus klasificē šādi:

- a) lidojumderīguma sertifikātus izdod gaisa kuģim, kas atbilst tipa sertifikātam, kurš izdots saskaņā ar šo I pielikumu (21. daļu);
- b) ierobežotus lidojumderīguma sertifikātus izdod gaisa kuģim:
1. kas atbilst ierobežotam tipa sertifikātam, kurš izdots saskaņā ar šo I pielikumu (21. daļu); vai
 2. par ko Aģentūrai ir pierādīts, ka tas atbilst īpašām lidojumderīguma specifikācijām, kuras nodrošina pietiekamu lidojumu drošību.

▼B**21.A.174. Pieteikums**

- a) Atbilstīgi 21.A.172. punktam lidojumderīguma sertifikāta pieteikumu iesniedz reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes noteiktā formā un veidā.

▼M5

- b) Visos lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta pieteikumos iekļauj:

1. pieteikto lidojumderīguma sertifikāta klasi;

2. attiecībā uz jaunu gaisa kuģi:

i) atbilstības apliecinājumu:

— kas izdots saskaņā ar 21.A.163. punkta b) apakšpunktu, vai

— kas izdots saskaņā ar 21.A.130. punktu un ir kompetentās iestādes validēts, vai

— attiecībā uz ievestu gaisa kuģi – izvedējas iestādes parakstītu apliecinājumu, ka gaisa kuģis atbilst Aģentūras apstiprinātam projektam;

ii) ziņojumu par svara un smaguma centra izvietojumu ar iekraušanas plānu, un

iii) gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatu, ja atsevišķam gaisa kuģim tādu paredz piemērojamās sertifikācijas specifikācijas;

3. attiecībā uz lietotu gaisa kuģi:

i) kam izcelsme ir dalībvalstī, – lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, kurš izdots saskaņā ar M daļu;

ii) kam izcelsme ir trešā valstī:

— dalībvalsts, kurā gaisa kuģis ir vai bija reģistrēts, kompetentās iestādes apliecinājumu, kas atspoguļo gaisa kuģa lidojumderīguma statusu valsts reģistrā nodošanas laikā,

— ziņojumu par svara un smaguma centra izvietojumu ar iekraušanas plānu,

— gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatu, ja atsevišķam gaisa kuģim šādu materiālu paredz piemērojamā lidojumderīguma norma,

— iepriekšējus ierakstus, lai noteiktu gaisa kuģa ražošanas, modifikāciju un apkopes standartu, tostarp ierobežojumus, kas saistīti ar ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu, uz ko attiecas 21.B.327. punkts,

— rekomendāciju lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta izdošanai un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, kas izdots pēc lidojumderīguma pārbaudes, kura izdarīta saskaņā ar M daļu; un

— datums, kurā izdots pirmais lidojumderīguma sertifikāts, un, ja piemēro III sējuma 16. pielikumā noteiktos standartus, CO₂ metriskās vērtības dati.

▼B

- c) Ja nav citas vienošanās, apliecinājumus, kas minēti b) apakšpunkta 2. punkta i) daļā un b) apakšpunkta 3. punkta ii) daļā, izdod ne agrāk kā 60 dienas pirms gaisa kuģa prezentēšanas reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei.

21.A.175. Valoda

Rokasgrāmatas, plakāti, saraksti un instrumentu marķējumi un cita vajadzīga informācija, kas paredzēta piemērojamajās sertifikācijas specifikācijās, prezentējama vienā vai vairākās Eiropas Savienības oficiālajās valodās, ko akceptē reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde.

21.A.177. Grozīšana vai modificēšana

Lidojumderīguma sertifikātu drīkst grozīt vai modificēt tikai reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde.

21.A.179. Nodošana un atkārtota izdošana dalībvalstīs

- a) Ja īpašumtiesības uz gaisa kuģi ir mainījušās:

1. un ja tas paliek tajā pašā reģistrā, lidojumderīguma sertifikātu vai ierobežoto lidojumderīguma sertifikātu, kas atbilst tikai ierobežotam tipa sertifikātam, nodod kopā ar gaisa kuģi;
2. un, ja gaisa kuģis ir reģistrēts citā dalībvalstī, lidojumderīguma sertifikātu vai ierobežoto lidojumderīguma sertifikātu, kas atbilst tikai ierobežotam tipa sertifikātam, izdod:
 - i) pēc iepriekšējā lidojumderīguma sertifikāta un derīga saskaņā ar M daļu izdota lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta uzrādīšanas; un
 - ii) 21.A.175. punkta izpildīšanas.

- b) Ja īpašumtiesības uz gaisa kuģi ir mainījušās un gaisa kuģim ir ierobežots lidojumderīguma sertifikāts, kas neatbilst ierobežotam tipa sertifikātam, šādus lidojumderīguma sertifikātus nodod kopā ar gaisa kuģi ar nosacījumu, ka gaisa kuģis paliek tai pašā reģistrā, vai izdod tikai ar tās reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes oficiālu piekrišanu, kurai attiecīgo gaisa kuģi nodod.

21.A.180. Pārbaudes

Lidojumderīguma sertifikāta turētājs nodrošina piekļuvi gaisa kuģim, kam minētais lidojumderīguma sertifikāts ir izdots, pēc reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma.

21.A.181. Termins un pastāvīgs derīgums

- a) Lidojumderīguma sertifikātu izdod uz nenoteiktu laiku. Tas paliek spēkā, ja:

1. atbilst piemērojamajām tipa projekta un nepārtrauktas lidojumderīguma uzturēšanas prasībām; un
2. gaisa kuģis paliek tajā pašā reģistrā; un
3. tipa sertifikāts vai ierobežots tipa sertifikāts, saskaņā ar ko tas ir izdots, pirms tam nav atzīts par nederīgu saskaņā ar 21.A.51. punktu;
4. no sertifikāta neatsakās un to neatsauc atbilstīgi 21.B.330. punktam.

▼B

- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā sertifikātu atdod reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei.

21.A.182. Gaisa kuģa identifikācija

Katrs tāda lidojumderīguma sertifikāta pieteikuma iesniedzējs, uz kuru attiecas šī apakšiedaļa, pierāda, ka tā gaisa kuģis ir identificēts saskaņā ar Q apakšiedaļu.

I APAKŠIEDAĻA – TROKŠŅA LĪMEŅA SERTIFIKĀTI**21.A.201. Darbības joma**

Šī apakšiedaļa nosaka trokšņa līmeņa sertifikātu izdošanas procedūru.

21.A.203. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona, ar kuras vārdu gaisa kuģis ir reģistrēts vai tiks reģistrēts dalībvalstī (reģistrācijas dalībvalsts), vai tās pārstāvis ir tiesīgs būt minētā gaisa kuģa trokšņa līmeņa sertifikāta pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar šo apakšiedaļu.

21.A.204. Pieteikums

- a) Atbilstoši 21.A.203. punktam trokšņa līmeņa sertifikāta pieteikumu iesniedz reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes noteiktā formā un veidā.

- b) Visos pieteikumos iekļauj:

1. attiecībā uz jaunu gaisa kuģi:

- i) atbilstības apliecinājumu:

- kas izdots saskaņā ar 21.A.163. punkta b) apakšpunktu, vai
- kas izdots saskaņā ar 21.A.130. punktu un ir kompetentās iestādes validēts, vai
- attiecībā uz ievestu gaisa kuģi – izvedējas iestādes parakstītu apliecinājumu, ka gaisa kuģis atbilst Aģentūras apstiprinātam projektam; un

- ii) ziņas par trokšņa līmeni, kas noteikts saskaņā ar piemērojamajām trokšņa līmeņa prasībām;

2. attiecībā uz lietotu gaisa kuģi:

- i) ziņas par trokšņa līmeni, kas noteikts saskaņā ar piemērojamajām trokšņa līmeņa prasībām; un
- ii) iepriekšējus ierakstus, lai noteiktu gaisa kuģa ražošanas, modifikāciju un apkopes standartu.

- c) Ja nav citas vienošanās, apliecinājumus, kas minēti b) apakšpunkta 1. punktā, izdod ne agrāk kā 60 dienas pirms gaisa kuģa prezentēšanas reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei.

21.A.207. Grozīšana vai modificēšana

Trokšņa līmeņa sertifikātu drīkst grozīt vai modificēt tikai reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde.

▼B**21.A.209. Nodošana un atkārtota izdošana dalībvalstīs**

Ja īpašumtiesības uz gaisa kuģi ir mainījušās un:

- a) ja gaisa kuģis paliek tajā pašā reģistrā, trokšņa līmeņa sertifikātu nodod kopā ar gaisa kuģi; vai
- b) ja gaisa kuģi reģistrē citā dalībvalstī, trokšņa līmeņa sertifikātu izdod pēc iepriekšējā trokšņa līmeņa sertifikāta uzrādīšanas.

21.A.210. Pārbaudes

Trokšņa līmeņa sertifikāta turētājs nodrošina piekļuvi gaisa kuģim, kam minētais trokšņa līmeņa sertifikāts ir izdots, pārbaudes izdarīšanai pēc reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes vai Aģentūras pieprasījuma.

21.A.211. Termins un pastāvīgs derīgums

- a) Trokšņa līmeņa sertifikātu izdod uz nenoteiktu laiku. Tas paliek spēkā, ja:

- 1. atbilst piemērojamajām tipa projekta, vides aizsardzības un nepārtrauktas lidojumderīguma uzturēšanas prasībām; un
- 2. gaisa kuģis paliek tajā pašā reģistrā; un
- 3. tipa sertifikāts vai ierobežots tipa sertifikāts, saskaņā ar ko tas ir izdots, pirms tam nav atzīts par nederīgu saskaņā ar 21.A.51. punktu;
- 4. no sertifikāta neatsakās un to neatsauc atbilstīgi 21.B.430. punktam.

- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā sertifikātu atdod reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei.

J APAKŠIEDAĻA – PROJEKTĒŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS

21.A.231. Darbības joma

Šī apakšiedaļa nosaka procedūru projektēšanas organizāciju apstiprināšanai un ietver noteikumus, kas attiecas uz šādu apstiprinājumu pieteikuma iesniedzēju un turētāju tiesībām un pienākumiem.

21.A.233. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona ("organizācija") ir tiesīga būt pieteikuma iesniedzēja apstiprinājumam, uz ko attiecas šī apakšiedaļa:

- a) saskaņā ar 21.A.14., 21.A.112.B., 21.A.432.B. vai 21.A.602.B. punktu; vai
- b) attiecībā uz sīkām izmaiņām vai sīka remonta projektu, ja to prasa 21.A.263. punktā noteikto prerogatīvu iegūšanai.

21.A.234. Pieteikums

Visus projektēšanas organizācijas apstiprinājuma pieteikumus iesniedz tādā formā un veidā, ko noteikusi Aģentūra, un tie ietver 21.A.243. punktā paredzētās informācijas izklāstu un apstiprinājuma noteikumus, kurus paredzēts izdot saskaņā ar 21.A.251. punktu.

▼B**21.A.235. Projektēšanas organizācijas apstiprinājuma izdošana**

Organizācijai ir tiesības uz projektēšanas organizācijas apstiprinājumu, ko izdod Aģentūra, ja tā ir pierādījusi atbilstību piemērojamajām prasībām šajā apakšiedaļā.

21.A.239. Projekta nodrošināšanas sistēma

- a) Projektēšanas organizācija pierāda, ka tā ir izveidojusi un spēj uzturēt projekta nodrošināšanas sistēmu pieteikto ražojumu, daļu un ierīču projekta un projekta izmaiņu kontrolei un uzraudzīšanai. Šī projekta nodrošināšanas sistēma ir tāda, kas ļauj organizācijai:

▼M2

1. nodrošināt, ka ražojumu, daļu un ierīču projekts un to projekta izmaiņas atbilst piemērojamajai tipa sertifikācijas bāzei, sertifikācijas bāzei, kas piemērojama datiem par piemērotību ekspluatācijai, un vides aizsardzības prasībām, un

▼B

2. nodrošināt, ka tās pienākumi tiek pienācīgi izpildīti saskaņā ar:
 - i) atbilstošajiem šī I pielikuma (21. daļas) noteikumiem; un
 - ii) tāda apstiprinājuma noteikumiem, kas izdots saskaņā ar 21.A.251. punktu;
 3. neatkarīgi pārraudzīt sistēmas dokumentēto procedūru atbilstību un pietiekamību. Šī pārraudzība ietver atbildes sistēmu personai vai personu grupai, kam pienākums ir nodrošināt izlabošanas pasākumus.
- b) Projekta nodrošināšanas sistēma ietver to atbilstības pierādījumu neatkarīgas pārbaudes funkciju, uz kuru pamata organizācija iesniedz Aģentūrai atbilstības apliecinājumus un saistīto dokumentāciju.
- c) Projekta organizācija precizē veidu, kā ar projekta nodrošināšanas sistēmu novērtē partneru vai apakšuzņēmēju projektēto daļu vai ierīču vai izpildīto uzdevumu pieņemamību, saskaņā ar paņēmieniem, uz kuriem attiecas rakstiskas procedūras.

21.A.243. Dati**▼M3**

- a) Projektēšanas organizācija nodod Aģentūrai rokasgrāmatu, kurā tieši vai netieši aprakstīta organizācija, attiecīgās procedūras un projektējamie ražojumi vai izmaiņas ražojumos. Gadījumā, ja jāveic izmēģinājuma lidojumi, iesniedz izmēģinājuma lidojumu veikšanas rokasgrāmatu, kurā aprakstīta organizācijas politika un procedūras saistībā ar izmēģinājuma lidojumiem. Izmēģinājuma lidojumu veikšanas rokasgrāmatā ietver:
- i) to procedūru aprakstu, ko organizācija piemēro izmēģinājuma lidojumiem, tostarp aprakstu par to, kādā veidā izmēģinājuma lidojumu veicēja organizācija ir iesaistīta lidošanas atļaujas izdošanas procesā;
 - ii) apkalpes komplektēšanas politiku, tostarp apkalpes sastāvu, kompetenci, atbilstīgumu jaunākajām prasībām un lidojuma laika ierobežojumus attiecīgā gadījumā saskaņā ar šā I pielikuma (21. daļa) XII papildinājumu;
 - iii) procedūras tādu personu pārvadāšanai, kas nav apkalpes locekļi, un – attiecīgā gadījumā – procedūras izmēģinājuma lidojumu apmācības norisei;

▼ M3

- iv) politiku riska un drošības pārvaldības jautājumos un saistītās metodes;
- v) procedūras, ko piemēro, lai pārliecinātos par instrumentiem un aprīkojumu, kam jābūt gaisa kuģī;
- vi) to dokumentu sarakstu, kas jāuzrāda izmēģinājuma lidojumu veikšanai.

▼ B

- b) Ja jebkuras daļas vai ierīces vai jebkuras izmaiņas ražojumos projektē partneru organizācijas vai apakšuzņēmēji, rokasgrāmatā iekļauj ierakstu par to, kā projektēšanas organizācija spēj visām daļām un ierīcēm sniegt garantijas attiecībā uz atbilstību, kas paredzēta 21.A.239. punkta b) apakšpunktā, un tieši vai netieši iekļauj aprakstus un informāciju par to partneru vai apakšuzņēmēju projektēšanas darbībām un organizāciju, kas vajadzīgi, lai dotu šādu apliecinājumu.
- c) Rokasgrāmatu vajadzības gadījumā groza, lai organizācijas apraksts nenovecotu, un grozījumu kopijas nosūta Aģentūrai.
- d) Projektēšanas organizācija nodrošina vadības un citu personu, kas atbild par tādu lēmumu pieņemšanu, kuri ietekmē lidojumperīgumu un vides aizsardzību organizācijā, kvalifikācijas un pieredzes apliecinājumus.

▼ M2**21.A.245. Apstiprināšanas prasības**

Papildus 21.A.239. punkta ievērošanai projektēšanas organizācija, pamatojoties uz informāciju, kas iesniegta saskaņā ar 21.A.243. punktu, pierāda, ka:

- a) visās tehniskajās struktūrvienībās personāls ir pietiekamā skaitā un ar pietiekamu pieredzi un tam piešķirtas atbilstīgās pilnvaras, lai tas varētu veikt tam uzticētos pienākumus, un tas viss kopā ar birojiem, objektiem un iekārtām ir pietiekams, lai personāls varētu sasniegt mērķus attiecībā uz ražojuma lidojumperīgumu, piemērotību ekspluatācijai un vides aizsardzību;
- b) starp struktūrvienībām un struktūrvienībās notiek pilnīga un efektīva jautājumu saskaņošana attiecībā uz lidojumperīgumu, piemērotību ekspluatācijai un vides aizsardzību.

21.A.247. Izmaiņas projekta nodrošināšanas sistēmā

Pēc projektēšanas organizācijas apstiprinājuma izdošanas Aģentūra apstiprina katru izmaiņu projekta nodrošināšanas sistēmā, kas ir svarīga atbilstības pierādīšanai vai ražojuma lidojumperīgumam, piemērotībai ekspluatācijai un atbilstībai vides aizsardzības prasībām. Rakstveida apstiprinājuma pieteikumu iesniedz Aģentūrai, un projektēšanas organizācija, pamatojoties uz ierosināto rokasgrāmatas izmaiņu iesniegumu, pirms izmaiņas īstenošanas Aģentūrai pierāda, ka pēc īstenošanas tā saglabās atbilstību šai apakšiedaļai.

▼ B**21.A.249. Nododšana**

Ja nav notikusi īpašuma tiesību maiņa, ko uzskata par svarīgu 21.A.247. punkta vajadzībām, projektēšanas organizācijas apstiprinājums nav nododams.

▼M5**21.A.251. Apstiprinājuma noteikumi**

Apstiprinājuma noteikumi identificē projektēšanas darbu veidus, ražojumu, daļu un ierīču kategorijas, attiecībā uz ko projektēšanas organizācija ir projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētāja, un funkcijas un pienākumus, kuru izpildei organizācija ir saņēmusi apstiprinājumu, attiecībā uz ražojumu lidojumderīgumu, piemērotību ekspluatācijai un ekoloģiskajiem raksturlielumiem. Attiecībā uz projektēšanas organizācijas apstiprinājumiem, kas attiecas uz tipa sertifikācijas vai Eiropas Tehnisko standartu (*ETSO*) palīgiekārtu (*APU*) atļauju, apstiprinājuma noteikumos papildus iekļauj ražojumu vai *APU* sarakstu. Minētos noteikumus izdod kā daļu no projektēšanas organizācijas apstiprinājuma.

▼B**21.A.253. Izmaiņas apstiprinājuma noteikumos**

Visas izmaiņas apstiprinājuma noteikumos apstiprina Aģentūra. Pieteikumu izmaiņai apstiprinājuma noteikumos iesniedz Aģentūras noteiktā formā un veidā. Projektēšanas organizācija atbilst piemērojamajām šās apakšdaļas prasībām.

21.A.257. Pārbaudes

- a) Projektēšanas organizācija nosaka kārtību, kas ļauj Aģentūrai izdarīt jebkuras pārbaudes, tostarp partneru un apakšuzņēmēju pārbaudes, kas vajadzīgas, lai konstatētu atbilstību un saglabātu atbilstību piemērojamajām šās apakšdaļas prasībām.
- b) Projektēšanas organizācija ļauj Aģentūrai caurlūkot jebkuru ziņojumu un izdarīt jebkuru pārbaudi, un izdarīt vai novērot tādu testēšanu lidojuma laikā un uz zemes, kas vajadzīga, lai pārbaudītu derīgumu atbilstības apliecinājumiem, kurus pieteikuma iesniedzējs iesniedzis saskaņā ar 21.A.239. punkta b) apakšpunktu.

21.A.258. Atzinumi

- a) Ja atrasts objektīvs pierādījums, ka projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs neatbilst šā I pielikuma (21. daļas) piemērojamajām prasībām, atzinumu klasificē šādi:
 - 1. pirmā līmeņa atzinums ir jebkura tāda neatbilstība šim I pielikumam (21. daļai), kas var izraisīt nekontrolējamas neatbilstības piemērojamajām prasībām un kas var ietekmēt gaisa kuģa lidojumu drošību;
 - 2. otrā līmeņa atzinums ir jebkura tāda neatbilstība šim I pielikumam (21. daļai), ka netiek klasificēta kā pirmā līmeņa neatbilstība.
- b) Trešā līmeņa atzinums ir jebkurš elements, kam identificē, to objektīvi pierādot, potenciālas problēmas, kas var izraisīt neatbilstību saskaņā ar a) apakšpunktu.
- c) Saņemot saskaņā ar Aģentūras noteiktajām administratīvajām procedūrām sniegtos atzinumus,
 - 1. pirmā līmeņa atzinuma gadījumā projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs laikposmā, kurš nepārsniedz 21 darbdienu pēc rakstiskā atzinuma saņemšanas, sniedz Aģentūrai pietiekamus pierādījumus par izlabošanas pasākumu;

▼B

2. otrā līmeņa atzinuma gadījumā Aģentūras piešķirtais laikposms ir atbilstošs atzinuma raksturam, taču katrā ziņā sākotnēji nav garāks par trīs mēnešiem. Zināmos apstākļos un atkarībā no atzinumu rakstura Aģentūra drīkst pagarināt trīs mēnešu laikposmu, ja tiek iesniegts apmierinošs, ar Aģentūru saskaņots izlabošanas pasākumu plāns;
3. trešā līmeņa atzinums neprasa projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētāja tūlītēju rīcību.
- d) Pirmā līmeņa vai otrā līmeņa atzinuma gadījumā uz projektēšanas organizācijas apstiprinājumu drīkst attiecināt daļēju vai pilnīgu apturēšanu vai atsaukšanu saskaņā ar Aģentūras noteiktajām administratīvajām procedūrām. Projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs laikus sniedz apliecinājumu par projektēšanas organizācijas apstiprinājuma apturēšanas vai atsaukšanas paziņojuma saņemšanu.

21.A.259. Termins un pastāvīgs derīgums

- a) Projektēšanas organizācijas apstiprinājumu izdod uz nenoteiktu laiku. Tas nepaliek spēkā, ja:
 1. projektēšanas organizācija nespēj pierādīt atbilstību piemērojamajām šās apakšdaļas prasībām; vai
 2. turētājs vai jebkurš tā partneris vai apakšuzņēmējs neļauj Aģentūrai izdarīt pārbaudes saskaņā ar 21.A.257. punktu; vai
 3. ir pierādījumi, ka projekta nodrošināšanas sistēma nevar uzturēt apmierinošu tādu ražojumu projektu vai to izmaiņu kontroli un uzraudzību, uz ko attiecas apstiprinājums; vai
 4. no sertifikāta ir atteikušies vai tas ir atsaukts saskaņā ar piemērojamajām administratīvajām procedūrām, ko noteikusi Aģentūra.
- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā sertifikātu atdod Aģentūrai.

▼M5**21.A.263. Prerogātivas**

- a) (Rezervēts)
- b) (Rezervēts)
- c) Projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājam atbilstoši organizācijas apstiprinājuma noteikumiem, ko paredzējusi Aģentūra, un saskaņā ar attiecīgajām projekta nodrošināšanas sistēmas procedūrām ir tiesības:
 1. klasificēt tipa sertifikāta vai papildu tipa sertifikāta izmaiņas un remonta projektus kā "lielākus" vai "sīkus";
 2. apstiprināt sīkas izmaiņas tipa sertifikātā vai papildu tipa sertifikātā un sīkus remonta projektus;
 3. (Rezervēts);
 4. (Rezervēts);
 5. apstiprināt konkrētus lielākus ražojumu vai palīgdzinēju (APU) remonta projektus saskaņā ar M apakšdaļu;

▼M5

6. apstiprināt dažu gaisa kuģu lidošanas nosacījumus, saskaņā ar kuriem var izdot lidošanas atļaujas atbilstoši 21.A.710. punkta a) apakšpunkta 2. punktam, izņemot lidošanas atļaujas, kas izdodamas 21.A.701. punkta a) apakšpunkta 15. punkta nolūkos;
7. saskaņā ar 21.A.711. punkta b) apakšpunktu izdot lidošanas atļauju gaisa kuģim, kuru tas ir projektējis vai pārveidojis vai attiecībā uz kuru tas atbilstīgi 21.A.263. punkta c) apakšpunkta 6. punktam apstiprinājis lidošanas atļauju izdošanas lidošanas nosacījumus, ja projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs pats:
 - i) kontrolē gaisa kuģa konfigurāciju; un
 - ii) apliecina atbilstību apstiprinātajiem projekta nosacījumiem, kas attiecas uz lidošanu;
8. apstiprināt konkrētas lielākas tipa sertifikāta izmaiņas saskaņā ar D apakšsiedaļu; un
9. izdot konkrētus papildu tipa sertifikātus saskaņā ar E apakšsiedaļu un apstiprināt konkrētas lielākas šo sertifikātu izmaiņas.

▼B**21.A.265. Turētāja pienākumi**

Projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs:

- a) uztur rokasgrāmatu atbilstoši projekta nodrošināšanas sistēmai;
- b) nodrošina, ka šo rokasgrāmatu organizācijā izmanto kā galveno darba dokumentu;
- c) nosaka, ka ražojumu projekti vai attiecīgi to izmaiņas vai remontu atbilst piemērojamajām prasībām un tiem nav nedrošu īpašību;
- d) izņemot sīkas izmaiņas vai remontus, kas apstiprināti saskaņā ar 21.A.263. punkta prerogatīvām, nodrošina Aģentūrai apliecinājumus un saistītu dokumentāciju, kura apstiprina atbilstību c) apakšpunktam;
- e) nodod Aģentūrai informāciju vai norādījumus attiecībā uz vajadzīgo rīcību saskaņā ar 21.A.3.B. punktu;
- f) atbilstīgos gadījumos saskaņā ar 21.A.263. punkta c) apakšpunkta 6. punktā paredzētajām tiesībām nosaka lidošanas atļauju izdošanas nosacījumus;
- g) atbilstīgos gadījumos pirms gaisa kuģa lidošanas atļaujas izdošanas saskaņā ar 21.A.263. punkta c) apakšpunkta 7. punkta prerogatīvām nosaka atbilstību 21.A.711. punkta b) un e) apakšpunktam.

K APAKŠIEDAĻA – DAĻAS UN IERĪCES**21.A.301. Darbības joma**

Šī apakšsiedaļa nosaka procedūru daļu un ierīču apstiprināšanai.

21.A.303. Atbilstība piemērojamajām prasībām

Daļu un ierīču, kas uzstādāmas sertificēta tipa ražojumā, atbilstību pierāda:

▼B

- a) saistībā ar tipa sertifikācijas B, D vai E apakšsiedaļas procedūrām attiecībā uz ražojumu, kurā tās uzstādīs; vai
- b) attiecīgā gadījumā saskaņā ar O apakšsiedaļas *ETSO* atļaujas procedūrām; vai
- c) standarta daļu gadījumā saskaņā ar oficiāli atzītiem standartiem.

21.A.305. Daļu un ierīču apstiprināšana

Visos gadījumos, kad daļas vai ierīces apstiprinājums noteikti vajadzīgs saskaņā ar Savienības tiesību aktiem vai Aģentūras pasākumiem, daļa vai ierīce atbilst piemērojamajām *ETSO* vai specifikācijām, ko Aģentūra konkrētā gadījumā atzinusi par līdzvērtīgām.

21.A.307. Daļu un ierīču izlaišana uzstādīšanai

Daļu vai ierīci drīkst uzstādīt sertificēta tipa ražojumā, ja tā ir ekspluatācijai droša stāvoklī un ja tai ir:

- a) klāt autorizēts izmantošanas sertifikāts (*EASA* 1. veidlapa), kas apliecina, ka izstrādājums izgatavots atbilstīgi apstiprinātajiem projekta datiem, un marķējums, kas izdarīts saskaņā ar Q apakšsiedaļu; vai
- b) ja tā ir standarta daļa; vai
- c) *ELA1* vai *ELA2* gaisa kuģa gadījumā, ja tā ir daļa vai ierīce, kas:
 - 1. nav ierobežota darbmūža daļa vai ierīce vai pamatkonstrukcijas daļa, vai lidojuma vadības ierīču daļa;
 - 2. ražota atbilstīgi piemērojamajam projektam;
 - 3. marķēta saskaņā ar Q apakšsiedaļu;
 - 4. identificēta uzstādīšanai konkrētā gaisa kuģī;
 - 5. uzstādāma gaisa kuģī, kura īpašnieks ir pārbaudījis tā atbilstību 1. līdz 4. punkta nosacījumiem un uzņēmis atbildību par šo atbilstību.

(L APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

M APAKŠIEDAĻA – REMONTI

21.A.431.A. Darbības joma

- a) Šī apakšsiedaļa nosaka procedūras remonta projekta apstiprināšanai un nosaka minēto apstiprinājumu pieteikuma iesniedzēju un turētāju tiesības un pienākumus.
- b) Šajā apakšsiedaļā definēti standarta remontu, uz kuriem neattiecas apstiprināšanas process saskaņā ar šo apakšsiedaļu.
- c) “Remonts” ir bojājuma novēršana un/vai lidojumderīguma stāvokļa atjaunošana pēc tam, kad ražotājs jebkuru ražojumu, daļu vai ierīci ir atļāvis izmantot pirmo reizi.

▼B

- d) Bojājuma novēršanu, nomainot daļas vai ierīces bez projektēšanas, uzskata par apkopes uzdevumu, un tāpēc tai nav nepieciešams apstiprinājums, uz ko attiecas šis pielikums.
- e) *ETSO* atbilstoša izstrādājuma, kas nav palīgdzinējs (*APU*), remontu uzskata par *ETSO* atbilstoša projekta izmaiņu un sagatavo saskaņā ar 21.A.611. punktu.

21.A.431.B. Standarta remonts

- a) Standarta remonts ir remonts:

- 1. attiecībā uz:

- i) lidmašīnām ar 5 700 kg vai mazāku maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*);
- ii) rotorplāniem ar 3 175 kg vai mazāku *MTOM*;
- iii) planieriem un planieriem ar dzinēju, gaisa baloniem un dirižabļiem, kā definēts *ELA1* vai *ELA2*;

- 2. kuros ievēroti Aģentūras izdotajās sertifikācijas specifikācijās iekļautie projekta dati, kas ietver pieņemamās metodes, paņēmienus un praksi standarta remontu veikšanai un identificēšanai, tostarp attiecīgās instrukcijas par lidojumderīguma uzturēšanu; un

- 3. kas nav pretrunā tipa sertifikāta turētāja datiem.

- b) 21.A.432.A līdz 21.A.451. punktu standarta remontiem nepiemēro.

21.A.432.A. Atbilstība

- a) Jebkura fiziska vai juridiskā persona, kas ir pierādījusi vai pierāda savas iespējas saskaņā ar 21.A.432.B. punktu, ir tiesīga būt lielāka remonta projekta pieteikuma iesniedzējs ar nosacījumiem, kas izklāstīti šajā apakšiedaļā.
- b) Jebkura fiziska vai juridiskā persona ir tiesīga būt sīka remonta projekta pieteikuma iesniedzējs.

21.A.432.B. Iespēju pierādīšana

- a) Pieteikuma iesniedzējs, kas iesniedz lielāka remonta projekta pieteikumu, pierāda savas iespējas ar saņemtu projektēšanas organizācijas apstiprinājumu, ko saskaņā ar J apakšiedaļu izdevusi Aģentūra.
- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, kā alternatīvu procedūru savu iespēju pierādīšanai pieteikuma iesniedzējs drīkst prasīt Aģentūras piekrišanu izmantot procedūras, kas nosaka īpašu projektēšanas praksi, resursus un secīgas darbības, kuras vajadzīgas, lai atbilstu šai apakšiedaļai.
- c) Atkāpjoties no a) un b) apakšpunkta, pieteikuma iesniedzējs drīkst prasīt Aģentūras piekrišanu apstiprināt sertifikācijas programmu, kas nosaka īpašu projektēšanas praksi, resursus un secīgas darbības, kuras vajadzīgas, lai nodrošinātu atbilstību šā I pielikuma (21. daļas) prasībām 21.A.14. punkta c) apakšpunktā definēta ražojuma remontam.

▼ **B****21.A.433. Remonta projekts**

a) Remonta projekta apstiprinājuma pieteikuma iesniedzējs:

1. pierāda atbilstību tipa sertifikācijas bāzei un vides aizsardzības prasībām, kas ar norādēm iekļautas attiecīgi tipa sertifikātā vai papildu tipa sertifikātā, vai *APU ETSO* atļaujā, vai tām, kuras ir spēkā (remonta projekta apstiprinājuma) pieteikuma iesniegšanas dienā, un jebkuriem grozījumiem tajās sertifikācijas specifikācijās vai īpašajos nosacījumos, ko Aģentūra uzskata par vajadzīgiem, lai noteiktu lidojumu drošības līmeni, kurš ir līdzvērtīgs tam, kas noteikts tipa sertifikācijas bāzē, kas ar norādēm iekļauta tipa sertifikātā, papildu tipa sertifikātā vai *APU ETSO* atļaujā;
2. pēc Aģentūras pieprasījuma iesniedz visus vajadzīgos pamatojuma datus;
3. deklarē atbilstību sertifikācijas specifikācijām un a) apakšpunkta 1. punkta vides aizsardzības prasībām.

b) Ja pieteikuma iesniedzējs nav attiecīgi tipa sertifikāta vai papildu tipa sertifikāta, vai *APU ETSO* atļaujas turētājs, pieteikuma iesniedzējs drīkst izpildīt a) apakšpunkta prasības, izmantojot attiecīgi savus resursus vai vienojoties ar tipa sertifikāta vai papildu tipa sertifikāta, vai *APU ETSO* atļaujas turētāju.

21.A.435. Remontu klasifikācija▼ **M2**

a) Remonts drīkst būt “lielāks” vai “sīks”. Klasifikāciju izdara saskaņā ar 21.A.91. punkta kritērijiem attiecībā uz izmaiņu tipa sertifikātā.

▼ **B**

b) Remontu kā “sīku” vai “lielāku” saskaņā ar a) apakšpunktu klasificē vai nu:

1. Aģentūra; vai
2. atbilstīgi apstiprināta projektēšanas organizācija saskaņā ar procedūru, par ko vienojas ar Aģentūru.

21.A.437. Remonta projekta apstiprinājuma izdošana

Ja ir deklarēts un pierādīts, ka remonta projekts atbilst piemērojamajām sertifikācijas specifikācijām un 21.A.433. punkta a) apakšpunkta 1. punkta vides aizsardzības prasībām, to apstiprina:

- a) Aģentūra; vai
- b) saskaņā ar procedūru, par ko vienojas ar Aģentūru, atbilstoši apstiprināta organizācija, kas ir arī tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta vai *APU ETSO* atļaujas turētāja; vai
- c) tikai attiecībā uz sīkiem remontiem – atbilstīgi apstiprināta projektēšanas organizācija saskaņā ar procedūru, par ko vienojas ar Aģentūru.

21.A.439. Rezerves daļu ražošana

Daļas un ierīces, kas izmantojamas remontam, ražo saskaņā ar ražošanas datiem, kuri balstās uz visiem vajadzīgajiem projekta datiem, ko nodrošina remonta projekta apstiprinājuma turētājs:

▼ B

- a) saskaņā ar F apakšsiedaļu; vai
- b) organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar G apakšsiedaļu; vai
- c) atbilstoši apstiprināta apkopes organizācija.

21.A.441. Remonta veikšana

- a) Remontu veic attiecīgi saskaņā ar M daļu vai 145. daļu, vai ražošanas organizācija, kas ir atbilstoši apstiprināta saskaņā ar G apakšsiedaļu, izmantojot 21.A.163. punkta d) apakšpunktā minēto prerogatīvu.
- b) Projektēšanas organizācija nodod organizācijai, kas veic remontu, visus vajadzīgos uzstādīšanas norādījumus.

21.A.443. Ierobežojumi

Remonta projektu drīkst apstiprināt ar ierobežojumiem, un šajā gadījumā remonta projekta apstiprinājums ietver visus vajadzīgos norādījumus un ierobežojumus. Šos norādījumus un ierobežojumus remonta projekta apstiprinājuma turētājs nodod lietotājam saskaņā ar procedūru, par ko vienojas ar Aģentūru.

21.A.445. Neremontēts bojājums

- a) Ja bojātu ražojumu, daļu vai ierīci atstāj nesalabotu un tā neatbilst iepriekš apstiprinātiem datiem, bojājuma seku novērtējumu attiecībā uz tā lidojumderīgumu drīkst izdarīt tikai:

1. Aģentūra; vai
2. atbilstīgi apstiprināta projektēšanas organizācija saskaņā ar procedūru, par ko vienojas ar Aģentūru.

Jebkuru vajadzīgu ierobežojumu sagatavo saskaņā ar 21.A.443. punktā noteiktajām procedūrām.

- b) Ja organizācija, kas novērtē bojājumu, uz kuru attiecas a) apakšpunkts, nav ne Aģentūra, ne tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta vai *APU ETSO* atļaujas turētājs, šī organizācija pierāda, ka novērtēšana izdarīta, pamatojoties uz patiesām ziņām, kas iegūtas vai nu ar pašas organizācijas resursiem, vai vienojoties ar attiecīgi tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta vai *APU ETSO* atļaujas turētāju vai ražotāju.

21.A.447. Uzskaitē

Attiecībā uz katru remontu visu attiecīgo projekta informāciju, rasējumus, testu ziņojumus, norādījumus un ierobežojumus, kas var būt izdoti saskaņā ar 21.A.443. punktu, klasifikācijas pamatojumu un projekta apstiprinājuma pierādījumu:

- a) remonta projekta apstiprinājuma turētājs tur Aģentūrai pieejamus; un
- b) remonta projekta apstiprinājuma turētājs saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu salaboto ražojumu, daļu vai ierīču lidojumderīguma uzturēšanu.

21.A.449. Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai

- a) Remonta projekta apstiprinājuma turētājs vismaz vienu tādu lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu izmaiņu pilnu komplektu, kas radušās remonta projektā, ietverot aprakstītos datus un izpildes norādes, kas sagatavotas

▼B

saskaņā ar piemērojamajām prasībām, nodrošina katram salabota gaisa kuģa lietotājam. Salaboto ražojumu, daļu vai ierīci drīkst atļaut izmantot turpmāk, pirms izmaiņas minētajos norādījumos ir pabeigtas, taču tikai izmantošanai uz ierobežotu laiku, vienojoties ar Aģentūru. Minētajām izmaiņām norādījumos pēc pieprasījuma nodrošina pieeju jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš noteikums minēto norādījumu izmaiņās. Pievej kādas lidojumperīguma uzturēšanas rokasgrāmatas vai norādījumu izmaiņu daļai, kas attiecas uz kapitālo remontu vai citām apjomīgas tehniskās apkopes formām, drīkst aizkavēt līdz brīdim pēc ražojuma nodošanas ekspluatācijā, taču to nodrošina pirms attiecībā uz jebkuru ražojumu sasniegts attiecīgais vecums vai lidojuma stundu/ciklu skaits.

- b) Ja minēto lidojumperīguma uzturēšanas norādījumu izmaiņu precizētas redakcijas izdod remonta projekta apstiprinājuma turētājs pēc tam, kad remonts ir apstiprināts pirmo reizi, šīs precizētās redakcijas nodrošina katram lietotājam, un tām pēc pieprasījuma nodrošina pieeju jebkurai citai personai, kam jāievēro jebkurš noteikums minēto norādījumu izmaiņās. Aģentūrai iesniedz programmu, kas parāda, kā precizētās redakcijas lidojumperīguma uzturēšanas norādījumu izmaiņas tiek izplatītas.

21.A.451. Pienākumi un EPA marķējums

- a) Katrs lielāka remonta projekta apstiprinājuma turētājs:

1. uzņemas pienākumus:

- i) kas noteikti 21.A.3.A., 21.A.3.B., 21.A.4., 21.A.439., 21.A.441., 21.A.443., 21.A.447. un 21.A.449. punktā;
- ii) kas netieši izriet no sadarbības ar attiecīgi tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta un *APU ETSO* atļaujas turētāju, uz ko attiecas 21.A.433. punkta b) apakšpunkts;

2. precizē marķējumu, tostarp *EPA* burtus, saskaņā ar 21.A.804. punkta a) apakšpunktu.

- b) Izņemot tipa sertifikāta turētājus vai *APU* atļaujas turētājus, uz kuriem attiecas 21.A.44. punkts, sīka remonta projekta apstiprinājuma turētājs:

1. uzņemas pienākumus, kas paredzēti 21.A.4., 21.A.447. un 21.A.449. punktā; un
2. precizē marķējumu, tostarp *EPA* burtus, saskaņā ar 21.A.804. punkta a) apakšpunktu.

(N APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

O APAKŠIEDAĻA – EIROPAS TEHNISKO STANDARTU PRASĪBU ATĻAUJAS

21.A.601. Darbības joma

Šī apakšiedaļa nosaka izdošanas procedūru *ETSO* atļaujām un noteikumus, kas attiecas uz šādu atļauju pieteikuma iesniedzēju un turētāju tiesībām un pienākumiem.

21.A.602.A. Atbilstība

Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo vai gatavojas ražot *ETSO* atbilstošu izstrādājumu un ir pierādījusi vai pierāda savas iespējas saskaņā ar 21.A.602.B. pantu, ir tiesīga būt *ETSO* atļaujas pieteikuma iesniedzējs.

▼B**21.A.602.B. Iespēju pierādīšana**

Jebkurš *ETSO* atļaujas pieteikuma iesniedzējs pierāda savas iespējas šādi:

- a) attiecībā uz ražošanu – kā tāda ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs, kas izdots saskaņā ar G apakšdaļu, vai ievērojot atbilstību F apakšdaļas procedūrām; un
- b) attiecībā uz projektu:
 - 1. palīgdzinējam – kā tāda projektēšanas organizācijas apstiprinājuma turētājs, ko saskaņā ar J apakšdaļu izdevusi Aģentūra;
 - 2. visiem pārējiem izstrādājumiem, izmantojot procedūras, kas nosaka īpašu projektēšanas praksi, resursus un secīgas darbības, kuras vajadzīgas, lai atbilstu šim I pielikumam (21. daļai).

21.A.603. Pieteikums

- a) *ETSO* atļaujas pieteikumu iesniedz Aģentūras noteiktā formā un veidā, un tas ietver 21.A.605. punktā paredzētās informācijas izklāstu.
- b) Ja paredzamas vairākas sīkas izmaiņas saskaņā ar 21.A.611. punktu, pieteikuma iesniedzējs savā pieteikumā uzrāda izstrādājuma pamatmodeļa numuru un saistītos daļu numurus ar atvērtām iekavām pēc tiem, lai norādītu, ka reizēm numuru beigās tiks pievienoti izmaiņu apzīmējoši burti vai cipari (vai to kombinācija).

21.A.604. *ETSO* atļauja palīgdzinējam (*APU*)

Attiecībā uz *ETSO* atļauju palīgdzinējam:

▼M2

- a) piemēro 21.A.15., 21.A.16.B, 21.A.17.A, 21.A.17.B, 21.A.20., 21.A.21., 21.A.31., 21.A.33., 21.A.44. punktu, atkāpjoties no 21.A.603. punkta, 21.A.606. punkta c) apakšpunkta, 21.A.610. un 21.A.615. punkta, izņemot to, ka *ETSO* atļauja tiek izdota saskaņā ar 21.A.606. punktu tipa sertifikāta vietā;

▼B

- b) šās daļas D apakšdaļu vai E apakšdaļu piemēro projekta izmaiņu apstiprināšanai, atkāpjoties no 21.A.611. punkta. Ja piemēro E apakšdaļu, atsevišķa *ETSO* atļauja tiek izdota papildu tipa sertifikāta vietā;
- c) remonta projektu apstiprinājumiem piemēro M apakšdaļu.

21.A.605. Datu pieprasījumi

Pieteikuma iesniedzējs Aģentūrai iesniedz šādus dokumentus:

- a) paziņojumu par atbilstību, ar ko apliecina, ka pieteikuma iesniedzējs ir izpildījis šās apakšdaļas prasības;
- b) deklarāciju par projektu un tehniskajiem raksturojumiem (*DDP*);
- c) vienu to tehnisko datu kopiju, kuri vajadzīgi saskaņā ar piemērojamajām *ETSO*;
- d) pašraksturojumu (vai norādi uz pašraksturojumu), kas minēts 21.A.143. punktā, lai saņemtu atbilstošu ražošanas organizācijas apstiprinājumu saskaņā ar G apakšdaļu, vai rokasgrāmatu (vai norādi uz rokasgrāmatu), kas minēta 21.A.125.A. punkta b) apakšpunktā, lai ražotu saskaņā ar F apakšdaļu bez ražošanas organizācijas apstiprinājuma;

▼B

- e) par *APU* – rokasgrāmatu (vai norādi uz rokasgrāmatu), kas minēta 21.A.243. punktā, lai saņemtu atbilstošu projektēšanas organizācijas apstiprinājumu saskaņā ar J apakšsiedaļu;
- f) par visiem pārējiem izstrādājumiem – procedūras, kas minētas 21.A.602.B. punkta b) apakšpunkta 2. punktā.

21.A.606. ETSO atļaujas izdošana

Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt *ETSO* atļauju, ko izdod Aģentūra, pēc:

- a) savu iespēju pierādīšanas saskaņā ar 21.A.602.B. punktu; un
- b) pierādīšanas, ka izstrādājums atbilst piemērojamo *ETSO* tehniskajiem nosacījumiem, un atbilstošā paziņojuma par atbilstību iesniegšanas;
- c) skaidras norādīšanas, ka tas ir gatavs ievērot atbilstību 21.A.609. punktam.

21.A.607. ETSO atļaujas prerogatīvas

ETSO atļaujas turētājam ir tiesības ražot un marķēt izstrādājumu ar atbilstošo *ETSO* marķējumu.

21.A.608. Deklarācija par projektu un tehniskajiem raksturojumiem (DDP)

- a) *DDP* ir iekļautas vismaz šādas ziņas:

1. ziņas, kas atbilstoši 21.A.31. punkta a) un b) apakšpunktam identificē izstrādājumu un tā projektu un testēšanas standartu;
2. izstrādājuma nominālais tehniskais raksturojums attiecīgā gadījumā, kas vai nu iekļauts tieši, vai ar norādi uz citiem papildu dokumentiem;
3. paziņojums par atbilstību, ar ko apliecina, ka izstrādājums atbilst attiecīgajām *ETSO*;
4. norāde uz attiecīgo testu ziņojumiem;
5. norāde uz atbilstošajām apkopes, kapitālā remonta un remonta rokasgrāmatām;
6. atbilstības līmeņi, ja *ETSO* pieļauj dažādus atbilstības līmeņus;
7. saskaņā ar 21.A.610. punktu apstiprināto atkāpju saraksts.

- b) *DDP* vizē ar datumu un *ETSO* atļaujas turētāja vai tā pilnvarota pārstāvja parakstu.

21.A.609. ETSO atļauju turētāju pienākumi

ETSO atļaujas, uz ko attiecas šī apakšsiedaļa, turētājs:

- a) ražo katru izstrādājumu saskaņā ar G apakšsiedaļu vai F apakšsiedaļu, kas nodrošina, ka katrs pabeigtais izstrādājums atbilst projekta datiem un ir droši uzstādāms;
- b) sagatavo un uztur visu izstrādājumu, kam izdota *ETSO* atļauja, visiem modeļiem, spēkā esošu pilnu tehnisku datu un uzskaites datu dokumentāciju saskaņā ar 21.A.613. punktu;

▼B

- c) sagatavo, glabā un atjaunina oriģinālus visām rokasgrāmatām, kas paredzētas piemērojamajās izstrādājuma lidojumderīguma specifikācijās;
- d) izstrādājuma lietotājiem un Aģentūrai pēc pieprasījuma nodrošina pieeju tām apkopes, kapitālā remonta un remonta rokasgrāmatām, kas vajadzīgas izstrādājuma izmantošanai un apkopei, un minēto rokasgrāmatu izmaiņām;
- e) visus izstrādājumus marķē saskaņā ar 21.A.807. punktu;
- f) ievēro atbilstību 21.A.3.A., 21.A.3.B. un 21.A.4. punktam;
- g) turpina ievērot 21.A.602.B. punkta kvalifikācijas prasības.

21.A.610. Atkāpes apstiprinājums

- a) Visi ražotāji, kas prasa apstiprinājumu, lai atkāptos no jebkura *ETSO* tehniskā raksturojuma standarta, pierāda, ka standartus, no kuriem tiek prasīta atkāpe, kompensē ar faktoriem vai projektētiem parametriem, kas nodrošina līdzvērtīgu lidojumu drošības līmeni.
- b) Apstiprinājuma lūgumu izdarīt atkāpi kopā ar visiem attiecīgajiem datiem iesniedz Aģentūrai.

21.A.611. Projekta izmaiņas

- a) *ETSO* atļaujas turētājs drīkst izdarīt sīkas projekta izmaiņas (jebkuru izmaiņu, kas nav svarīga izmaiņa) bez Aģentūras papildu atļaujas. Šādā gadījumā pārveidotais izstrādājums saglabā sākotnējo modeļa numuru (mainās daļas numurs vai tiek izmantoti grozījumi, lai identificētu sīkas izmaiņas), un turētājs nosūta Aģentūrai jebkurus pārskatītus datus, kas vajadzīgi, lai ievērotu atbilstību 21.A.603. punkta b) apakšpunktam.
- b) Jebkura *ETSO* atļaujas turētāja veikta projekta izmaiņa, kas ir pietiekoši liela, lai būtu vajadzīgi pamatīgi visaptveroši pētījumi, lai konstatētu atbilstību *ETSO*, ir svarīga izmaiņa. Pirms veikt šādu izmaiņu, turētājs izstrādājumam piešķir jauna tipa vai modeļa apzīmējumu un iesniedz pieteikumu jaunai atļaujai atbilstoši 21.A.603. punktam.
- c) Neviena projekta izmaiņa, ko veikusi jebkura fiziska vai juridiska persona, kura nav *ETSO* atļaujas turētājs, kurš iesniedzis paziņojumu par izstrādājuma atbilstību, neatbilst apstiprinājumam, uz ko attiecas O apakšsadaļa, ja vien persona, kas prasa apstiprinājumu, neiesniedz atsevišķas *ETSO* atļaujas pieteikumu saskaņā ar 21.A.603. punktu.

21.A.613. Uzskaitē

Papildus uzskaites prasībām, kas atbilst kvalitātes nodrošināšanas sistēmai vai ir saistītas ar to, visu attiecīgo projekta informāciju, rasējumus un testu ziņojumus, tostarp testētā ražojuma pārbaudes ziņojumus, tur Aģentūrai pieejamus un saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu izstrādājuma un ar to aprīkotā sertificēta tipa ražojuma lidojumderīguma uzturēšanu.

21.A.615. Aģentūras pārbaude

Pēc Aģentūras pieprasījuma izstrādājuma *ETSO* atļaujas pieteikuma iesniedzējs vai turētājs ļauj Aģentūrai:

▼B

- a) novērot testus;
- b) pārbaudīt minētā izstrādājuma tehnisko datu dokumentāciju.

21.A.619. Termins un pastāvīgs derīgums

- a) *ETSO* atļauju izdod uz nenoteiktu laiku. Tā nepaliek spēkā, ja:

1. netiek ievēroti nosacījumi, ko vajadzēja ievērot, kad tika piešķirta *ETSO* atļauja; vai
2. turētāja pienākumi, kas precizēti 21.A.609. punktā, vairs netiek izpildīti; vai
3. izrādās, ka ekspluatācijā esošs izstrādājums rada nepieļaujamus apdraudējumus; vai
4. no atļaujas ir atteikušies vai tā ir atsaukta saskaņā ar piemērojamajām administratīvajām procedūrām, ko noteikusi Aģentūra.

- b) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā sertifikātu atdod Aģentūrai.

21.A.621. Nododšana

Ja nav notikusi turētāja īpašuma tiesību maiņa, ko uzskata par svarīgu izmaiņu, un tāpēc ievēro attiecīgi 21.A.147. un 21.A.247. punktu, *ETSO* atļauja, kas izdota saskaņā ar šo I pielikumu (21. daļu), nav nododama.

P APAKŠIEDAĻA – LIDOŠANAS ATĻAUJA**21.A.701. Darbības joma**

- a) Saskaņā ar šo apakšiedaļu lidošanas atļaujas izdod gaisa kuģiem, kas neatbilst vai par ko nav pierādīts, ka tie atbilst spēkā esošajām lidojumderīguma prasībām, taču noteiktos apstākļos spēj veikt drošus lidojumus šādā nolūkā:

1. izstrādes nolūkā;
2. lai pierādītu atbilstību noteikumiem vai sertifikācijas specifikācijām;
3. lai apmācītu projektēšanas organizāciju vai ražošanas organizāciju apkalpi;
4. lai veiktu jaunizstrādāta gaisa kuģa ražošanas izmēģinājuma lidojumu;
5. lai veiktu ražošanā esoša gaisa kuģa pārlidojumus starp ražošanas objektiem;
6. lai, demonstrējot gaisa kuģi lidojumā, nodotu to pasūtītājam;
7. lai gaisa kuģi piegādātu vai eksportētu;
8. lai, demonstrējot gaisa kuģi lidojumā, nodotu to iestādei;
9. lai veiktu tirgus izpēti, ieskaitot pasūtītāja apkalpes apmācību;
10. lai piedalītos izstādēs un gaisa parādēs;
11. lai lidotu uz vietu, kur veic tehnisko apkopi vai lidojumderīguma pārbaudi, vai uz novietni;

▼B

12. lai lidotu ar svaru, kas pārsniedz gaisa kuģa maksimālo sertificēto pacelšanās svaru lidojumam ārpus parastā lidojuma rādiusa pāri ūdenim vai zemes teritorijai, kur nav pieejamas pietiekamas nosēšanās iespējas vai atbilstoša degviela;
 13. lai pārsniegtu rekordus, piedalītos gaisa sacīkstēs vai līdzīgās sacensībās;
 14. lai lidotu ar gaisa kuģi, kas atbilst spēkā esošām lidojumderīguma prasībām, pirms atzīta tā atbilstība vides prasībām;
 15. lai veiktu nekomerciālus lidojumus ar individuāliem, nesarežģītiem gaisa kuģiem vai gaisa kuģu tiptiem, kam nevajag lidojumderīguma sertifikātus vai ierobežotus lidojumderīguma sertifikātus.
- b) Šī apakšiedaļa nosaka kārtību, kādā izsniedzamas lidošanas atļaujas un apstiprināmi saistītie lidojuma nosacījumi, kā arī paredz lidošanas atļauju un lidojuma nosacījumu apstiprinājumu turētāju un pieteikumu iesniedzēju tiesības un pienākumus.

21.A.703. Atbilstība

- a) Lidošanas atļaujas pieteikuma iesniedzējs var būt jebkura fiziska vai juridiska persona, bet gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs lūdz lidošanas atļauju saskaņā ar 21.A.701. punkta a) apakšpunkta 15. punktu, pieteikuma iesniedzējs ir gaisa kuģa īpašnieks.
- b) Jebkura fiziska vai juridiska persona var iesniegt arī lidošanas nosacījumu apstiprināšanas pieteikumus.

21.A.705. Kompetentā iestāde

Neatkarīgi no šī I pielikuma (21. daļas) 21.1. punkta šajā apakšiedaļā “kompetentā iestāde” ir:

- a) reģistrācijas dalībvalsts ieceltā iestāde; vai
- b) neregistrētu gaisa kuģu gadījumā – tās dalībvalsts ieceltā iestāde, kas ir noteikusi to identifikācijas zīmes.

21.A.707. Lidošanas atļaujas pieteikums

- a) Saskaņā ar 21.A.703. punktu un gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam nav piešķirtas tiesības izdot lidošanas atļaujas, lidošanas atļaujas pieteikumu iesniedz kompetentajai iestādei tādā formā un veidā, kā šī iestāde noteikusi.
- b) Visos lidošanas atļaujas pieteikumos norāda:
1. lidojuma(-u) nolūku(-us) saskaņā ar 21.A.701. punktu;
 2. gaisa kuģa neatbilstības spēkā esošajām lidojumderīguma prasībām;
 3. lidošanas nosacījumus, kas apstiprināti saskaņā ar 21.A.710. punktu.
- c) Ja, iesniedzot lidošanas atļaujas pieteikumu, lidošanas nosacījumi nav apstiprināti, saskaņā ar 21.A.709. punktu iesniedz lidošanas nosacījumu apstiprināšanas pieteikumu.

21.A.708. Lidojuma nosacījumi

Pie lidošanas nosacījumiem pieder:

- a) konfigurācija(-as), kam pieteikuma iesniedzējs lūdz lidošanas atļauju;

▼B

b) visi nosacījumi un ierobežojumi, kas vajadzīgi drošai gaisa kuģa ekspluatācijai, tostarp:

1. nosacījumi vai ierobežojumi, kas attiecas uz lidojumam(-iem) vajadzīgajiem maršrutiem vai gaisa telpu, vai abiem;

▼M3

2. visi nosacījumi vai ierobežojumi, kas noteikti lidojuma apkalpei, kura lidos ar gaisa kuģi, papildus šā I pielikuma (21. daļa) XII papildinājumā paredzētajiem;

▼B

3. ierobežojumi, kas attiecas uz tādu personu pārvadāšanu, kuras nepieder pie apkalpes;
 4. ekspluatācijas ierobežojumi, konkrētas procedūras vai tehniskie nosacījumi, kas jāievēro;
 5. konkrētas lidojumu izmēģinājumu programmas (attiecināmos gadījumos);
 6. konkrēti lidojumderīguma nepārtrauktības pasākumi un to īstenošanas kārtība, ieskaitot tehniskās apkopes noteikumus;
- c) pamatojums, ka gaisa kuģis spēj veikt drošu lidojumu saskaņā ar b) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem;
- d) gaisa kuģu konfigurāciju kontroles metode, lai ievērotu noteiktos nosacījumus.

21.A.709. Lidojuma nosacījumu apstiprinājuma pieteikums

a) Lidošanas nosacījumu apstiprināšanas pieteikumu iesniedz saskaņā ar 21.A.707. punkta c) apakšpunktu un gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējam nav piešķirtas tiesības apstiprināt lidojuma nosacījumus, ievērojot šādus noteikumus:

1. ja lidošanas nosacījumu apstiprināšana ir saistīta ar projekta drošumu, pieteikumu iesniedz Aģentūrai tādā formā un veidā, kā Aģentūra noteikusi; vai
2. ja lidošanas nosacījumu apstiprināšana nav saistīta ar projekta drošumu, pieteikumu iesniedz kompetentajai iestādei tādā formā un veidā, kā iestāde noteikusi.

b) Visos lidošanas nosacījumu apstiprināšanas pieteikumos iekļauj:

1. ierosinātos lidošanas nosacījumus;
2. dokumentus, kas pamato šos nosacījumus;
3. paziņojumu, ka gaisa kuģis spēj veikt drošu lidojumu saskaņā ar 21.A.708. punkta b) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem.

21.A.710. Lidojuma nosacījumu apstiprinājums

a) Ja lidošanas nosacījumu apstiprināšana ir saistīta ar projekta drošumu, lidošanas nosacījumus apstiprina:

1. Aģentūra; vai
2. pienācīgi apstiprināta projektēšanas organizācija saskaņā ar 21.A.263. punkta c) apakšpunkta 6. punktā paredzētajām tiesībām.

b) Ja lidošanas nosacījumu apstiprināšana nav saistīta ar projekta drošumu, lidošanas nosacījumus apstiprina kompetentā iestāde vai pienācīgi apstiprināta organizācija, kas izdod arī lidošanas atļauju.

▼B

- c) Pirms lidošanas nosacījumu apstiprināšanas Aģentūrai, kompetentajai iestādei vai apstiprinātajai organizācijai jāpārliecinās, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus saskaņā ar paredzētajiem nosacījumiem un ierobežojumiem. Aģentūra vai kompetentā iestāde šajā nolūkā var veikt vai likt pieteikuma iesniegšanai veikt visas vajadzīgās pārbaudes vai izmēģinājumus.

21.A.711. Lidošanas atļaujas izdošana

- a) Kompetentā iestāde drīkst izdot lidošanas atļaujas (*EASA* 20.a veidlapa, skatīt III papildinājumu) atbilstīgi 21.B.525. punktā minētajiem nosacījumiem.
- b) Pienācīgi apstiprināta projektēšanas organizācija drīkst izdot lidošanas atļaujas (*EASA* 20.b veidlapa, skatīt IV papildinājumu) saskaņā ar 21.A.263. punkta c) apakšpunkta 7. punktā paredzētajām tiesībām, ja saskaņā ar 21.A.710. punktu ir apstiprināti 21.A.708. punktā minētie lidošanas nosacījumi.
- c) Pienācīgi apstiprināta ražošanas organizācija drīkst izdot lidošanas atļaujas (*EASA* 20.b veidlapa, skatīt IV papildinājumu) saskaņā ar 21.A.163. punkta e) apakšpunkta paredzētajām tiesībām, ja saskaņā ar 21.A.710. punktu ir apstiprināti 21.A.708. punktā minētie lidošanas nosacījumi.
- d) Pienācīgi apstiprināta lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija drīkst izdot lidošanas atļaujas (*EASA* 20.b veidlapa, skatīt IV papildinājumu) saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 ⁽¹⁾ I pielikuma (M daļas) M.A.711. punktā paredzētajām tiesībām, ja saskaņā ar 21.A.710. punktu ir apstiprināti 21.A.708. punktā minētie nosacījumi.
- e) Lidošanas atļaujās norāda to izdošanas mērķi(-us) un saskaņā ar 21.A.710. punktu apstiprinātos nosacījumus un ierobežojumus.
- f) Ja atļaujas ir izdotas saskaņā ar b), c) vai d) apakšpunktu, kompetentajai iestādei iespējami agrāk, bet ne vēlāk kā triju dienu laikā iesniedz lidošanas atļaujas un saistīto lidošanas nosacījumu kopiju.
- g) Ja ir pierādījumi, ka nav izpildīts kāds no 21.A.723. punkta a) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem attiecībā uz kādas organizācijas izdotu lidošanas atļauju, kas ir izdota saskaņā ar b), c) vai d) apakšpunktu, šī organizācija tūlīt atsauc attiecīgo lidošanas atļauju un nekavējoties informē kompetento iestādi.

21.A.713. Izmaiņas

- a) Jebkuras izmaiņas, kas lidošanas atļaujā noteiktos lidošanas nosacījumus vai ar tiem saistītos pamatojumus padara nederīgus, apstiprina saskaņā ar 21.A.710. punktu. Attiecīgos gadījumos iesniedz pieteikumu saskaņā ar 21.A.709. punktu.
- b) Ja izmaiņas ietekmē lidošanas atļaujas saturu, saskaņā ar 21.A.711. punktu jāizdod jauna lidošanas atļauja.

21.A.715. Valoda

Rokasgrāmatas, plakātus, sarakstus un instrumentu marķējumus un citu vajadzīgu informāciju, kas paredzēta spēkā esošajās sertifikācijas specifikācijās, izdod vienā vai vairākās kompetentajai iestādei pieņemamās Savienības oficiālajās valodās.

21.A.719. Nodošana

- a) Lidošanas atļaujas nav nododamas.

⁽¹⁾ OV L 315, 28.11.2003., 1. lpp.

▼B

- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta, izdodot lidošanas atļaujas saskaņā ar 21.A.701. punkta a) apakšpunkta 15. punkta noteikumiem, ja īpašumtiesības uz gaisa kuģi ir mainījušās, lidošanas atļauju nodod kopā ar gaisa kuģi, ja gaisa kuģis paliek tai pašā reģistrā, vai izdod tikai ar tās reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes piekrišanu, kurai attiecīgo gaisa kuģi nodod.

21.A.721. Pārbaudes

Lidošanas atļaujas turētājs vai pieteikuma iesniedzējs pēc kompetentās iestādes lūguma nodrošina piekļuvi attiecīgajam gaisa kuģim.

21.A.723. Termiņš un pastāvīgs derīgums

- a) Lidošanas atļaujas izsniedz ilgākais uz 12 mēnešiem, un tās paliek spēkā, ja:

1. ir ievēroti ar lidošanas atļaujām saistītie 21.A.711. punkta e) apakšpunktā minētie nosacījumi un ierobežojumi;
2. no lidošanas atļaujas neatsakās un to neatsauc;
3. gaisa kuģis paliek tajā pašā reģistrā.

- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta saskaņā ar 21.A.701. punkta a) apakšpunkta 15. punktu izdotas lidošanas atļaujas var izdot uz neierobežotu laiku.

- c) Atteikšanās vai atsaukšanas gadījumā lidošanas atļauju atdod kompetentajai iestādei.

21.A.725. Lidošanas atļaujas atjaunošana

Lidošanas atļauju atjaunošanu izskata kā izmaiņas saskaņā ar 21.A.713. punktu.

21.A.727. Lidošanas atļaujas turētāja pienākumi

Lidošanas atļauju turētāji nodrošina visu ar attiecīgo lidošanas atļauju saistīto nosacījumu un ierobežojumu izpildi un saglabāšanu.

21.A.729. Uzskaitē

- a) Visus dokumentus, kas sagatavoti, lai noteiktu un pamatotu lidošanas nosacījumus, lidošanas nosacījumu apstiprinājuma turētājs uzglabā pieejamus Aģentūrai un kompetentajai iestādei un tos saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga gaisa kuģa lidojumderīguma nepārtrauktības nodrošināšanai.
- b) Visus dokumentus, kas saistīti ar lidošanas atļauju izsniegšanu saskaņā ar apstiprinātām organizācijām piešķirtajām tiesībām, tostarp pārbaudes ziņojumus un dokumentus, kas pamato lidošanas nosacījumu apstiprināšanu un lidošanas atļauju izdošanu, attiecīgā apstiprinātā organizācija uzglabā pieejamus Aģentūrai un kompetentajai iestādei un tos saglabā, lai sniegtu informāciju, kas vajadzīga gaisa kuģa lidojumderīguma nepārtrauktības nodrošināšanai.

Q APAKŠIEDAĻA – RAŽOJUMU, DAĻU UN IERĪČU IDENTIFIKĀCIJA**21.A.801. Ražojumu identifikācija**

- a) Ražojumu identifikācija ietver šādas ziņas:

1. ražotāja nosaukumu;

▼B

2. ražojuma apzīmējumu;
 3. ražotāja piešķirto sērijas numuru;
 4. jebkuras citas ziņas, ko Aģentūra uzskata par lietderīgām.
- b) Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo gaisa kuģi vai dzinēju saskaņā ar G vai F apakšiedaļu, identificē minēto kuģi vai dzinēju ar ugunsizturīgu plāksni, uz kuras ir a) apakšpunktā precizētās ziņas, kas marķētas ar kodināšanu, štancēšanu, gravēšanu vai citu apstiprinātu ugunsizturīga marķējuma uzlikšanas paņēmieni. Identifikācijas plāksni nostiprina tā, lai tā būtu pieejama un skaidri salasāma un lai to nevarētu viegli sabojāt vai noņemt parastas ekspluatācijas laikā vai pazaudēt vai iznīcināt negadījumā.
- c) Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo propelleru, propellera lāpstu vai propellera rumbu saskaņā ar G vai F apakšiedaļu, identificē to ar plāksni, štancēšanu, kodināšanu vai citu apstiprinātu paņēmieni, kā uz tā nekritisks virsmas uzlikt ugunsizturīgu marķējumu, kas ietver a) apakšpunktā precizētās ziņas un ko nevar viegli sabojāt vai noņemt parastas ekspluatācijas laikā vai pazaudēt vai iznīcināt negadījumā.
- d) Gaisa balonam ar apkalpi b) apakšpunktā noteikto identifikācijas plāksni piestiprina pie gaisa balona apvalka un, ja iespējams, tādā vietā, kur tā lietotājam ir skaidri salasāma, kad gaisa balons tiek piepūsts. Turklāt grozu, pastiprinājuma rāmi un sildierīci neizdzēšami un skaidri salasāmi marķē ar ražotāja vārdu, daļas numuru vai tam līdzvērtīgu marķējumu un sērijas numuru vai tam līdzvērtīgu marķējumu.

21.A.803. Apiešanās ar identifikācijas datiem

- a) Neviena persona nenoņem, nemaina vai neuzliek 21.A.801. punkta a) apakšpunktā minēto identifikācijas informāciju nevienam gaisa kuģim, dzinējam, propelleram, propellera lāpstai vai propellera rumbai vai 21.A.807. punkta a) apakšpunktā minēto – *APU*, bez Aģentūras piekrišanas.
- b) Neviena persona nenoņem vai neuzstāda identifikācijas plāksni, kas minēta 21.A.801. vai 21.A.807. punktā attiecībā uz *APU*, bez Aģentūras piekrišanas.
- c) Atkāpjoties no a) un b) apakšpunkta, jebkura fiziska vai juridiska persona, kas veic apkopi saskaņā ar piemērojamajiem ar to saistītajiem izpildes noteikumiem, saskaņā ar Aģentūras noteiktajiem paņēmieniem, metodēm un praksi drīkst:
1. noņemt, mainīt vai uzlikt identifikācijas informāciju, kas minēta 21.A.801. punkta a) apakšpunktā, jebkuram gaisa kuģim, dzinējam, propelleram, propellera lāpstai vai propellera rumbai vai 21.A.807. punkta a) apakšpunktā minēto – *APU*; vai
 2. noņemt identifikācijas plāksni, kas minēta 21.A.801. vai 21.A.807. punktā attiecībā uz *APU*, apkopes laikā.
- d) Neviena persona nevienam gaisa kuģim, dzinējam, propelleram, propellera lāpstai vai propellera rumbai neuzstāda nevienu citu identifikācijas plāksni, kā tikai to, kas noņemta saskaņā ar c) apakšpunkta 2. punktu.

▼ B**21.A.804. Daļu un ierīču identifikācija**

a) Katru daļu vai ierīci neizdzēsami un skaidri salasāmi marķē ar:

1. nosaukumu, preču zīmi vai simbolu, pēc kā identificē ražotāju, kā to paredz piemērojamie projekta dati; un
2. daļas numuru, kā definēts piemērojamajos projekta datos; un
3. burtiem *EPA* (Eiropas Rezerves daļu apstiprinājums) attiecībā uz daļām un ierīcēm, kas ražotas saskaņā ar apstiprinātiem projekta datiem, kas nepieder attiecīgā ražojuma tipa sertifikāta turētājam, izņemot attiecībā uz *ETSO* atbilstošajiem izstrādājumiem.

b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, ja Aģentūra piekrīt, ka daļa vai ierīce ir pārāk maza vai ka kādā citā ziņā nebūtu lietderīgi marķēt daļu vai ierīci ar ziņām, kas paredzētas a) apakšpunktā, tad autorizētā izmantošanas dokumentā, kurš ir klāt daļai vai ierīcei vai tās iepakojumam, iekļauj ziņas, ar ko daļu nevarētu marķēt.

21.A.805. Ļoti būtisku daļu identifikācija

Papildus 21.A.804. punkta prasībām, katrs tādas daļas ražotājs, ar ko aprīko sertificēta tipa ražojumu, kuru identificē kā svarīgu daļu, neizdzēsami un skaidri salasāmi marķē minēto daļu ar daļas numuru un sērijas numuru.

21.A.807. ETSO atbilstīgo izstrādājumu identifikācija

a) Katrs tādas *ETSO* atļaujas turētājs, uz ko attiecas O apakšiedaļa, neizdzēsami un skaidri salasāmi marķē katru izstrādājumu ar šādu informāciju:

1. ražotāja nosaukums un adrese;
2. izstrādājuma nosaukums, tips, daļas numurs vai modeļa apzīmējums;
3. izstrādājuma sērijas numurs vai ražošanas datums vai abi; un
4. attiecīgais *ETSO* numurs.

b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, ja Aģentūra piekrīt, ka daļa ir pārāk maza vai ka kādā citā ziņā nebūtu lietderīgi marķēt daļu ar informāciju, kas paredzēta a) apakšpunktā, tad autorizētā izmantošanas dokumentā, kurš ir klāt daļai vai tās iepakojumam, iekļauj informāciju, ar ko daļu nevarētu marķēt.

c) Katra persona, kas ražo *APU* saskaņā ar G vai F apakšiedaļu, identificē *APU* ar ugunsizturīgu plāksni, uz kuras ir a) apakšpunktā precizētā informācija, kas marķēta ar kodināšanu, štancēšanu, gravēšanu vai citu apstiprinātu ugunsizturīga marķējuma uzlikšanas paņēmienu. Identifikācijas plāksni nostiprina tā, lai tā būtu pieejama un skaidri salasāma un lai to nevarētu viegli sabojāt vai noņemt parastas ekspluatācijas laikā vai pazaudēt vai iznīcināt negadījumā.

▼B**B IEDAĻA****PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM****A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI****21.B.5. Darbības joma**

- a) Šī iedaļa nosaka procedūru dalībvalsts kompetentajai iestādei, kad tā pilda savus uzdevumus un pienākumus attiecībā uz šajā I pielikumā (21. daļā) minēto sertifikātu, apstiprinājumu un atļauju izdošanu, saglabāšanu, grozīšanu, apturēšanu un atsaukšanu.
- b) Aģentūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 19. pantu izstrādā specifikācijas un norādījumus, lai dalībvalstīm palīdzētu šās iedaļas īstenošanā.

21.B.20. Kompetentās iestādes pienākumi

Dalībvalstu kompetentās iestādes atbild par A iedaļas F, G, H, I un P apakšiedaļas noteikumu izpildi tikai attiecībā uz pieteikuma iesniedzējiem vai turētājiem, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta ir attiecīgās dalībvalsts teritorijā.

21.B.25. Prasības par kompetento iestāžu organizāciju

- a) Vispārīgas prasības:

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kuras pienākums ir izpildīt A iedaļas F, G, H, I un P apakšiedaļas noteikumus ar dokumentētām procedūrām, savu organizatorisko struktūru un personālu.

- b) Resursi:

1. personāla skaits ir pietiekams, lai veiktu uzticētos uzdevumus;
2. dalībvalsts kompetentā iestāde ieceļ vadītāju vai vadītājus, kas atbild par saistītā(-o) uzdevuma(-u) izpildi iestādē, arī par saziņu ar Aģentūru un attiecīgā gadījumā – ar pārējām valsts iestādēm.

- c) Kvalifikācija un apmācība:

Viss personāls ir pietiekami kvalificēts, un tam ir pietiekamas zināšanas, pieredze, un tas ir pietiekami apmācīts, lai izpildītu uzticēto uzdevumu.

21.B.30. Dokumentētas procedūras

- a) Dalībvalsts kompetentā iestāde nosaka dokumentētas procedūras, kā aprakstīt tās organizāciju, līdzekļus un paņēmienus, ko izmanto, lai izpildītu šā I pielikuma (21. daļas) prasības. Procedūras tiek atjauninātas, un minētajā iestādē tas ir galvenais darba dokuments visām saistītajām darbībām.
- b) Procedūru apraksta kopija un to grozījumi ir pieejami Aģentūrai.

21.B.35. Izmaiņas organizācijā un procedūrās

- a) Dalībvalsts kompetentā iestāde par visām svarīgajām izmaiņām tās organizācijā un dokumentētajās procedūrās paziņo Aģentūrai.

▼B

- b) Dalībvalsts kompetentā iestāde atjaunina savas dokumentētās procedūras, kas attiecas uz jebkuru izmaiņu noteikumos, laikus, lai nodrošinātu efektīvu izpildi.

21.B.40. Strīdu izšķiršana

- a) Dalībvalsts kompetentā iestāde savas organizācijas dokumentētajās procedūrās nosaka strīdu izšķiršanas kārtību.
- b) Ja starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm izceļas strīds, ko nevar izšķirt, 21.B.25. punkta b) apakšpunkta 2. punktā definēto vadītāju pienākums ir risināt jautājumu ar Aģentūras starpniecību.

21.B.45. Ziņošana/koordinēšana

- a) Dalībvalsts kompetentā iestāde attiecīgā gadījumā nodrošina koordināciju ar citām saistītajām minētās iestādes sertifikācijas, pētījumu, apstiprinājuma vai atļaujas piešķiršanas grupām, ar citām dalībvalstīm un Aģentūru, lai nodrošinātu efektīvu apmaiņu ar informāciju par ražojumu, daļu un iekārtu drošību.
- b) Dalībvalsts kompetentā iestāde ziņo Aģentūrai par jebkurām grūtībām šā I pielikuma (21. daļas) īstenošanā.

21.B.55. Uzskaitē

Dalībvalsts kompetentā iestāde veic attiecīgo uzskaiti, vai saglabā tai pieejamību, par sertifikātiem, apstiprinājumiem un atļaujām, ko tā piešķirusi saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktiem un par ko atbildība ir nodota Aģentūrai, ja vien šī uzskaitē nav nodota Aģentūrai.

21.B.60. Norādījumi attiecībā uz lidojumperīgumu

Ja kompetentā dalībvalsts iestāde saņem norādījumu attiecībā uz lidojumperīgumu no trešās valsts kompetentās iestādes, minēto norādījumu attiecībā uz lidojumperīgumu nodod Aģentūrai izplatīšanai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 20. pantu.

B APAKŠIEDAĻA – TIPA SERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE TIPA SERTIFIKĀTI

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

▼M5**21.B.85. Piemērojamu vides aizsardzības prasību un sertifikācijas specifikāciju noteikšana tipa sertifikātam vai ierobežotam tipa sertifikātam**

- a) Aģentūra nosaka un paziņo gaisa kuģa tipa sertifikāta vai ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta vai tipa sertifikāta vai papildu tipa sertifikāta lielākas izmaiņas pieteikuma iesniedzējam piemērojamās trokšņa līmeņa prasības, kas noteiktas Čikāgas konvencijas 16. pielikuma I sējuma II daļas 1. nodaļā, turklāt:
 - 1. zemskaņas reaktīvajām lidmašīnām piemēro 2., 3., 4. un 14. nodaļu;
 - 2. propelleru lidmašīnām piemēro 3., 4., 5., 6., 10., un 14. nodaļu;
 - 3. helikopteriem piemēro 8. un 11. nodaļu;
 - 4. virsskaņas lidmašīnām piemēro 12. nodaļu; un
 - 5. tiltrotoriem piemēro 13. nodaļu.

▼M5

- b) Aģentūra nosaka un paziņo a) apakšpunktā minētajam pieteikuma iesniedzējam piemērojamās emisijas prasības par gaisa kuģa paredzētas degvielas izplūdes novēršanu atbilstoši Čikāgas konvencijas 16. pielikuma II sējuma II daļas 1. un 2. nodaļai;
- c) Aģentūra nosaka un paziņo a) apakšpunktā minētajam pieteikuma iesniedzējam piemērojamās dūmu, gāzu un daļiņu emisijas prasības atbilstoši Čikāgas konvencijas 16. pielikuma II sējuma III daļas 1. nodaļai un
1. tādu turboreaktīvo dzinēju un turbopropelleru dzinēju dūmu un gāzu emisijām, kas paredzēti piedziņai tikai zemskāņas ātrumos, – 2. nodaļai;
 2. tādu turboreaktīvo dzinēju un turbopropelleru dzinēju dūmu un gāzu emisijām, kas paredzēti piedziņai virsskāņas ātrumos, – 3. nodaļai; un
 3. tādu turboreaktīvo dzinēju un turbopropelleru dzinēju daļiņu emisijām, kas paredzēti piedziņai tikai zemskāņas ātrumos, – 4. nodaļai.
- d) Aģentūra nosaka un paziņo a) apakšpunktā minētajam pieteikuma iesniedzējam piemērojamās lidmašīnas CO₂ emisijas prasības atbilstoši Čikāgas konvencijas 16. pielikuma III sējuma II daļas 1. nodaļai: un
1. zemskāņas reaktīvajām lidmašīnām – 2. nodaļai un un
 2. zemskāņas propelleru lidmašīnām – 2. nodaļai.

▼B

(C APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)

D APAKŠIEDAĻA – IZMAIŅAS TIPA CERTIFIKĀTOS UN IEROBEŽOTOS TIPA CERTIFIKĀTOS

▼M2**21.B.70. Tipa sertifikāta izmaiņu apstiprināšana**

Apstiprinājums izmaiņām datos par piemērotību ekspluatācijai ir iekļauts tipa sertifikāta izmaiņu apstiprinājumā. Tomēr, lai pārvaldītu izmaiņas datos par piemērotību ekspluatācijai, Aģentūrai ir atsevišķs klasificēšanas un apstiprināšanas process.

▼B

E APAKŠIEDAĻA – PAPILDU TIPA CERTIFIKĀTI

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

F APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANA BEZ RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA

21.B.120. Pārbaudes

- a) Kompetentā iestāde norīko pārbaudes grupu darbam ar katru vienošanās dokumenta pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai veiktu ar šo vienošanās dokumentu saistītos uzdevumus, kuras sastāvā ir grupas vadītājs, kas vada pārbaudes grupu, un vajadzības gadījumā viens vai vairāki grupas locekļi. Grupas vadītājs sniedz pārskatu vadītājam, kas atbild par darbību, kas definēta 21.B.25. punkta b) apakšpunkta 2. punktā.

▼B

- b) Kompetentā iestāde izdara pietiekamas pārbaudes attiecībā uz vienošanās dokumenta pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai pamatotu ieteikumus izdot, saglabāt, grozīt, apturēt vai atsaukt vienošanās dokumentu.
- c) Kompetentā iestāde kā dokumentēto procedūru daļu sagatavo procedūras vienošanās dokumenta pieteikuma iesniedzēju vai turētāju pārbaudei, iekļaujot vismaz šādus elementus:
 - 1. saņemtā iesnieguma novērtēšanu;
 - 2. pārbaudes grupas noteikšanu;
 - 3. pārbaudžu sagatavošanu un plānošanu;
 - 4. dokumentācijas (rokasgrāmatas, procedūru utt.) novērtēšanu;
 - 5. revīzijas un pārbaudes;
 - 6. izlabošanas pasākumu kontroli; un
 - 7. ieteikumu izdot, grozīt, apturēt vai atsaukt vienošanās dokumentu.

21.B.125. Atzini

- a) Ja kompetentā iestāde pārbaudžu laikā vai citā veidā atrod objektīvu pierādījumu, ka vienošanās dokumenta turētājs neatbilst šī pielikuma A iedaļas piemērojamajām prasībām, šo atzinumu klasificē atbilstoši 21.A.125.B. punkta a) apakšpunktam.
- b) Kompetentā iestāde veic šādus pasākumus:
 - 1. attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai atkarībā no atzinuma pakāpes pilnīgi vai daļēji ierobežotu, apturētu vai atsauktu vienošanās dokumentu līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi koriģējošu darbību;
 - 2. attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstīgs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā posma beigās un atbilstīgi atzinuma raksturam kompetentā iestāde var pagarināt laikposmu vēl par trīs mēnešiem, ja tiek iesniegts apmierinošs koriģējošs darbības plāns.
- c) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu vienošanās dokumentu gadījumā, ja neiekļaujas tajā laika posma termiņā, kuru tā ir noteikusi.

21.B.130. Vienošanās dokumenta izdošana

- a) Pārliedzinoties, ka ražotājs atbilst piemērojamajām A iedaļas F apakšiedaļas prasībām, kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās izdod vienošanās dokumentu (*EASA* 65. veidlapu sk. XI papildinājumā) atsevišķu ražojumu, daļu vai ierīču atbilstības pierādīšanai.
- b) Vienošanās dokumentā norāda vienošanās darbības jomu, termiņa beigu datumu un attiecīgā gadījumā atbilstošos ierobežojumus attiecībā uz atļauju.
- c) Vienošanās dokumenta derīguma laiks nepārsniedz vienu gadu.

▼B**21.B.135. Vienošanās dokumenta saglabāšana**

Kompetentā iestāde vienošanās dokumentu saglabā tik ilgi, kamēr:

- a) ražotājs pareizi izmanto *EASA* 52. veidlapu (sk. VIII papildinājumu) kā atbilstības apliecinājumu pabeigtajam gaisa kuģim un *EASA* 1. veidlapu (sk. I papildinājumu) – citiem ražojumiem, kas nav pabeigtais gaisa kuģis, daļas un ierīces; un
- b) dalībvalsts kompetentā iestāde pirms *EASA* 52. veidlapas (sk. VIII papildinājumu) vai *EASA* 1. veidlapas (sk. I papildinājumu) validācijas, kas minēta 21.A.130. punkta c) apakšpunktā, veic pārbaudes un tās neatklāj neatbilstību prasībām vai procedūrām, kuras iekļautas rokasgrāmatā, ko nodrošina ražotājs, vai par jebkādu attiecīgo ražojumu, daļu vai ierīču neatbilstību. Šajās pārbaudēs pārbauda vismaz to, ka:
 - 1. vienošanās attiecas uz ražojumu, daļu vai ierīci, ko validē, un paliek spēkā;
 - 2. rokasgrāmatu, kura aprakstīta 21.A.125.A. punkta b) apakšpunktā, un tās izmaiņas, kas minētas vienošanās dokumentā, ražotājs izmanto kā darba pamatdokumentu. Ja tas tā nav, pārbaudi neturpina un līdz ar to izmantošanas sertifikātus nevalidē;
 - 3. ražošana veikta, ievērojot nosacījumus, kas noteikti vienošanās dokumentā, un tās rezultāti ir apmierinoši;
 - 4. pārbaudes un testi (tostarp, attiecīgos gadījumos, lidojuma pārbaudījumi), kas paredzēti 21.A.130. punkta b) apakšpunkta 2. punktā un/vai b) apakšpunkta 3. punktā, veikti, ievērojot nosacījumus, kas noteikti vienošanās dokumentā, un to rezultāti ir apmierinoši;
 - 5. kompetentās iestādes pārbaudes, kas aprakstītas vai minētas vienošanās dokumentā, ir veiktas un to rezultāti atzīti par pieņemamiem;
 - 6. atbilstības apliecinājums atbilst 21.A.130. punktam un tajā sniegtā informācija nav tāda, kas validāciju nepieļauj; un
- c) neviens vienošanās dokumenta termiņš nav beidzies.

21.B.140. Vienošanās dokumenta grozīšana

- a) Kompetentā iestāde pēc vajadzības saskaņā ar 21.B.120. pantu veic pārbaudes attiecībā uz jebkura vienošanās dokumenta grozījumu.
- b) Ja kompetentā iestāde ir pārliecināta, ka atbilstību A iedaļas F apakšiedaļas prasībām turpinās ievērot, tā attiecīgi groza vienošanās dokumentu.

21.B.145. Vienošanās dokumenta ierobežošana, apturēšana un atsaukšana

- a) Par vienošanās dokumenta ierobežošanu, apturēšanu vai atsaukšanu vienošanās dokumenta turētājam paziņo rakstveidā. Kompetentā iestāde paziņo ierobežošanas, apturēšanas vai atsaukšanas iemeslus un informē vienošanās dokumenta turētāju par tā apelācijas tiesībām.
- b) Ja vienošanās dokumenta darbību aptur, to atjauno tikai pēc atkārtoti panāktas atbilstības šī pielikuma A iedaļas F apakšiedaļai.

▼B**21.B.150. Uzskaitē**

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas ļauj pietiekami labi izsekot katra atsevišķa vienošanās dokumenta izdošanas, saglabāšanas, grozīšanas, apturēšanas vai atsaukšanas procesam.
- b) Uzskaitē ietver vismaz:
 - 1. dokumentus, ko nodrošinājis vienošanās dokumenta pieteikuma iesniedzējs vai turētājs;
 - 2. dokumentus, kas sastādīti pētījumos un pārbaudēs un kuros konstatēta 21.B.120. punktā definēto elementu darbība un gala rezultāts;
 - 3. vienošanās dokumentu ar izmaiņām; un
 - 4. to tikšanos protokolus, kurās piedalījies ražotājs.
- c) Uzskaites datus pēc vienošanās dokumenta termiņa izbeigšanās glabā arhīvā vismaz sešus gadus, kas ir minimālais šo datu saglabāšanas laiks.
- d) Kompetentā iestāde glabā uzskaites datus arī par visiem atbilstības apliecinājumiem (*EASA* 52. veidlapu sk. VIII papildinājumā) un autorizētiem izmantotības sertifikātiem (*EASA* 1. veidlapu sk. I papildinājumā), ko tā ir validējusi.

G APAKŠIEDAĻA – RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS**21.B.220. Pārbaudes**

- a) Kompetentā iestāde ieceļ par ražošanas organizācijas apstiprināšanu atbildīgo darba grupu darbam ar katru ražošanas organizācijas apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai veiktu visus attiecīgos ar šo ražošanas organizācijas apstiprinājuma pieteikumu saistītos uzdevumus, kuras sastāvā ir grupas vadītājs, kas vada par apstiprināšanu atbildīgo darba grupu, un vajadzības gadījumā viens vai vairāki grupas locekļi. Grupas vadītājs atskaitās vadītājam, kas atbild par darbību, kas definēta 21.B.25. punkta b) apakšpunkta 2. punktā.
- b) Kompetentā iestāde izdara pietiekamas pārbaudes attiecībā uz ražošanas organizācijas apstiprinājuma pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai pamatotu ieteikumus izdot, saglabāt, grozīt, apturēt vai atsaukt apstiprinājumu.
- c) Kompetentā iestāde kā dokumentēto procedūru daļu sagatavo procedūras ražošanas organizācijas apstiprinājuma pieteikuma pārbaudei, iekļaujot vismaz šādus elementus:
 - 1. saņemto iesnieguma novērtēšanu;
 - 2. par ražošanas organizācijas apstiprināšanu atbildīgās darba grupas noteikšanu;
 - 3. pārbažu sagatavošanu un plānošanu;
 - 4. dokumentācijas (ražošanas organizācijas pašraksturojuma, procedūru utt.) novērtēšanu;
 - 5. revīzijas;
 - 6. izlabošanas pasākumu kontroli;
 - 7. ieteikumu izdot, grozīt, apturēt vai atsaukt ražošanas organizācijas apstiprinājumu;
 - 8. pastāvīgu uzraudzību.

▼B

21.B.225. Atzinumi

a) Ja kompetentā iestāde pārbaužu laikā vai citā veidā atrod objektīvu pierādījumu, ka ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs neatbilst šī pielikuma A iedaļas piemērojamajām prasībām, šo atzinumu klasificē atbilstoši 21.A.158. punkta a) apakšpunktam.

b) Kompetentā iestāde veic šādus pasākumus:

1. attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai atkarībā no atzinuma pakāpes pilnīgi vai daļēji ierobežotu, apturētu vai atsauktu ražošanas organizācijas apstiprinājumu līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi korigējošu darbību;

2. attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka labošanu vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstīgs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā posma beigās un atbilstīgi atzinuma raksturam kompetentā iestāde var pagarināt laikposmu vēl par trīs mēnešiem, ja tiek iesniegts apmierinošs korigējošs darbības plāns.

c) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu gadījumā, ja neiekļaujas tajā laika posma termiņā, kuru tā ir noteikusi.

21.B.230. Sertifikāta izdošana

a) Pārlicinoties, ka ražošanas organizācija atbilst piemērojamajām A iedaļas G apakšiedaļas prasībām, kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās izdod ražošanas organizācijas apstiprinājumu (*EASA* 55. veidlapu, sk. X papildinājumu).

b) Agentūras noteiktā veidā *EASA* 55. veidlapā norāda atsauces numuru.

21.B.235. Pastāvīga uzraudzība

a) Lai pamatotu ražošanas organizācijas apstiprinājuma saglabāšanu, kompetentā iestāde veic pastāvīgu uzraudzību:

1. lai pārlicinātos, ka ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētāja kvalitātes nodrošināšanas sistēma atbilst šā pielikuma A iedaļas G apakšiedaļas prasībām;

2. lai pārlicinātos, ka ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs darbojas saskaņā ar ražošanas organizācijas pašraksturojumu;

3. lai pārbaudītu ražošanas organizācijas pašraksturojuma procedūru efektivitāti; un

4. lai pārbaudītu ražojuma, daļas vai ierīces standartus, ņemot paraugu.

b) Pastāvīgu uzraudzību veic saskaņā ar 21.B.220. punktu.

c) Kompetentā iestāde ar rūpīgi izplānotu pastāvīgu uzraudzību nodrošina, ka ražošanas organizācijas apstiprinājumu pilnīgi pārskata attiecībā uz atbilstību šim I pielikumam (21. daļai) 24 mēnešu laikā. Pastāvīga uzraudzība drīkst būt vairākas šajā laikā izdarītas pārbaudes. Revīziju skaits drīkst mainīties atkarībā no organizācijas komplikētības, ražotņu skaita un ražojumu svarīguma. Kompetentā iestāde pakļauj ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētāju pastāvīgai uzraudzībai, kā minimums, vismaz vienu reizi gadā.

▼B**21.B.240. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma grozīšana**

- a) Kompetentā iestāde pārbauda jebkuru sīku izmaiņu, veicot pastāvīgu uzraudzību.
- b) Kompetentā iestāde pēc vajadzības saskaņā ar 21.B.220. punktu pēta jebkuru svarīgu ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētāja veiktu izmaiņu ražošanas organizācijas apstiprinājumā vai pieteikumā, lai grozītu apstiprinājuma darbības jomu un noteikumus.
- c) Ja Kompetentā iestāde ir pārliecināta, ka atbilstību A iedaļas G apakšiedaļas prasībām turpinās ievērot, tā attiecīgi groza ražošanas organizācijas apstiprinājumu.

21.B.245. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma apturēšana un atsaukšana

- a) Pirmā vai otrā līmeņa atzinuma gadījumā kompetentā iestāde pilnīgi vai daļēji ierobežo, aptur vai atsauc ražošanas organizācijas apstiprinājumu, kā norādīts turpmāk:
 - 1. pirmā līmeņa atzinuma gadījumā ražošanas organizācijas apstiprinājumu nekavējoties ierobežo vai aptur. Ja ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs neizpilda 21.A.158. punkta c) apakšpunkta 1. punkta prasības, ražošanas organizācijas apstiprinājumu atsauc;
 - 2. otrā līmeņa atzinuma gadījumā kompetentā iestāde lemj par jebkuru apstiprinājuma darbības jomas ierobežojumu, uz laiku apturot ražošanas organizācijas apstiprinājuma vai tā daļu darbību. Ja ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs neizpilda 21.A.158. punkta c) apakšpunkta 2. punkta prasības, ražošanas organizācijas apstiprinājumu atsauc.
- b) Par ražošanas organizācijas apstiprinājuma ierobežošanu, apturēšanu vai atsaukšanu ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētāju informē rakstveidā. Kompetentā iestāde paziņo apturēšanas vai atsaukšanas iemeslus un informē ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētāju par tā apelācijas tiesībām.
- c) Ja ražošanas organizācijas apstiprinājumu aptur, to atjauno tikai pēc atkārtoti panāktas atbilstības A iedaļas G apakšiedaļai.

21.B.260. Uzskaitē

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas ļauj pietiekami labi izsekot katra atsevišķa ražošanas organizācijas apstiprinājuma izdošanas, saglabāšanas, grozīšanas, apturēšanas vai atsaukšanas procesam.
- b) Uzskaitē ietver vismaz:
 - 1. dokumentus, ko nodrošina ražošanas organizācijas apstiprinājuma sertifikāta pieteikuma iesniedzējs vai turētājs;
 - 2. dokumentus, kas sastādīti pārbaudēs un kuros konstatēta 21.B.220. punktā definēto elementu darbība un gala rezultāts, tostarp atzinumus, kas sniegti saskaņā ar 21.B.225. punktu;
 - 3. pastāvīgās uzraudzības programmu, tostarp veikto pārbaūžu uzskaites datus;
 - 4. ražošanas organizācijas apstiprinājuma sertifikātu ar izmaiņām;
 - 5. to tikšanos protokolus, kurās piedalās ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājs.

▼B

- c) Uzskaites datus glabā arhīvā vismaz sešus gadus, kas ir minimālais šo datu saglabāšanas laiks.

H APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA CERTIFIKĀTI UN IEROBEŽOTIE LIDOJUMDERĪGUMA CERTIFIKĀTI

21.B.320. Pārbaudes

- a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde veic pietiekamas pārbaudes attiecībā uz lidojumderīguma sertifikāta pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai pamatotu sertifikāta vai atļaujas izdošanu, saglabāšanu, grozīšanu, apturēšanu vai atsaukšanu.
- b) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde sagatavo novērtēšanas procedūras, iekļaujot vismaz šādus elementus:
1. pieteikuma iesniedzēja atbilstības novērtēšanu;
 2. pieteikuma atbilstības novērtēšanu;
 3. lidojumderīguma sertifikātu klasifikāciju;
 4. kopā ar pieteikumu saņemtās dokumentācijas novērtēšanu;
 5. gaisa kuģa pārbaudi;
 6. lidojumderīguma sertifikātiem vajadzīgo nosacījumu vai ierobežojumu noteikšanu.

21.B.325. Lidojumderīguma sertifikātu izdošana

- a) Pārlicinājusies, ka atbilstība 21.B.326. punkta prasībām un piemērojamajām šā I pielikuma (21. daļas) A iedaļas H apakšiedaļas prasībām ir ievērota, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās attiecīgi izdod vai groza lidojumderīguma sertifikātu (*EASA* 25. veidlapa, skatīt VI papildinājumu).
- b) Pārlicinājusies, ka atbilstība 21.B.327. punkta prasībām un piemērojamajām šā I pielikuma (21. daļas) H apakšiedaļas A iedaļas prasībām ir ievērota, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās attiecīgi izdod vai groza ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu (*EASA* 24. veidlapa, skatīt V papildinājumu).
- c) Papildus jauna gaisa kuģa vai lietota gaisa kuģa, kam izcelsme ir trešajā valstī, a) vai b) apakšpunktā minētajam atbilstīgam lidojumderīguma sertifikātam reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod sākotnējā lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (*EASA* 15.a veidlapa, skatīt II papildinājumu).

▼M5

21.B.326.

Lidojumderīguma sertifikāts

Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod lidojumderīguma sertifikātu:

- a) jaunam gaisa kuģim:
1. pēc 21.A.174. punkta b) apakšpunkta 2. punktā paredzētās dokumentācijas uzrādīšanas;
 2. ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde ir pārlicinājusies, ka gaisa kuģis atbilst apstiprinātajam projektam un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī. Tas drīkst ietvert reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pārbaudes; un
 3. ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde ir pārlicinājusies, ka gaisa kuģis atbilst piemērojamajām CO₂ emisiju prasībām dienā, kad pirmo reizi izdots lidojumderīguma sertifikāts.
- b) lietotam gaisa kuģim:
1. pēc 21.A.174. punkta b) apakšpunkta 3. punktā paredzētās dokumentācijas uzrādīšanas, pierādot, ka:

▼M5

- i) gaisa kuģis atbilst tipa projektam, kas apstiprināts saskaņā ar tipa sertifikātu un jebkuru papildu tipa sertifikātu, izmaiņai vai remontam, kurš apstiprināts saskaņā ar šo I pielikumu (21. daļa); un
 - ii) ir ievērota atbilstība piemērojamajiem norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu, un
 - iii) gaisa kuģis ir pārbaudīts atbilstīgi piemērojamajiem Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļas) noteikumiem;
 - iv) gaisa kuģis atbilst piemērojamajām CO₂ emisiju prasībām dienā, kad tika izdots lidojumderīguma sertifikāts;
2. ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst apstiprinātajam projektam un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī. Tas drīkst ietvert reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pārbaudes, un
3. ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilda piemērojamajām CO₂ emisiju prasībām dienā, kad pirmo reizi tika izdots lidojumderīguma sertifikāts.

▼B**21.B.327. Ierobežotais lidojumderīguma sertifikāts**

a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod ierobežotu lidojumderīguma sertifikātu:

1. jaunam gaisa kuģim:

- i) pēc 21.A.174. punkta b) apakšpunkta 2. punktā paredzētās dokumentācijas uzrādīšanas;
- ii) tad, ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst Aģentūras apstiprinātajam projektam saskaņā ar ierobežotu tipa sertifikātu vai atbilstīgi noteiktām lidojumderīguma specifikācijām un ekspluatācijai drošā stāvoklī. Tas drīkst ietvert reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pārbaudes;

2. lietotam gaisa kuģim:

- i) pēc 21.A.174. punkta b) apakšpunkta 3. punktā paredzētās dokumentācijas uzrādīšanas, pierādot, ka:
 - A) gaisa kuģis atbilst Aģentūras apstiprinātajam projektam saskaņā ar ierobežotu tipa sertifikātu vai atbilstīgi noteiktām lidojumderīguma specifikācijām un jebkuram papildu tipa sertifikātam izmaiņai vai remontam, kurš apstiprināts saskaņā ar šo I pielikumu (21. daļu); un
 - B) ir ievērota atbilstība piemērojamajiem norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu; un

▼M2

C) gaisa kuģis ir pārbaudīts atbilstīgi piemērojamajiem Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļas) noteikumiem;

▼B

- ii) tad, ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst apstiprinātajam projektam un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī. Tas drīkst ietvert reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pārbaudes.
- b) Gaisa kuģim, kas nevar atbilst pamatprasībām, kas minētas Regulā (EK) Nr. 216/2008, un kas neatbilst ierobežotam tipa sertifikātam, Aģentūra vajadzības gadījumā ņem vērā atkāpes no šīm pamatprasībām un:

▼B

1. izdod īpašas lidojumderīguma specifikācijas, kas nodrošina pietiekamu drošību attiecībā uz paredzēto izmantojumu, un pārbauda atbilstību tām; un
 2. nosaka šā gaisa kuģa izmantošanas ierobežojumus.
- c) Izmantošanas ierobežojumi tiks saistīti ar ierobežotiem lidojumderīguma sertifikātiem, kas ietver gaisa telpas ierobežojumus, kuri vajadzīgi, lai ņemtu vērā atkāpes no lidojumderīguma pamatprasībām, kas noteiktas Regulā (EK) Nr. 216/2008.

21.B.330. Lidojumderīguma sertifikātu un ierobežoto lidojumderīguma sertifikātu apturēšana un atsaukšana

- a) Ja ir pierādījumi, ka kāds no 21.A.181. punkta a) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem nav izpildīts, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde aptur vai atsauk lidojumderīguma sertifikātu.
- b) Izdodot paziņojumu par lidojumderīguma sertifikāta vai ierobežota lidojumderīguma sertifikāta apturēšanu un atsaukšanu, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde paziņo apturēšanas vai atsaukšanas iemeslus un informē sertifikāta turētāju par apelācijas tiesībām.

21.B.345. Uzskaitē

- a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas pietiekami labi ļauj izsekot katra atsevišķa lidojumderīguma sertifikāta izdošanas, saglabāšanas, grozīšanas, apturēšanas vai atsaukšanas procesam.
- b) Uzskaitē ietver vismaz:
1. dokumentus, ko nodrošina pieteikuma iesniedzējs;
 2. dokumentus, kas sastādīti, veicot pārbaudes, un kuros konstatēta 21.B.320. punkta b) apakšpunktā definēto elementu darbība un gala rezultāts; un
 3. kopiju sertifikātam vai atļaujai ar grozījumiem.
- c) Uzskaites datus glabā arhīvā vismaz sešus gadus, kas ir minimālais šo datu saglabāšanas laiks pēc to saņemšanas no valsts reģistra.

I APAKŠIEDAĻA – TROKŠŅA LĪMEŅA SERTIFIKĀTI**21.B.420. Pārbaudes**

- a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde veic pietiekamas pārbaudes attiecībā uz trokšņa līmeņa sertifikāta pieteikuma iesniedzēju vai turētāju, lai pamatotu sertifikāta izdošanu, saglabāšanu, grozīšanu, apturēšanu vai atsaukšanu.
- b) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde kā dokumentēto procedūru daļu sagatavo novērtēšanas procedūras, iekļaujot vismaz šādus elementus:
1. atbilstības novērtēšanu;
 2. ar pieteikumu saņemtās dokumentācijas novērtēšanu;
 3. gaisa kuģa pārbaudi;

▼B**21.B.425. Trokšņa līmeņa sertifikātu izdošana**

Pārliecinoties, ka atbilstība piemērojamajām A iedaļas I apakšiedaļas prasībām ir ievērota, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās attiecīgi izdod vai groza trokšņa līmeņa sertifikātus (*EASA* 45. veidlapu sk. VII papildinājumā).

21.B.430. Trokšņa līmeņa sertifikātu apturēšana un atsaukšana

- a) Ja ir pierādījums, ka daži 21.A.211. punkta a) apakšpunktā precizētie nosacījumi nav izpildīti, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde aptur vai atsauk trokšņa līmeņa sertifikātu.
- b) Izdodot paziņojumu par trokšņa līmeņa sertifikāta apturēšanu un atsaukšanu, reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde paziņo apturēšanas un atsaukšanas iemeslus un informē sertifikāta turētāju par tā apelācijas tiesībām.

21.B.445. Uzskaitē

- a) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izveido minimāliem datu saglabāšanas kritērijiem atbilstošu uzskaites sistēmu, kas pietiekami labi ļauj izsekot katra atsevišķa trokšņa līmeņa sertifikāta izdošanas, saglabāšanas, grozīšanas, apturēšanas vai atsaukšanas procesam.
- b) Uzskaitē ietver vismaz:
 - 1. dokumentus, ko nodrošina pieteikuma iesniedzējs;
 - 2. dokumentus, kas sastādīti, veicot pārbaudes, un kuros konstatēta 21.B.420. punkta b) apakšpunktā definēto elementu darbība un gala rezultāts;
 - 3. kopiju sertifikātam ar grozījumiem.
- c) Uzskaites datus glabā arhīvā vismaz sešus gadus, kas ir minimālais šo datu saglabāšanas laiks pēc to saņemšanas no valsts reģistra.

J APAKŠIEDAĻA – PROJEKTĒŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMS

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

K APAKŠIEDAĻA – DAĻAS UN IERĪCES

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

(L APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)**M APAKŠIEDAĻA – REMONTI**

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

(N APAKŠIEDAĻA – NAV PIEMĒROJAMA)**O APAKŠIEDAĻA – EIROPAS TEHNISKO STANDARTU PRASĪBU ATĻAUJAS**

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

P APAKŠIEDAĻA – LIDOŠANAS ATĻAUJAS**21.B.520. Pārbaudes**

- a) Kompetentā iestāde veic pietiekamu izmeklēšanu, lai pamatotu lidošanas atļauju izdošanu vai atsaukšanu.

▼B

b) Kompetentā iestāde sagatavo novērtēšanas procedūras, iekļaujot vismaz šādus elementus:

1. pieteikuma iesniedzēja atbilstības novērtējums;
2. pieteikuma atbilstības novērtējums;
3. pieteikumam pievienoto dokumentu novērtējums;
4. gaisa kuģa pārbaude;
5. lidošanas nosacījumu apstiprināšana saskaņā ar 21.A.710. punkta b) apakšpunktu.

21.B.525. Lidošanas atļauju izdošana

Kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās izdod lidošanas atļauju (EASA 20.a veidlapa, skatīt III papildinājumu):

- a) pēc 21.A.707. punktā paredzēto datu uzrādīšanas; un
- b) tad, ja atbilstīgi 21.A.710. punktam apstiprināti 21.A.708. punktā minētie lidošanas nosacījumi; un
- c) tad, ja kompetentā iestāde, veicot patstāvīgu izmeklēšanu, kas var ietvert pārbaudes, vai procedūras, par kurām tā vienojusies ar pieteikuma iesniedzēju, pirms lidojuma ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst 21.A.708. punktā definētajam projektam.

21.B.530. Lidošanas atļauju atsaukšana

- a) Ja ir pierādījumi, ka kāds no 21.A.723. punkta a) apakšpunktā minētajiem nosacījumiem nav izpildīts, kompetentā iestāde atsauc attiecīgo lidošanas atļauju.
- b) Izdodot paziņojumu par lidošanas atļaujas atsaukšanu, kompetentā iestāde paziņo atsaukšanas iemeslus un informē lidošanas atļaujas turētāju par apelācijas tiesībām.

21.B.545. Uzskaitē

- a) Kompetentā iestāde izmanto uzskaites sistēmu, kas pietiekami labi ļauj izsekot katras lidošanas atļaujas izdošanas un atsaukšanas procesam.
- b) Uzskaitē iekļauj vismaz:
 1. dokumentus, ko iesniedzis pieteikuma iesniedzējs;
 2. dokumentus, kas sastādīti, veicot izmeklēšanu, un kuros konstatētas saistībā ar 21.B.520. punkta b) apakšpunktā definētajiem elementiem veiktās darbības un to gala rezultāti; un
 3. lidošanas atļaujas kopiju.

- c) Uzskaites dokumentus glabā vismaz sešus gadus pēc atļaujas derīguma termiņa beigām.

Q APAKŠIEDAĻA – RAŽOJUMU, DAĻU UN IERĪČU IDENTIFIKĀCIJA

Piemēro Aģentūras noteiktās administratīvās procedūras.

Papildinājumi

EASA VEIDLAPAS

Ja veidlapas šajā pielikumā ir izdotas valodā, kas nav angļu valoda, tajās iekļauj tulkojumu angļu valodā.

EASA (“Eiropas Aviācijas drošības aģentūras”) veidlapas, kas minētas ar norādi uz šās daļas papildinājumu, ir šādas. Dalībvalstis nodrošina, ka to izdotās *EASA* veidlapas ir atpazīstamas, un atbild par minēto veidlapu izdrukāšanu.

- I papildinājums – *EASA* 1. veidlapa. Autorizēts izmantošanas sertifikāts
- II papildinājums – *EASA* 15.a veidlapa. Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts
- III papildinājums – *EASA* 20.a veidlapa. Lidošanas atļauja
- IV papildinājums – *EASA* 20.b veidlapa. Lidošanas atļauja (izdod apstiprinātas organizācijas)
- V papildinājums – *EASA* 24. veidlapa. Ierobežots lidojumderīguma sertifikāts
- VI papildinājums – *EASA* 25. veidlapa. Lidojumderīguma sertifikāts
- VII papildinājums – *EASA* 45. veidlapa. Trokšņa līmeņa sertifikāts
- VIII papildinājums – *EASA* 52. veidlapa. Gaisa kuģa atbilstības apliecinājums
- IX papildinājums – *EASA* 53. veidlapa. Izmantošanas sertifikāts
- X papildinājums – *EASA* 55. veidlapa. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma sertifikāts
- XI papildinājums – *EASA* 65. veidlapa. Vienošanās dokuments ražošanai bez ražošanas organizācijas apstiprinājuma
- XII papildinājums – Izmēģinājuma lidojumu kategorijas un saistītās izmēģinājuma lidojumu apkalpes kvalifikācijas 85

▼B

I papildinājums

Autorizēts izmantošanas sertifikāts – I pielikumā (21. daļā) minētā EASA 1. veidlapa

1. Apstiprinātāja kompetentā iestāde / Valsts		2. AUTORIZĒTS IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS EASA 1. VEIDLAPA		3. Veidlapas numurs	
4. Organizācijas nosaukums un adrese:					
6. Izstrādājums	7. Apraksts	8. Daļas Nr.	9. Daudzums	10. Sērijas Nr.	11. Statuss/Darbs
12. Piezīmes					
13a. Apliecina, ka iepriekš norādītie izstrādājumi ražoti atbilstīgi: ☐ apstiprinātiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī; ☐ neapstiprinātiem projekta datiem, kas norādīti 12. ailē.		⁽¹⁾ 14a. ☐ 145.A.50. daļa. Turpmāka izmantošana ☐ Citi 12. ailē norādīti noteikumi Apliecina, ka, ja vien 12. ailē nav norādīts citādi, 11. ailē norādītais un 12. ailē aprakstītais darbs veikts saskaņā ar 145. daļu un attiecībā uz šo darbu izstrādājumus uzskata par gataviem turpmāka izmantošanai.			
13b. Pilnvarotā paraksts	13c. Apstiprinājuma numurs / Atļaujas numurs	⁽²⁾ 14b. Pilnvarotā paraksts ⁽³⁾ 14c. Sertifikāta Nr./Apstiprinājuma Nr.			
13d. Vārds, uzvārds	13e. Datums (dd/mm/gggg).	⁽⁴⁾ 14d. Vārds, uzvārds ⁽⁵⁾ 14e. Datums (dd/mm/gggg)			
LIETOTĀJA/UZSTĀDĪTĀJA PIENĀKUMI Šis sertifikāts automātiski nedod tiesības uzstādīt izstrādājumu(-us). Ja lietotājs/uzstādītājs strādā saskaņā ar tādas lidojumderīguma apstiprināšanas iestādes norādījumiem, kas nav norādīti 1. ailē, ir svarīgi, lai lietotājs/uzstādītājs panāktu, ka viņa lidojumderīguma apstiprinātāja iestāde pieņem izstrādājumus no 1. ailē norādītās lidojumderīguma apstiprināšanas iestādes. Ieraksti 13.a un 14.a ailē nav uzskatāmi par uzstādīšanas apliecinājumu. Visos gadījumos ierakstos par gaisa kuģa apkopi jāiekļauj uzstādīšanas apliecinājums, ko, pirms ar gaisa kuģi drīkst lidot, lietotājs/uzstādītājs izsniedz saskaņā ar valsts noteikumiem.					

EASA 1.21 veidlapa – 2. izdevums

▼B**Norādījumi EASA 1. veidlapas aizpildīšanai****▼M2**

Šie norādījumi attiecas tikai uz EASA 1. veidlapas lietošanu ražošanas vajadzībām. Pievērš uzmanību Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļas) II papildinājumam, kas attiecas uz EASA 1. veidlapas lietošanu apkopes vajadzībām.

▼B

1. MĒRĶIS UN PIELIETOJUMS
 - 1.1. Sertifikāta galvenais mērķis ir apliecināt jaunu aviācijas ražojumu, daļu un ierīču ("izstrādājuma(-u)") lidojumderīgumu.
 - 1.2. Jānodrošina sertifikāta un izstrādājuma(-u) atbilstība. Dokumenta sastādītājam jāsiglabā sertifikāts tādā veidā, lai būtu iespējams pārbaudīt sākotnējos datus.
 - 1.3. Sertifikāts atbilst daudzu lidojumderīguma apstiprinātāju iestāžu prasībām, taču atbilstīgums var būt atkarīgs no divpusējiem nolīgumiem un/vai lidojumderīguma apstiprinātājas iestādes politikas.
 - 1.4. Sertifikāts nav paziņojums par piegādi vai nosūtīšanu.
 - 1.5. Gaisa kuģi nav izlaižami ar šo sertifikātu.
 - 1.6. Sertifikāts nav atļauja izstrādājuma uzstādīšanai noteiktam gaisa kuģim, dzinējam vai propellerim, taču tas ļauj gala lietotājam noteikt izstrādājuma lidojumderīguma apstiprinājuma statusu.
 - 1.7. Viens sertifikāts nedrīkst attiekties gan uz ražotāja izlaistiem jauniem izstrādājumiem, gan lietotiem izstrādājumiem, kas izlaisti pēc apkopes.
 - 1.8. Viens sertifikāts nedrīkst attiekties gan uz izstrādājumiem, kas sertificēti atbilstīgi "apstiprinātajiem datiem", gan uz izstrādājumiem, kas sertificēti atbilstīgi "neapstiprinātajiem datiem".
2. VISPĀRĪGAIS FORMĀTS
 - 2.1. Sertifikāta formāts, arī aiļu numuri un katras ailes novietojums, ir tāds, kā norādīts iepriekš. Tomēr katras ailes izmēri var atšķirties, lai atbilstu konkrētajam lietojumam, bet ne tādā apjomā, ka tas padarītu sertifikātu neatpazīstamu.
 - 2.2. Sertifikātam jābūt ainavas formātā, taču tā kopējo izmēru drīkst ievērojami palielināt vai samazināt, ja viens sertifikāts paliek atpazīstams un skaidri salasāms. Ja rodas šaubas, sazinieties ar kompetento iestādi.
 - 2.3. Paziņojums par lietotāja/uzstādītāja pienākumiem drīkst atrasties jebkurā veidlapas pusē.
 - 2.4. Visiem drukājumiem jābūt skaidriem un skaidri salasāmiem, lai tos viegli varētu izlasīt.
 - 2.5. Sertifikāts drīkst būt iespiests vai elektroniski sastādīts, taču abos gadījumos līniju un rakstzīmju drukājumiem jābūt skaidriem un skaidri salasāmiem un jāatbilst noteiktajam formātam.
 - 2.6. Sertifikātam jābūt angļu valodā un, ja vajadzīgs, vēl kādā vai vairākās citās valodās.
 - 2.7. Sertifikātā ierakstāmo informāciju drīkst ierakstīt vai nu mašīnas/datora drukā, vai arī rokrakstā, lietojot drukātos burtus, un tai jābūt viegli nolasāmai.

▼B

- 2.8. Lielākai skaidrībai pēc iespējas mazāk lietojiet saīsinājumus.
- 2.9. Vietu, kas paliek sertifikāta otrā pusē, dokumenta sastādītājs drīkst izmantot jebkurai papildu informācijai, taču nedrīkst ietvert nevienu apliecinājošu ierakstu. Uz jebkuru sertifikāta otras puses lietojumu jābūt atsaucei sertifikāta pirmās puses attiecīgajā ailē.

3. KOPIJAS

- 3.1. Pircējam nosūtīto vai dokumenta sastādītāja saglabāto sertifikāta kopiju skaits nav ierobežots.

4. KĻŪDA(-AS) SERTIFIKĀTĀ

- 4.1. Ja gala lietotājs sertifikātā konstatē kļūdu(-as), viņam(-ai) rakstiski par to(-ām) jāpaziņo dokumenta sastādītājam. Ja dokumenta sastādītājs var pārbaudīt un izlabot kļūdu(-as), viņš(-a) drīkst izdot jaunu sertifikātu.
- 4.2. Jaunajā sertifikātā jābūt jaunam veidlapas numuram, parakstam un datumam.
- 4.3. Jauna sertifikāta pieprasījumu drīkst apmierināt, neveicot izstrādājuma(-u) stāvokļa atkārtotu pārbaudi. Jaunais sertifikāts nav pašreizējā stāvokļa apliecinājums, un tā 12. ailē jāievieto atsauce uz iepriekšējo sertifikātu, ierakstot paziņojumu "Ar šo sertifikātu labo kļūdu(-as) sertifikāta Nr. [ierakstiet sākotnējo veidlapas numuru], kas datēts ar [ierakstiet sākotnējo izdošanas datumu], [ierakstiet labotās(-o) ailes(-ļu) numuru(-us)] ailē, un tas neattiecas uz atbilstību/stāvokli/nodošanu ekspluatācijai." Abi sertifikāti jāsavstarpēji atbilstīgi pirmā sertifikāta uzglabāšanas termiņam.

5. SERTIFIKĀTA AIZPILDĪŠANA, KO VEIC DOKUMENTA SASTĀDĪTĀJS

1. *ailē.* Apstiprinātāja kompetentā iestāde/Valsts
Norādiet tās kompetentās iestādes nosaukumu un valsti, kuras jurisdikcijā izdots šis sertifikāts. Ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, jāieraksta tikai "EASA".
2. *ailē.* EASA 1. veidlapas galvene
"AUTORIZĒTS IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS
EASA 1. VEIDLAPA"
3. *ailē.* Veidlapas numurs
Izmantojot burtu/ciparu rakstzīmes, ierakstiet unikālo numuru, kas noteikts atbilstīgi 4. ailē norādītās organizācijas numerācijas sistēmai/kārtībai.
4. *ailē.* Organizācijas nosaukums un adrese
Ierakstiet tās ražošanas organizācijas pilno nosaukumu un adresi (sk. EASA 55. veidlapas A lapu), kas izlaidusi izstrādājumu(-us), uz ko attiecas šis sertifikāts. Ir atļauti organizācijas logotipi utt., ja logotipus var ietvert šajā ailē.
5. *ailē.* Darbuzdevums/Līgums/Faktūra
Lai atvieglotu izstrādājuma(-u) pircēju izsekojamību, ievadiet darbuzdevuma numuru, līguma numuru, faktūras numuru vai līdzīgu atsauces numuru.

▼B

6. *aile.* Izstrādājums
- Ievadiet rindas vienību numurus, ja ir vairāk par vienu rindas vienību. No šīs ailes iespējams viegli veidot atsauces uz piezīmēm 12. ailē.
7. *aile.* Apraksts
- Ierakstiet izstrādājuma nosaukumu vai aprakstu. Priekšroka jādod terminam, kas izmantots norādījumos par lidojumderīguma uzturēšanu vai apkopes datiem (piemēram, Ilustrētajā rezerves daļu katalogā, Gaisa kuģa apkopes rokasgrāmatā, Apkopes biļetenā, Sastāvdaļu apkopes rokasgrāmatā).
8. *aile.* Daļas numurs
- Ierakstiet daļas numuru, kas norādīts uz izstrādājuma vai etiķetes/iepakojuma. Dzinēja vai propellera gadījumā drīkst izmantot tipa apzīmējumu.
9. *aile.* Daudzums
- Norādiet izstrādājumu skaitu.
10. *aile.* Sērijas numurs
- Ja saskaņā ar noteikumiem izstrādājums jāidentificē, norādot sērijas numuru, ierakstiet to šeit. Drīkst ierakstīt arī jebkādu citu sērijas numuru, kas nav obligāti jānorāda atbilstīgi noteikumiem. Ja uz izstrādājuma nav sērijas numura, ierakstiet "NAV".
11. *aile.* Statuss/Darbs
- Ierakstiet vai nu "PROTOTIPS", vai "JAUNS".
- Ierakstiet "PROTOTIPS", ja:
- i) izgatavots jauns izstrādājums atbilstīgi neapstiprinātiem projekta datiem;
 - ii) 4. ailē norādītā organizācija atkārtoti sertificējusi iepriekšējo sertifikātu pēc izstrādājuma pārveidošanas vai labošanas un pirms tā nodošanas ekspluatācijā (piemēram, pēc projekta izmaiņu ieviešanas, defekta izlabošanas, pārbaudes, testa vai glabāšanas termiņ atjaunošanas). Informācija par sākotnējo izlaišanu un pārveidošanas vai labošanas darbiem ierakstāma 12. ailē.
- Ierakstiet "JAUNS", ja:
- i) izgatavots jauns izstrādājums atbilstīgi apstiprinātajiem projekta datiem;
 - ii) 4. ailē norādītā organizācija atkārtoti sertificējusi iepriekšējo sertifikātu pēc izstrādājuma pārveidošanas vai labošanas un pirms tā nodošanas ekspluatācijā (piemēram, pēc projekta izmaiņu ieviešanas, defekta izlabošanas, pārbaudes, testa vai glabāšanas termiņ atjaunošanas). Informācija par sākotnējo izlaišanu un pārveidošanas vai labošanas darbiem ierakstāma 12. ailē;

▼B

- iii) izstrādājumu ražotājs vai iepriekšējā sertifikāta 4. ailē norādītā organizācija atkārtoti sertificējusi izstrādājumus, mainot to statusu no “prototips” (atbilstība tikai neapstiprinātiem datiem) uz “jauns” (atbilstība apstiprinātiem datiem un gatavība drošai ekspluatācijai) pēc piemērojamo projekta datu apstiprināšanas, ja šie projekta dati nav mainījušies. 12. ailē jāieraksta šāds paziņojums:

“IZSTRĀDĀJUMU ATKĀRTOTA SERTIFIKĀCIJA, MAINOT TO STATUSU NO “PROTOTIPS” UZ “JAUNS”: AR ŠO DOKUMENTU APLIECINA PROJEKTA DATU APSTIPRINĀJUMU [IERAKSTIET TC/STC NUMURU, PĀRSKATĪŠANAS LĪMENI], DATĒTS [IERAKSTIET DATUMU, JA TAS VAJADZĪGS PĀRSKATĪŠANAS STATUSA NOTEIKŠANAI], ATBILSTĪGI KURIEM IZGATAVOTS(-I) ŠIS(-E) IZSTRĀDĀJUMS(-I).”

13.a ailē jābūt atzīmētam lodziņam “apstiprinātiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī”;

- iv) jau izlaistu jaunu izstrādājumu pārbauda pirms nodošanas ekspluatācijā atbilstīgi pircēja norādītam standartam vai specifikācijai (informācija par to un par sākotnējo izlaišanu jāieraksta 12. ailē) vai lidojumderīguma noteikšanai (paskaidrojums par izlaišanas pamatojumu un informācija par sākotnējo izlaišanu jāieraksta 12. ailē).

12. aile.

Piezīmes

Aprakstiet 11. ailē norādīto darbu, vai nu tieši, vai atsaucoties uz papildu dokumentiem, lai lietotājs vai uzstādītājs varētu noteikt izstrādājuma(-u) lidojumderīgumu saistībā ar sertificēto darbu. Pēc vajadzības drīkst izmantot atsevišķu lapu un ievietot uz to atsauci EASA 1. veidlapā. Katrā paziņojumā jābūt nepārprotamām norādēm uz izstrādājumu(-iem) no 6. ailes, uz kuru(-iem) tas attiecas. Ja nav paziņojumu, tad norādiet “Nav”.

12. ailē ievadiet pamatojumu izlaišanai ar neapstiprinātiem projekta datiem (piemēram, līdz tipa sertifikāta saņemšanai, tikai testēšanai, līdz apstiprinātu datu saņemšanai).

Drukājot datus no elektroniskas EASA 1. veidlapas, šajā ailē jāievada visi dati, kas neatbilst citām ailēm.

13.a aile

Atzīmējiet tikai vienu no abiem lodziņiem:

- 1) atzīmējiet lodziņu “apstiprinātiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī”, ja izstrādājums(-i) izgatavots(-i) pēc apstiprinātiem projekta datiem un atzīts(-i) par drošu(-iem) ekspluatācijai;

- 2) atzīmējiet lodziņu “neapstiprinātiem projekta datiem, kas norādīti 12. ailē”, ja izstrādājums(-i) izgatavots(-i) pēc piemērojamiem neapstiprinātiem projekta datiem. Identificējiet 12. ailes datus (piemēram, līdz tipa sertifikāta saņemšanai, tikai testēšanai, līdz apstiprinātu datu saņemšanai).

Vienā un tajā pašā sertifikātā nedrīkst norādīt izstrādājumus, kas izlaisti atbilstoši apstiprinātiem un neapstiprinātiem projekta datiem.

13.b aile. Pilnvarotā paraksts

Šajā ailē jābūt pilnvarotās personas parakstam. Šajā ailē drīkst parakstīties tikai personas, kas īpaši pilnvarotas atbilstīgi kompetentās iestādes noteikumiem un politikai. Papildu atpazīstamībai drīkst pievienot arī vienreizēju numuru, ar kuru identificē pilnvaroto personu.

13.c aile. Apstiprinājuma numurs/Atļaujas numurs

Ierakstiet atļaujas/apstiprinājuma numuru/norādi. Šo numuru vai norādi izdod kompetentā iestāde.

13.d aile. Vārds, uzvārds

Salasāmi ierakstiet tās personas vārdu un uzvārdu, kuras paraksts ir 13.b ailē.

13.e aile. Datums

Ierakstiet datumu, kurā parakstīta 13.b aile; datumam jābūt šādā formātā: dd = datums divu ciparu formātā, mmm = mēneša nosaukuma pirmie trīs burti, gggg = gads četru ciparu formātā.

14.a–14.e aile. Vispārīgas prasības 14.a–14.e ailes aizpildīšanai

Neizmanto ražojumu izlaišanai. Ietonējiet, ēnojiet vai citādi iezīmējiet, lai novērstu nejaušu vai neatļautu aizpildīšanu.

Lietotāja/uzstādītāja pienākumi

Lai gala lietotājiem paziņotu, ka viņi nav atbrīvoti no saviem pienākumiem attiecībā uz jebkura izstrādājuma, kam pievienota šī veidlapa, uzstādīšanu un lietošanu, iekļaujiet sertifikātā šo paziņojumu:

“ŠIS SERTIFIKĀTS AUTOMĀTISKI NEDOD UZSTĀDĪŠANAS TIESĪBAS.

JA LIETOTĀJS/UZSTĀDĪTĀJS STRĀDĀ SASKAŅĀ AR TĀDAS LIDOJUMDERĪGUMA APSTIPRINĀTĀJAS IESTĀDES NORĀDĪJUMIEM, KAS NAV NORĀDĪTA 1. AILĒ, IR SVARĪGI, LAI LIETOTĀJS/UZSTĀDĪTĀJS PANĀKTU, KA VIŅA LIDOJUMDERĪGUMA APSTIPRINĀTĀJA IESTĀDE PIEŅEM IZSTRĀDĀJUMUS NO 1. AILĒ NORĀDĪTĀS LIDOJUMDERĪGUMA APSTIPRINĀTĀJAS IESTĀDES.

IERAKSTI 13.A UN 14.A AILĒ NAV UZSKATĀMI PAR UZSTĀDĪŠANAS APLIECINĀJUMU. VISOS GADĪJUMOS IERAKSTOS PAR GAISA KUĢA APKOPI JĀBŪT UZSTĀDĪŠANAS SERTIFIKĀTAM, KO ATBILSTĪGI VALSTS NOTEIKUMIEM IZDEVIS LIETOTĀJS/UZSTĀDĪTĀJS, PIRMS GAISA KUĢIS DRĪKST VEIKT LIDOJUMUS.”

II papildinājums

Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts – EASA 15.a veidlapa

[DALĪBVALSTS]

Eiropas Savienības dalībvalsts (*)

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

ARC numurs:

Atbilstīgi patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE] ar šo apliecina, ka minētais gaisa kuģis:

Gaisa kuģa ražotājs:

Ražotāja apzīmējums:

Gaisa kuģa reģistrācija:

Gaisa kuģa sērijas numurs:

ir uzskatāms par lidojumderīgu pārbaudes veikšanas laikā.

Izdošanas datums: Derīgs līdz:

Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izsniegšanas dienā (**):

Parakstīts: Atļauja Nr.:

1. pagarinājums. Pēdējā gada laikā gaisa kuģis ir atradies kontrolētā vidē saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma M.A.901. punkta prasībām. Gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu šā sertifikāta izdošanas laikā.

Izdošanas datums: Derīgs līdz:

Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izsniegšanas dienā (**):

Parakstīts: Atļauja Nr.:

Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma numurs:

2. pagarinājums. Pēdējā gada laikā gaisa kuģis ir atradies kontrolētā vidē saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma M.A.901. punkta prasībām. Gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu šā sertifikāta izdošanas laikā.

Izdošanas datums: Derīgs līdz:

Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izsniegšanas dienā (**):

Parakstīts: Atļauja Nr.:

Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma numurs:

EASA 15.a veidlapa – 4. izdevums

(*) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts.

(**) Izņemot gaisa balonus un dirižabļus.

III papildinājums

Kompetentās iestādes LOGOTIPS 	LIDOŠANAS ATĻAUJA
(*)	
Šī lidošanas atļauja ir izdota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 5. panta 4. punkta a) apakšpunktu un apliecina, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus turpmāk minētajā nolūkā un ievērojot turpmāk minētos nosacījumus, un tā ir spēkā visās dalībvalstīs. Šī atļauja ir derīga arī lidojumiem uz trešām valstīm un to teritorijām, ja no šo valstu kompetentajām iestādēm ir saņemts atsevišķs apstiprinājums.	1. Valstspiederība un reģistrācijas zīmes:
2. Gaisa kuģa ražotājs/tips	3. Sērijas numurs:
4. Atļauja attiecas uz: <i>[nolūks saskaņā ar 21.A.701. punkta a) apakšpunktu]</i>	
5. Turētājs: <i>[ja lidošanas atļauja izdota saskaņā ar 21.A.701. punkta a) apakšpunkta 15. daļu, šeit jāraksta "reģistrētais īpašnieks"]</i>	
6. Nosacījumi/piezīmes	
7. Derīguma termiņš:	
8. Izdošanas vieta un laiks:	9. Kompetentās iestādes pārstāvja paraksts:

EASA 20.a veidlapa

(*) Aizpilda reģistrācijas valsts.

IV papildinājums

Dalībvalsts, kuras kompetentā iestāde ir izdevusi lidošanas atļaujas izdevējorganizācijas apstiprinājumu, vai

“EASA”, ja apstiprinājumu ir izdevusi EASA

LIDOŠANAS ATĻAUJA

Lidošanas atļaujas izdevējorganizācijas nosaukums un adrese:	(*)
Šī lidošanas atļauja ir izdota saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 216/2008 5. panta 4. punkta a) apakšpunktu un apliecina, ka gaisa kuģis spēj veikt drošus lidojumus turpmāk minētajā nolūkā un ievērojot turpmāk minētos nosacījumus, un tā ir spēkā visās dalībvalstīs Šī atļauja ir derīga arī lidojumiem uz trešām valstīm un to teritorijām, ja no šo valstu kompetentajām iestādēm ir saņemts atsevišķs apstiprinājums.	1. Valstspiederība un reģistrācijas zīmes:
2. Gaisa kuģa ražotājs/tips:	3. Sērijas numurs:
4. Atļauja attiecas uz: <i>[nolūks saskaņā ar 21.A.701. punkta a) apakšpunktu]</i>	
5. Turētājs: <i>[lidošanas atļaujas izdevējorganizācija]</i>	
6. Nosacījumi/piezīmes	
7. Derīguma termiņš:	
8. Izdošanas vieta un laiks:	9. Pilnvarotās personas paraksts: Nosaukums: Apstiprinājuma reģistrācijas Nr.:

EASA 20.a veidlapa

(*) Aizpilda organizācijas apstiprinājuma turētājs.

V papildinājums

Ierobežots lidojumperīguma sertifikāts – EASA 24. veidlapa

Kompetentās iestādes LOGOTIPS

IEROBEŽOTS LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTS

(¹)	[Reģistrācijas dalībvalsts] [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE]	(²)
1. Valsts piederība un reģistrācijas zīmes	2. Ražotājs un ražotāja piešķirtais gaisa kuģa apzīmējums	3. Gaisa kuģa sērijas numurs
4. Kategorijas		
5. Šis lidojumperīguma sertifikāts izdots atbilstīgi (³) [1944. gada 7. decembra Konvencijai par starptautisko civilo aviāciju] un Regulas (EK) Nr. 216/2008 5. panta 4. punkta b) apakšpunktam un attiecas uz iepriekš minēto gaisa kuģi, kas uzskatāms par lidojumperīgu, ja tam ir veikta apkope un tas ir ekspluatēts saskaņā ar iepriekš minētajiem un atbilstošajiem ekspluatācijas ierobežojumiem. Papildus iepriekš minētajiem piemēro šādus ierobežojumus: (⁴) (⁵) [Gaisa kuģi drīkst izmantot starptautiskajā aeronavigācijā neatkarīgi no iepriekš minētajiem ierobežojumiem].		
Izdošanas datums:		Paraksts:
6. Šis ierobežotais lidojumperīguma sertifikāts ir derīgs, ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde nav to atsaukusi. Esošo lidojumperīguma pārbaudes sertifikātu pievieno šim sertifikātam.		

EASA 24. veidlapa – 2. izdevums

Šim sertifikātam jābūt gaisa kuģī visu lidojumu laikā

(¹) Izmanto reģistrācijas valsts.

(²) Izmanto reģistrācijas valsts.

(³) Lieko svītrot.

(⁴) Izmanto reģistrācijas valsts.

(⁵) Lieko svītrot.

VI papildinājums

Lidojumderīguma sertifikāts – EASA 25. veidlapa

Kompetentās iestādes LOGOTIPS

LIDOJUMDERĪGUMA SERTIFIKĀTS

(¹)	[Reģistrācijas dalībvalsts] [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE]	(²)
1. Valsts piederība un reģistrācijas zīmes	2. Ražotājs un ražotāja piešķirtais gaisa kuģa apzīmējums	3. Gaisa kuģa sērijas numurs
4. Kategorijas		
5. Šis lidojumderīguma sertifikāts izdots atbilstīgi 1944. gada 7. decembra Konvencijai par starptautisko civilo aviāciju un Regulas (EK) Nr. 216/2008 5. panta 2. punkta c) apakšpunktam un attiecas uz iepriekš minēto gaisa kuģi, kas uzskatāms par lidojumderīgu, ja tam ir veikta apkošana un tas ir ekspluatēts saskaņā ar iepriekš minētajiem un atbilstošajiem ekspluatācijas ierobežojumiem. Ierobežojumi/piezīme: (³) Izdošanas datums: Paraksts:		
6. Šis lidojumderīguma sertifikāts ir derīgs, ja reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde nav to atsaukusi. Esošo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu pievieno šim sertifikātam.		

EASA 25. veidlapa – 2. izdevums.

Šim sertifikātam jābūt gaisa kuģī visu lidojumu laikā

(¹) Izmanto reģistrācijas valsts.(²) Izmanto reģistrācijas valsts.(³) Izmanto reģistrācijas valsts.

VII papildinājums

Aizpilda reģistrācijas valsts		1. Reģistrācijas valsts		3. Dokumenta numurs	
2. TROKŠŅA LĪMEŅA SERTIFIKĀTS					
4. Valstspiederība un reģistrācijas zīme		5. Gaisa kuģa ražotājs un ražotāja apzīmējums:		6. Gaisa kuģa sērijas numurs	
.....					
7. Dzinējs:			8. Propelleris: (*)		
.....					
9. Maksimālā pacelšanās masa (kg)		10. Maksimālā nolaišanās masa (kg) (*)		11. Trokšņa sertifikācijas standarts:	
.....					
12. Papildu grozījumi, kas iekļauti, lai panāktu atbilstību attiecīgajiem trokšņa līmeņa sertifikācijas standartiem:					
.....					
13. Laterālais / pilnas jaudas trokšņa līmenis (*)	14. Trokšņa līmenis tuvojoties (*)	15. Pārlidošanas trokšņa līmenis (*)	16. Pārlidojuma trokšņa līmenis (*)	17. Pacelšanās trokšņa līmenis (*)	
.....					
Piezīmes					
18. Šis trokšņa līmeņa sertifikāts ir izdots saskaņā ar paredzēto 1944. gada 7. decembra Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 16. pielikuma I sējumā un Regulas (EK) Nr. 216/2008 6. pantā attiecībā uz konkrēto gaisa kuģi, kuru uzskata par atbilstīgu norādītajam trokšņa līmeņa standartam, ja gaisa kuģis tiek uzturēts un ekspluatēts saskaņā ar atbilstīgajām prasībām un darbības ierobežojumiem.					
19. Datums 20. Paraksts					

EASA 45. veidlapa

(*) Šis ailes var izlaist, atbilstīgi trokšņa līmeņa sertifikācijas standartam.

VIII papildinājums

Gaisa kuģa atbilstības apliecinājums – EASA 52. veidlapa

GAISA KUĢA ATBILSTĪBAS APLIECINĀJUMS		
1. Ražotāja valsts	2. [DALĪBVALSTS] ⁽¹⁾ Eiropas Savienības dalībvalsts ⁽²⁾	3. Apliecinājuma Nr.:
4. Organizācija		
5. Gaisa kuģa tips	6. Tipa sertifikāta numuri:	
7. Gaisa kuģa reģistrācija vai zīme	8. Ražotāja identifikācijas Nr.	
9. Dzinēja/propellera detaļas ⁽³⁾		
10. Modifikācijas un/vai servisa biļeteni ⁽⁴⁾		
11. Norādījumi par lidojumperīgumu		
12. Pielaižu		
13. Izņēmumi, atbrīvojumi vai atkāpes ⁽⁵⁾		
14. Piezīmes		
15. Lidojumperīguma sertifikāts		
16. Papildu prasības		
17. Atbilstības apliecinājums Ar šo tiek apliecināts, ka šis gaisa kuģis pilnīgi atbilst sertificēta tipa projektam un pozīcijām, kas minētas iepriekš 9., 10., 11., 12. un 13. ailē. Gaisa kuģis ir ekspluatācijai drošā stāvoklī. Gaisa kuģis ir apmierinoši izturējis testēšanu lidojuma laikā.		
18. Paraksts	19. Nosaukums	20. Datums (dd/mm/gggg)
21. Ražošanas organizācijas apstiprinājuma numurs		

EASA 52. veidlapa – 2. izdevums

⁽¹⁾ Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

⁽²⁾ Dzēst tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA gadījumā.

⁽³⁾ Lieko svītrot.

⁽⁴⁾ Lieko svītrot.

⁽⁵⁾ Lieko svītrot.

▼B

Norādījumi gaisa kuģa atbilstības apliecinājuma – EASA 52. veidlapas aizpildīšanai

1. MĒRĶIS UN DARBĪBAS JOMA
 - 1.1. Tāda gaisa kuģa atbilstības apliecinājuma izmantošana, ko izdevis ražotājs, kurš ražo saskaņā ar 21. daļas A iedaļas F apakšiedaļu, ir aprakstīta atbilstoši 21.A.130. punktam un atbilstošajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem.
 - 1.2. Saskaņā ar 21. daļas A iedaļas G apakšiedaļu izdotā gaisa kuģa atbilstības apliecinājuma (EASA 52. veidlapas) mērķis ir dot iespēju atbilstīga ražošanas organizācijas apstiprinājuma turētājam izmantot prerogatīvu saņemt no reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes katra gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikātu.
2. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI
 - 2.1. Atbilstības apliecinājuma formāts, arī aiļu numuri un katras ailes novietojums, ir tāds, kā norādīts turpmāk. Taču katras ailes izmēru drīkst mainīt, lai pielāgotu atsevišķam pieteikumam, bet ne tik lielā mērā, ka atbilstības apliecinājums kļūtu neatpazīstams. Ja rodas šaubas, sazinieties ar kompetento iestādi.
 - 2.2. Atbilstības apliecinājums drīkst būt iespiests vai sagatavots ar datoru, taču abos gadījumos līniju un rakstzīmju drukājumiem jābūt skaidriem un skaidri salasāmiem. Iespiests formulējums ir atļauts saskaņā ar pievienoto paraugu, taču nekādi citi apliecinājoši ieraksti nav atļauti.
 - 2.3. Aizpildīt drīkst ar mašīnu/datoru vai roku, izmantojot lielos burtus, lai varētu viegli izlasīt. Angļu valoda un attiecīgā gadījumā viena vai vairākas izdevējas dalībvalsts valodas ir pieļaujamas.
 - 2.4. Apliecinājuma kopija un visi norādītie pielikumi apstiprinātajai ražošanas organizācijai ir jāsaglabā.
3. ATBILSTĪBAS APLIECINĀJUMA AIZPILDĪŠANA, KO VEIC DOKUMENTA SASTĀDĪTĀJS
 - 3.1. Visās ailēs jābūt kādam ierakstam, lai dokuments būtu derīgs apliecinājums.
 - 3.2. Atbilstības apliecinājumu nedrīkst izdot reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei, ja nav apstiprināts gaisa kuģa projekts un tajā uzstādītie ražojumi.
 - 3.3. Informāciju, kas prasīta 9., 10., 11., 12., 13. un 14. ailē, drīkst sniegt ar norādi uz atsevišķiem identificētiem dokumentiem, ko ražošanas organizācija tur lietā, ja kompetentā iestāde nenosaka citādi.
 - 3.4. Šajā atbilstības apliecinājumā nav paredzēts ietvert tādu aprīkojumu, ko var prasīt uzstādīt, lai atbilstu piemērojamiem ekspluatācijas noteikumiem. Taču dažus no šiem atsevišķajiem izstrādājumiem drīkst iekļaut 10. ailē vai apstiprinātajā tipa projektā. Dokumentu sastādītājiem tāpēc tiek atgādināts par viņu atbildību nodrošināt savu konkrēto darbību atbilstību piemērojamiem ekspluatācijas noteikumiem.

▼B

1. *aile* Ieraksta ražotājas valsts nosaukumu.
2. *aile* Kompetentā iestāde, ar kuras atļauju atbilstības apliecinājums ir izdots.
3. *aile* Vienreizējam sērijas numuram jābūt iespiestam šajā ailē apliecinājuma kontroles un izsekojamības mērķiem. Tas neattiecas uz elektroniski sastādītu dokumentu, kad vienreizējam numuram nav jābūt iespiestam, ja dators ir ieprogrammēts vienreizējo numuru uzrādīt un izdrukāt.
4. *aile* Pilns tās organizācijas nosaukums un adrese, kas izdod apliecinājumu. Šo aili drīkst iespiest. Logotipi utt. ir atļauti, ja logotips ietilpst ailē.
5. *aile* Gaisa kuģa tipa pilns nosaukums, kas definēts tipa sertifikātā un ar to saistītajā tehnisko datu lapā.
6. *aile* Tipa sertifikāta numuri un tā izdošanas numurs attiecīgajam gaisa kuģim.
7. *aile* Ja gaisa kuģis ir reģistrēts, tad šī zīme būs reģistrācijas zīme. Ja gaisa kuģis nav reģistrēts, tad tā būs zīme, ko apstiprina dalībvalsts kompetentā iestāde un attiecīgā gadījumā trešās valsts kompetentā iestāde.
8. *aile* Identifikācijas numurs, ko piešķir ražotājs, lai veiktu kontroli un izsekošanu un lai sniegtu tehnisko nodrošinājumu. To reizēm sauc par ražotāja sērijas numuru vai ražotāja numuru.
9. *aile* Dzinēja un propellera tipa(-u) pilns nosaukums, kas definēts tipa sertifikātā un ar to saistītajā tehnisko datu lapā. To ražotāja identifikācijas numurs un saistītā atrašanās vieta arī ir jāuzrāda.
10. *aile* Apstiprinātas projekta izmaiņas gaisa kuģa definīcijā.
11. *aile* Saraksts ar visiem piemērojamajiem norādījumiem par lidojumderīgumu (vai tiem līdzvērtīgiem) un atbilstības deklarācija kopā ar atbilstības metodi, kas attiecas uz konkrēto gaisa kuģi, tostarp ražojumiem un uzstādītajām daļām, ierīcēm un aprīkojumu. Jāuzrāda jebkuras turpmākas atbilstības prasības termiņš.
12. *aile* Apstiprinātas neparedzētas atkāpes no apstiprinātā tipa projekta, ko reizēm sauc par pielaidēm, novirzēm vai neatbilstībām.
13. *aile* Šeit drīkst iekļaut tikai apstiprinātus izņēmumus, atbrīvojumus vai atkāpes.
14. *aile* Piezīmes. Jebkurš ieraksts, informācija, īpaši dati vai ierobežojumi, kas var ietekmēt gaisa kuģa lidojumderīgumu. Ja šādas informācijas nav, ieraksta: "NAV".
15. *aile* Ieraksta "lidojumderīguma sertifikāts" vai "ierobežots lidojumderīguma sertifikāts", vai "prasītajam lidojumderīguma sertifikātam".
16. *aile* Šajā ailē jānorāda papildu prasības, tādas kā ieviešanas valsts izziņotās.

▼B

17. *aile* Atbilstības apliecinājuma derīgums ir atkarīgs no tā, vai veidlapā visas ailes ir aizpildītas. POA turētājam jāglabā lieta ar lidojuma pārbaudes protokola kopiju kopā ar jebkura fiksēta defekta un izlabojuma datiem. Pārbaudes ziņojumam jābūt apstiprinātam kā apmierinošam ar atbilstoša sertifikācijas personāla un gaisa kuģa apkalpes locekļa, piem., pilota izmēģinātāja vai lidojuma pārbaudes inženiera, parakstu. Veiktie lidojuma pārbaudījumi ir tie, kurus nosaka kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kas izveidota ar 21.A.139. punktu, jo īpaši ar 21.A.139. punkta b) apakšpunkta 1. punkta vi) daļu, lai nodrošinātu, ka gaisa kuģis atbilst piemērojamajiem projekta datiem un ir drošas ekspluatācijas stāvoklī.

POA turētājam jāglabā lieta ar to izstrādājumu sarakstu, kas nodrošināti (vai darīti pieejami), lai ievērotu šā apliecinājuma drošās ekspluatācijas aspektus.

18. *aile* Atbilstības apliecinājumu drīkst parakstīt persona, ko ražošanas organizācija tam pilnvarojusi saskaņā ar 21.A.145. punkta d) apakšpunktu. Ar gumijas zīmogu uzspiestu parakstu neizmanto.

19. *aile* Drukāts vai skaidri salasāmi ierakstīts tās personas vārds, kas parakstījusi apliecinājumu.

20. *aile* Jānorāda datums, kad atbilstības apliecinājums ir parakstīts.

21. *aile* Jāieraksta kompetentās iestādes piešķirtais apstiprinājuma numurs.

IX papildinājums

IZMANTOŠANAS CERTIFIKĀTS

[APSTIPRINĀTAS RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS]

Ražošanas organizācijas apstiprinājuma numurs:**Izmantošanas sertifikāts, kas izdots saskaņā ar 21A.163. punkta d) apakšpunktu.**

Gaisa kuģim: Tips: Ražotāja Nr./reģistrācija:

izdarīta apkope, kas norādīta darba pasūtījumā.

Īss veiktā darba apraksts:

Apliecinu, ka norādītais darbs veikts saskaņā ar 21A.163. punkta d) apakšpunktu un ka attiecībā uz minēto darbu gaisa kuģis uzskatāms par gatavu turpmākai izmantošanai un tāpēc ir ekspluatācijai drošā stāvoklī.

Par sertifikāciju atbildīgais personāls (vārds):

(paraksts):

Atrašanās vieta:

Datums: .. - .. - (diena, mēnesis, gads).

IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS – EASA 53. VEIDLAPA**NORĀDĪJUMI PAR AIZPILDĪŠANU**

EASA 53. VEIDALAPAS ailē “ĪSS VEIKTĀ DARBA APRAKSTS” jāiekļauj norāde uz apstiprinātiem datiem, kas izmantoti, lai darbu veiktu.

EASA 53. VEIDALAPAS ailē “ATRAŠANĀS VIETA” norāda vietu, kur veikta apkope, nevis organizācijas ražotnes atrašanās vietu (ja tā ir cita).

X papildinājums

Ražošanas organizācijas apstiprinājuma sertifikāti, kas minēti I pielikuma (21. daļas) G apakšiedaļā – EASA 55. veidlapa

1. lapa no ...

[DALĪBVALSTS] (*)

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA A SERTIFIKĀTS

Numurs [DALĪBVALSTS KODS (*)].21G.XXXX

Atbilstoši spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulai [(EK) Nr. 1702/2009] un turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE] ar šo apliecina:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ka ražošanas organizācija, kas atbilst Regulas [(EK) Nr. 1702/2003] I pielikuma (21. daļas) A iedaļas G apakšiedaļas prasībām, ir apstiprināts to ražojumu, daļu un ierīču izgatavošanai, kas uzskaitītas pievienotajā apstiprinājuma grafikā, un saistītu sertifikātu izdošanai, izmantojot augstāk minētās norādes.

NOSACĪJUMI:

1. Apstiprinājums aprobežojas ar pievienotajos apstiprinājuma noteikumos norādīto; un
2. Papildus šim apstiprinājumam jāievēro atbilstība procedūrām, kas norādītas apstiprinātās ražošanas organizācijas pašraksturojumā; un
3. Šis apstiprinājums ir derīgs tiktāl, ciktāl apstiprinātā ražošanas organizācija atbilst Regulas [(EK) Nr. 1702/2003] I pielikuma (21. daļas) prasībām; un
4. Atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem šis apstiprinājums turpina būt spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atcelts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums:

Šās pārskatīšanas datums:

Pārskatīšanas Nr.:

Parakstītājs:

Kompetentās iestādes vārdā: [KOMPETENTĀS IESTĀDES IDENTIFIKĀCIJA (*)]

EASA 55.a veidlapa – 2. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Dzēst tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis.

[DALĪBVALSTS] (*) Eiropas Savienības dalībvalsts (**)	Apstiprinājuma noteikumi	TA: [DALĪBVALSTS KODS (*)].21G.XXXX
Šis dokuments ir daļa no ražošanas organizācijas apstiprinājuma Nr. [DALĪBVALSTS KODS (*)].21G.XXXX, kas izdots: Uzņēmuma nosaukums:		
1. iedaļa. DARBĪBAS JOMA:		
RAŽO	RAŽOJUMI/KATEGORIJAS	
Sīku informāciju un ierobežojumus skatīt ražošanas organizācijas pasraksturojumā, xxx iedaļā.		
2. iedaļa. ATRAŠANĀS VIETAS:		
3. iedaļa. TIESĪBAS:		
Ražošanas organizācijai ir tiesības atbilstoši apstiprinājuma noteikumiem un saskaņā ar ražošanas organizācijas pasraksturojuma procedūrām izmantot 21A.163. punktā minētās tiesības. Tai jāievēro turpmāk minētais:		
[nevajadzīgo svītrot]		
Pirms ražojuma projekta apstiprināšanas EASA 1. veidlapu drīkst izdot vienīgi atbilstības mērķiem.		
Atbilstības apliecinājumu nedrīkst izdot neapstiprinātam gaisa kuģim.		
Līdz noteiktajam tehniskās apkopes noteikumu izpildes sākumam tehnisko apkopi drīkst veikt saskaņā ar ražošanas organizācijas pasraksturojumu (xxx iedaļu).		
Lidošanas atļaujas drīkst izdot saskaņā ar ražošanas organizācijas pasraksturojumu (yyy iedaļu).		
Sākotnējās izdošanas datums:	Paraksts:	
Šās pārskatīšanas datums:		
Pārskatīšanas Nr.:	[KOMPETENTĀS IESTĀDES IDENTIFIKĀCIJA (*)]	

EASA 55.b veidlapa – 2. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Dzēst tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis.

XI papildinājums

Vienošanās dokuments – EASA 65. veidlapa, kas minēta I pielikuma (21. daļas) F apakšiedaļā

[DALĪBVALSTS] (*)

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

VIEŅOŠANĀS DOKUMENTS RAŽOŠANAI BEZ RAŽOŠANAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA

[PIETEIKUMA IESNIEDZĒJA NOSAUKUMS]
[TIRDZNIECĪBAS NOSAUKUMS (ja atšķiras)]
[PIETEIKUMA IESNIEDZĒJA PILNA ADRESE]

Datums (gads/mēnesis/diena)

Numurs: [DALĪBVALSTS KODS (*).21F.XXXX]

Godātie kungi!

Jūsu ražošanas pārbaudes sistēma ir izvērtēta un atzīta par atbilstošu Regulas [(EK) Nr. 1702/2003] I pielikuma (21. daļas) A iedaļas F apakšiedaļai.

Tāpēc, ievērojot turpmāk precizētos nosacījumus, mēs piekrītam, ka turpmāk minēto ražojumu, daļu un ierīču atbilstību drīkst pierādīt atbilstīgi Regulas [(EK) Nr. 1702/2003] I pielikuma (21. daļas) A iedaļas F apakšiedaļai.

Vienību skaits	Daļas Nr.	Sērijas Nr.
-----------------------	------------------	--------------------

GAISA KUČI

DAĻAS

Šim dokumentam piemēro turpmāk minētos nosacījumus.

- (1) Tas ir spēkā, kamēr [uzņēmuma nosaukums] saglabā atbilstību Regulas [(EK) Nr. 1702/2003] I pielikuma (21. daļas) A iedaļas F apakšiedaļai.
- (2) Tas prasa ievērot atbilstību procedūrām, kas precizētas [uzņēmuma nosaukums] rokasgrāmatā Nr./izdošanas datums
- (3) Tas ir derīgs līdz
- (4) Atbilstības apliecinājumam, ko izdevusi [uzņēmuma nosaukums] saskaņā ar minētās regulas 21A.130. punktu, šā vienošanās dokumenta izdevēja iestāde validē saskaņā ar procedūru iepriekš minētajā rokasgrāmatā.
- (5) [Uzņēmuma nosaukums] nekavējoties ziņo šā vienošanās dokumenta izdevējai iestādei par jebkurām ražošanas pārbaudes sistēmas izmaiņām, kas varētu iespaidot šajā dokumentā uzskaitīto ražojumu pārbaudi, atbilstību vai lidojumderīgumu.

Kompetentās iestādes vārdā: [KOMPETENTĀS IESTĀDES IDENTIFIKĀCIJA (*)2]

Datums un paraksts

EASA 65. veidlapa – 2. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Dzēst tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis.

▼ M3

*XII papildinājums***Izmēģinājuma lidojumu kategorijas un saistītās izmēģinājuma lidojumu apkalpes kvalifikācijas****A. Vispārīgā daļa**

Šajā papildinājumā ir noteiktas kvalifikācijas, kas vajadzīgas lidojumu apkalpei, kura piedalās izmēģinājuma lidojumu veikšanā ar sertificētiem gaisa kuģiem vai ar tādiem gaisa kuģiem, kuri jāsertificē saskaņā ar sertifikācijas specifikācijām CS-23 gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (MTOM) ir 2 000 kg vai vairāk, ar CS-25, CS-27, CS-29 vai līdzvērtīgiem lidojumderīguma kodiem.

B. Definīcijas

1. “Izmēģinājuma lidojumu inženieris” ir ikviens inženieris, kas piedalās izmēģinājuma lidojumu veikšanā uz zemes vai lidojumā.
2. “Vadošais izmēģinājuma lidojumu inženieris” ir izmēģinājuma lidojumu inženieris, kam uzticēti konkrēti pienākumi gaisa kuģī nolūkā veikt izmēģinājuma lidojumu vai palīdzēt pilotam gaisa kuģa un tā sistēmu ekspluatācijā izmēģinājuma lidojuma darbību laikā.
3. “Izmēģinājuma lidojums” ir:
 - 3.1. lidojumi jauna projekta (gaisa kuģa, dzinēju sistēmu, daļu un ierīču) izstrādes posmā;
 - 3.2. lidojumi, kuru nolūks ir apliecināt atbilstību sertifikācijas bāzei vai tipa projektam;
 - 3.3. lidojumi, kuru nolūks ir testēt jaunu projekta koncepciju, kā dēļ ir vajadzīgi neierasti manevri vai profili, saistībā ar kuriem var būt iespējams iziet no jau apstiprinātā gaisa kuģa režīmu diapazona;
 - 3.4. izmēģinājuma lidojumu mācību lidojumi.

C. Izmēģinājuma lidojumu kategorijas

1. *Vispārīgā daļa*

Turpmāk iekļautie apraksti attiecas uz lidojumiem, kurus veic projektēšanas un ražošanas organizācijas atbilstīgi I pielikumam (21. daļa).
2. *Darbības joma*

Ja izmēģinājumā ir iesaistīts vairāk nekā viens gaisa kuģis, atbilstīgi šim papildinājumam novērtē katra atsevišķa gaisa kuģa lidojumu, lai pārlicinātos, vai veiktais lidojums ir izmēģinājums lidojumā, un – attiecīgā gadījumā – noteiktu šā lidojuma kategoriju.

Lidojumi, kas minēti 6. punkta B daļas 3. apakšpunktā, ir tikai šā papildinājuma darbības jomā ietilpstošie lidojumi.
3. *Izmēģinājuma lidojumu kategorijas*

Izmēģinājuma lidojumi iedalāmi šādās četrās kategorijās:

 - 3.1. Pirmā (1.) kategorija
 - a) Sākotnējais(-ie) lidojums(-i) ar jauna tipa gaisa kuģi vai gaisa kuģi, kura lidojuma vai manevrēšanas parametri, iespējams, ir būtiski pārveidoti;

▼ M3

- b) lidojumi, attiecībā uz kuriem var paredzēt, ka to laikā, visticamāk, lidojuma parametri būtiski atšķirsies no jau zināmajiem;
- c) lidojumi, kuru mērķis ir pētīt nebijušas vai neparastas gaisa kuģu projekta iezīmes vai paņēmienus;
- d) lidojumi, kuru mērķis ir noteikt vai paplašināt lidojumu režīmu diapazonu;
- e) lidojumi, kuru mērķis ir noteikt reglamentētos raksturojumus, lidojuma parametrus un manevru veikšanas iespēju kvalitāti gadījumā, ja pietuvojās lidojuma režīma robežām;
- f) izmēģinājuma lidojumu mācības 1. kategorijas izmēģinājuma lidojumiem.

3.2. Otrā (2.) kategorija

- a) Lidojumi, kas nav klasificēti kā 1. kategorijas lidojumi, ar gaisa kuģi, kura tips vēl nav sertificēts;
- b) lidojumi, kas nav klasificēti kā 1. kategorijas lidojumi, ar gaisa kuģi, kura tips jau ir sertificēts, pēc tāda pārveidojuma, kas vēl nav apstiprināts un kura dēļ:
 - i) ir jānovērtē gaisa kuģa vispārējā uzvedība; vai
 - ii) ir jānovērtē apkopes pamata procedūras, kad darbojas vai ir vajadzīga jauna vai pārveidota sistēma; vai
 - iii) ir prasīts ar nodomu veikt lidojumus ārpus pašreiz apstiprinātā ekspluatācijas režīma noteiktajiem ierobežojumiem, bet pētītā lidojuma režīma diapazona robežās;
- c) izmēģinājuma lidojumu mācības 2. kategorijas izmēģinājuma lidojumiem.

3.3. Trešā (3.) kategorija

Lidojumi, kurus veic ar mērķi izdot atbilstības apliecinājumu jaunbūvētam gaisa kuģim, sakarā ar ko nav nepieciešams veikt lidojumu ārpus tipa sertifikātā vai gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatā noteiktajiem ierobežojumiem.

3.4. Ceturtā (4.) kategorija

Lidojumi, kas nav klasificēti kā 1. vai 2. kategorijas lidojumi, ar gaisa kuģi, kura tips jau ir sertificēts, pēc tādas projekta izmaiņas, kura vēl nav apstiprināta.

D. Pilotu un vadošo izmēģinājuma lidojumu inženieru kompetence

1. *Vispārīgā daļa*

Pilotiem un vadošajiem izmēģinājuma lidojumu inženieriem ir kompetence un pieredze, kas izklāstīta tālāk dotajā tabulā.

Gaisa kuģis	Izmēģinājuma lidojumu kategorijas			
	1.	2.	3.	4.
CS-23 reģionālā lidmašīna vai gaisa kuģis, kura projektētais pikēšanas ātrums (Md) pārsniedz 0,6 mahus vai kurām maksimālais apakšējās mākoņu robežas maksimālais augstums ir virs 7 260 m (25 000 pēdu) CS-25, CS-27, CS-29 vai līdzvērtīgi lidojumderīguma kodi	1. kompetences līmenis	2. kompetences līmenis	3. kompetences līmenis	4. kompetences līmenis
Citi CS-23 gaisa kuģi, kuru MTOM ir 2 000 kg vai vairāk	2. kompetences līmenis	2. kompetences līmenis	3. kompetences līmenis	4. kompetences līmenis

▼ **M3**

1.1. 1. kompetences līmenis:

1.1.1. Piloti atbilst Komisijas Regulas (ES) Nr. 1178/2011 ⁽¹⁾ I pielikuma (*PART-FCL*) prasībām.

1.1.2. Vadošais izmēģinājuma lidojumu inženieris:

- a) sekmīgi pabeidzis 1. kompetences līmeņa mācību kursu; un
- b) ir uzkrājis vismaz 100 lidojuma stundu pieredzi, tostarp izmēģinājuma lidojumu apmācības pieredzi.

1.2. 2. kompetences līmenis:

1.2.1. Piloti atbilst Regulas (ES) Nr. 1178/2011 I pielikuma (*PART-FCL*) prasībām.

1.2.2. Vadošais izmēģinājuma lidojumu inženieris:

- a) sekmīgi pabeidzis 1. vai 2. kompetences līmeņa mācību kursu; un
- b) ir uzkrājis vismaz 50 lidojuma stundu pieredzi, tostarp izmēģinājuma lidojumu apmācības pieredzi.

1. vai 2. kompetences līmeņa apmācības kursi vadošajam izmēģinājuma lidojumu inženieriem aptver vismaz turpmāk norādītos tematus:

- i) tehniskie parametri;
- ii) stabilitāte un kontroles/vadības īpašības;
- iii) sistēmas;
- iv) izmēģinājumu vadība; un
- v) riska/drošības pārvaldība.

1.3. 3. kompetences līmenis:

1.3.1. Pilotiem jābūt derīgai apliecībai, kas atbilst izmēģināmā gaisa kuģa kategorijai un kas izdota saskaņā ar *FCL* daļu (*Part-FCL*), un viņiem jābūt vismaz komercpilota apliecības (*CPL*) turētājiem. Papildus iepriekš norādītajam gaisa kuģa kapteinim:

- a) ir izmēģinājuma lidojumu kvalifikācijas atzīme; vai
- b) ir vismaz 1 000 lidojuma stundu pieredze gaisa kuģa kapteiņa statusā ar gaisa kuģiem, kuriem ir līdzīgs kompleksums un parametri; un
- c) attiecībā uz katru gaisa kuģu klasi vai tipu ir piedalījies visos lidojumos, kas ietilpst programmā, kurai noslēdzoties ir paredzēts izdot atsevišķu lidojumderīguma sertifikātu vismaz pieciem gaisa kuģiem;

1.3.2. Vadošais izmēģinājuma lidojumu inženieris:

- a) atbilst 1. vai 2. kompetences līmeņa prasībām; vai
- b) ir ieguvis nozīmīgu lidojumu pieredzi attiecīgā uzdevuma jomā; un
- c) ir piedalījies visos lidojumos, kas ietilpst programmā, kurai noslēdzoties ir paredzēts izdot atsevišķu lidojumderīguma sertifikātu vismaz pieciem gaisa kuģiem.

⁽¹⁾ Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

▼ **M3**

1.4. 4. kompetences līmenis

1.4.1. Pilotiem jābūt derīgai apliecībai, kas atbilst izmēģināmā gaisa kuģa kategorijai un kas izdota saskaņā ar *FCL* daļu (*Part-FCL*), un viņiem jābūt vismaz komercpilota apliecības (*CPL*) turētājiem. Gaisa kuģa kapteinim ir izmēģinājuma lidojumu kvalifikācijas atzīme vai vismaz uzkrāta 1 000 lidojuma stundu pieredze gaisa kuģa kapteiņa statusā ar gaisa kuģiem, kuriem ir līdzīgs komplekss un parametri.

1.4.2. Vadošajiem izmēģinājuma lidojumu inženieriem noteiktās prasības attiecībā uz kompetenci un pieredzi ir definētas izmēģinājuma lidojumu veikšanas rokasgrāmatā.

2. *Vadošie izmēģinājuma lidojumu inženieri*

Vadošie izmēģinājuma lidojumu inženieri saņem atļauju no organizācijas, kas tos nodarbina, kurā sīki norādīts viņu funkciju kopums organizācijā. Atļaujā iekļauj šādu informāciju:

- a) vārds, uzvārds;
- b) dzimšanas datums;
- c) pieredze un sagatavotība;
- d) statuss organizācijā;
- e) atļaujas darbības joma;
- f) atļaujas pirmās izdošanas datums;
- g) attiecīgā gadījumā – atļaujas derīguma termiņš; un
- h) atļaujas identifikācijas numurs.

Vadošajiem izmēģinājuma lidojumu inženieriem uztic konkrētu lidojumu tikai tad, ja viņi ir fiziski un psiholoģiski piemēroti drošai darba uzdevumu un pienākumu izpildei.

Visus attiecīgos dokumentus saistībā ar izsniegtajām atļaujām organizācija dara pieejamus to turētājiem.

E. Citi izmēģinājuma lidojumu inženieru kompetence

Citiem izmēģinājuma lidojumu inženieriem, kas atrodas gaisa kuģī, jābūt tādai pieredzei un sagatavotībai, kas atbilst uzdevumiem, kuri viņiem kā apkalpes locekļiem ir uzticēti, un – attiecīgā gadījumā – kas atbilst izmēģinājuma lidojumu veikšanas rokasgrāmatai.

Visus attiecīgos dokumentus saistībā ar viņu veiktajiem lidojumiem organizācija dara pieejamu attiecīgajam izmēģinājuma lidojumu inženierim.

*II PIELIKUMS***Atceltā regula ar sekojošo grozījumu sarakstu**

Komisijas Regula (EK) Nr. 1702/2003	(OV L 243, 27.9.2003., 6. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 381/2005	(OV L 61, 8.3.2005., 3. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 706/2006	(OV L 122, 9.5.2006., 16. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 335/2007	(OV L 88, 29.3.2007., 40. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 375/2007	(OV L 94, 4.4.2007., 3. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 287/2008	(OV L 87, 29.3.2008., 3. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 1057/2008	(OV L 283, 28.10.2008., 30. lpp.)
Komisijas Regula (EK) Nr. 1194/2009	(OV L 321, 8.12.2009., 5. lpp.)

III PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Regula (EK) Nr. 1702/2003	Šī regula
1. panta 1. punkts	1. panta 1. punkts
1. panta 2. punkts	1. panta 2. punkta a) līdz h) apakšpunkts
—	1. panta 2. punkta i) un j) apakšpunkts
2. panta 1. un 2. punkts	2. panta 1. un 2. punkts
2. panta 3. punkts	—
2.a panta 1. punkta ievadfrāze	3. panta 1. punkta ievadfrāze
2.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts	3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts
2.a panta 1. punkta c) un d) apakšpunkts	—
2.a panta 2. līdz 5. punkts	3. panta 2. līdz 5. punkts
2.b pants	4. pants
2.c panta 1. punkts	5. pants
2.c panta 2. un 3. punkts	—
2.d pants	6. pants
2.e panta pirmā daļa	7. pants
2.e panta otrā daļa	—
3. panta 1. un 2. punkts un 3. punkta pirmais teikums	8. panta 1., 2. un 3. punkts
3. panta 3. punkta otrais teikums un 4. un 5. punkts	—
3. panta 6. punkts	—
4. panta 1. un 2. punkts un 3. punkta pirmais teikums	9. panta 1., 2. un 3. punkts
4. panta 3. punkta otrais teikums un 4., 5. un 6. punkts	—
—	10. pants
—	11. pants
5. panta 1. punkts	12. pants
5. panta 2. līdz 5. punkts	—
Pielikums	I pielikums
—	II pielikums
—	III pielikums